Inv. A. 15568

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREȘTI

F 9302

Faust.

Tragedie de Goethe.

TRADUSĂ DE

V. Pogor și N. Skelitty.

86008

Donația Th. Rosetti

JAȘII.
Tipografia lui Adolf Bermann, Podul-vechiu.
1862.

RPR

BIBLIOTECA
CENTRALA A
UNIVERSITAŢII
DIN
BUCUREŞTI

18302

Nº Curent 33789 Format .....
Nº Inventar 15568 Anul .....
Secţia Depozit Raftul .....

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 8302

CONTROL 1953

RC 208/04

1956

B.C.U.Bucuresti
C86008

Faust.

FAUST.

PREFACIE.

Traduçerea pârtei ântâi a lui Faust, pe quare o presentâm astâzi conçetâtenilor nostri, nu este decât o simplâ inquercare. N'am putut spera v'odatâ de a reproduçe, in limba Românâ, toate tesaurile contênute in aquestea gigantescâ operâ. Dificultâtile textului, si aquele, mai mari âncâ, a unui idiom putin format pentru a se modula dupâ fantasiile nefinite a unei poesii atît bogate si diversâ ca aquee que predomneste in Faust, ne'a depârtat de or si que ilusie. Am perseverat inse in lucrârile noastre, cu scop numai de a da o idee macar, despre Capadopera lui Goethe.

Faust n'a putut fi tradus niçi in o limbâ, cu toatâ splendoarea sa originalâ; inse or cât des-

figuratâ s'ar pute inchipui o traduçere, totusi conçeptia lui Goethe se redica atît de vie si de puternica, incat nu pute a nu captiva pe toate spiritele.

Rugam dar pe lectorii nostri de a primi cu indulgenta o lucrare, din inçeput menita, d'a nu agunge la telul dorit, si de a nu judeca, niçi pe Goethe dupa traduçerea noastra, niçi p'aquésta din urma, dupa originalul lui Goethe. Distantile intre aste doa produçeri sunt, si fatalminte debueu a fi, atît de nemêsurate! incat se nu permittâ niçi quel mai mic punct de comparatiune.

PROLOG IN ÇER.

Domnul — Cetele çerești — in urma Mefistofelès.

Quei trei Archangeli s'inaintesc.

RAFAEL.

Sórele rêsunâ, dupâ modul antic, in conçertul armonios a sferilor surori! Cu un vuet de tunet, el sêvârșește a sa nestrâmutatâ cursâ! Privirea lui la Angeli dâ putere, de și nime nu póte mêsura adinçimele sale; creațiile neințeleasê sûnt tinere și strâluçite, precum furâ și la întîa ți!

GABRIEL.

Iute, și c'o neinchipuitâ rêpejune, in jur se intorque a pâmêntului magnifiçenţâ! Acum êl veți plutind in lumina paradisului .... acum, incunjurat d'o nôpte fiorôsâ. Marea spumegândâ, la piçiorele stînçelor înalțâ a sale ingrositôre valuri .... dar mâri și stinçi impinse sûnt in eterna mișcare a sferilor.

MIHAEL.

Gemând, furtunele se intrecŭ de pe mare spre pâmênt, de pe pâmânt spre mare... şi, in a lor mânie, formeaţê in jur un lanţŭ ingrositor. Tunetul vuind urmâreşte focul pustiitor a fulgerilor! Dar Dômne, Dômne! Aleşêi têi s'inchinê la blândeţa luminei tale!

TOTI TREI.
(d'impreunâ).

Astâ privire la Angeli dâ putere, de şi nime nu pôte mêsura adîncimele tale! Creaţiile neinţêleasê sunt tinere şi strâluçite precum furâ şi la întîa ţi.

MEFISTOFELES.

O Dômne! fiind câ âncâ odatâ te'ai apropiet de aiçe, şi întrebi que se mai petreçe pe la noi, fiind mai ales câ obiçnuit m'ai veţut cu ôreşquare plâçere,—eatâ am venit şi eu intre suita ta. Te rog ca se mê erţi, şi despreţuiascâmê, cât va voi, çercul que mê ascôltâ, dar vorbe mari şi pompôse a spune eu nu pot. Sigur sum chiar câ al meu pathos t'ar façe ca se riţi, de n'ai fi perdut, de mult, obiçeiul d'a ride. De sôre şi de globuri nu ştiu nimic a spune, eu vêd numai cum se chinuesc beţii muritori. Micul Deu a pâmêntului nu ş'a mai scimbat teapa, ş'ii tot atît de çiudat ca ş'in întîa ţi! Traiul seu ar fi âncâ, mai de suferit de nu ei fi dat un reflect din çeresca luminâ—el êl nume-

ste minte—si n'ul intrebuințadê decât spre a fi mai brutâ decât tote brutele. Cu voia ta, Stâpâne, êl voi asîmîlui cu una din locustele quele cu lungi piçiore, quare tot sborâ, si sburând sare, si ear in earba pica cântând vechiul seu cânt. Si d'ar râmane âncâ 'n earba! dar nu!... in tot gunoiul el bagâ nasul seŭ!

DOMNUL.

Nimicâ altâ n'ai tu a'mi spune? Venive'i numai ca sâ te plângi? Etern nu'i gâsi tu queva bun pe pâmênt!

MEFISTOFELÈS.

Nu Dômne in adevêr! Eu, ca tot d'auna, gâsescu tôte acolo cât se pôte de rêu. Mi'e jale de ômeni in çilele lor de ispitâ, incât insusi m'am sâturat d'a chinui p'aquesti sercimani.

DOMNUL.

Pe Faust êl cunosti tu?

MEFISTOFELÈS.

Pe Doctor?

DOMNUL.

Dar!.. Servitorul meu.

MEFISTOFELÈS.

In adevêr, el te serveste in un mod deosebit! niçi alimentele, niçi bîutura aquestui nebun, nu sunt

terrestre. Aspiraţia de quare arde êl goneste tot in depârtâri. Mai ca, insuşi el are constiinţâ de nebunia sa! Reclamâ de la çer quele mai strâluçite stele, de la pâmênt plâçerele quele mai sublime! dar niçi quele departate, niçi quele apropiete nu mulţâmescŭ peptul seu in adînçele'i sbuçiumâri.

DOMNUL.

De şi acum el mê serveşte'n intunerec! incurînd înse êl voi conduçe la luminâ. Stie grâdinarul câ copaçelul qu'abe'nverdeste . . . are, in anii viitori, a se impodobi cu mândre flori şi fructe.

MEFISTOFELÈS.

Que parieçi câ şi pe dînsul âl voi perde, dacâ mi'i da voe de al conduçe'nçet pe a le mele câi?

DOMNUL.

Incât timp el vieţueste pe pâmênt, ţie nimic nu e oprit.... Câçi omul râtâceste cât drumul seu êş catâ.

MEFISTOFELÈS.

Aţi mulţamescu, Stâpâne, câçi cu morţei, nici odiniôrâ, vre o plâçere nu am aflat. Âmi placŭ mai bine obrajei plini si rumeni. Pentru cadavre,

uşia me d'apururea stâ 'nchisâ; mê port cu dinsele ca şi mîţa cu şoreçile.

DOMNUL.

Fie dar! Implineascâ-sê voinţa ta. Acufundâ aquest suflet—de poţi pe el ave putere—de la întîiul seu isvor, in prapastiele râtâçirei. Dar se stai ruşinat daca vei fi silit a marturisi... câ dreptul, din intunericul nâlucirelor sale, conôste âncâ calea adevêrului.

MEFISTOFLÈS.

Bine, bine! mult nu vom astepta! Cât despre pari, eu n'am niçi que mai micâ grijâ. Dar de voi ajunge la ţelul meu âmi vei acorda triumful quel mai complect!... Colb are sê mânânçe—ba âncâ cu plâçere—ca si vestitul şêrpe iubitul meu si vêr.

DOMNUL.

Ai voe a urmâri ş'aquesta'n libertate! Eu niçi odinioarâ p'ai tei nu am urît. Din tôte spiritele que neagâ, aquel viclean îmi este mai puţin nesuferit. Pre uşor ar slâbi al omului activitate, el, lesne s'ar uita intr'un repaos absolut. De aquee, cu plâçere, êi dau un companion quare s'êl aţiţâ.. quare se agiseḑâ şi, ca demon, se creeḑâ in sfera sa. Dar voi! adevêraţii fii a Dumnâḑeirei, bucuraţi-vê de frumuseţa que vivaçe si bogatâ! Puterea nemuritore si in etern activâ, sê vê incunjure d'al amorului dulçi

lanţuri! Si — prin o gândire nestrâmutatâ — daţi o formâ aparinţelor que plutescu nepipâite in jurul vostru.

[Cerul se inchide—Archangelii se despart.]

MEFISTOFELÈS.
(singur.)

Din timp in timp vêd pe bâtrînul cu plâçere, si me ferescu se rump cu el. E prea bine, din parte unui Domn a tot puternic, cu dracul insuşi se vorbească atît de ominos.

TRAGEDIA.

PARTEA ÎNTAIA.

NOPTE.

O Camerâ Goticâ — Strimtâ — Nalt-boltitâ.

FAUST.
(nelinistit pe jiltu, lângâ pupitru.)

Filosofie! Iurisprudenţâ, Medicinâ, si tu! nenoroçitâ Teologie! v'am studiat aşa dar cu ardôre şi paçienţâ in tôte adînçimele vôstre. Iatamê's acum, eu sêrmanul nebun, tot atît de inţeleptŭ ca şi mai inainte. Mê numescu in adevêr Magister, ba chiar Doctor; şi de ţeçe ani conduc elevei mei de nas, quând in drepta, quând in stînga. Inse vêţ bine câ nimic noi nu putem cunôşte! Ah! aquesta êmi va arde şi inima din mine. Sum in adevêr mai inţelept decât toţi neroţei, Doctori, Magisteri, Câlugâri şi Scriitori. Niçi scrupul niçi indoialâ, nu mê nêcaţescu n'am fricâ de Iad sau de Demon; d'açee sum departat de or que plâcere a lumei. Nu mê mândrescu de a cunôşte vre un adevêr! Nu mê mândrescu de a pute invêţa queva quare se inbunâtâţascâ şi se intorcâ pe ômeni p'o dreptâ cale. N'am, quel puţin, niçi avuţie, niçi bani, onôre, niçi mâ-

rire pe pâmênt. Un câne n'ar voi astfel mai mult ca se trâiascâ! De aquee m'am dedat şi eu la Magie, ca dôr oareşquare secrete se'mi fie descoperite, p'in glasul si puterea spiritului! ca dôr se nu mai fiu nevoit a spune, cu sudori ferbinţi, aquee que nu ştiu! Se cunoscu legâtura que susţine pe univers in adînçimele sale! se vêd tota puterea creatôrâ si seminţele'i fecunde! şi se nu mê mai necâdescu a rescoli dadarniçe cuvinte.

O lunâ cu rade argentii! fii âncâ binevoitôre, ş'aruncâ, pentru ultima datâ, o câutare pe chinul meu. Nópte, de câte ori am vegiat lângâ aquest pupitru! Atunçe, p'intre hârtii şi cârţi, tu te aratai mie, dulçe si trist'amica. Ah! d'aş pute, sub iubita ta luminâ, se rêtâçescu pe inâlţimele munţilor! se plutescu, cu spiritele, in jurul adinçelor caverne! Sê mê legân, cu radele tale, peste intinsele câmpii! Si, liber de nâluçirele ştiinţei, se mê recorescu intinerit in roa noptei tale. Dar que? eu âncâ tot mê aflu in temniţa aquesta? Bortâ ticâlosâ, plinâ de intuneric in quare niçi dulçea luminâ a Çerului nu strebate decât intristatâ, p'intre a steclilor picturi. Rêstrinsu in aquestâ imbuldire de cârţi, mâncate de vermi, acoperite de colb! cuprins de hârtii inegrite que se inalţu pênê la boltâ! incunjurat de bocaluri, de cutii, de instrumente! mobile'nvechite rêmasê mie de la strâmoşi! Iata'a me lume! ş'asta se chiamâ o lume?...

Şi mai intrebi tu âncâ de que inima'ţi, cu nelineşte, se restringe in peptul têu? De que o neinţeleasâ durere opreşte'n tine tôte isvorele vieţei? . . Intrebi . . . şi, in loc de natura vivaçe, in miḑlocul quaria Domnul a creat pe om, nu ai in jurul teu decât fum si putrejune, squelete d'animale ş'osseminte de morţi!

Scôlâ, dute şi sborâ in spaçiuri departate! Aquestâ carte, plinâ de secrete, şi scrisâ de insuşi mâna lui Nostradamus nu va fi ţie ôre un destul ajutor? Atunçe vei inţelege a stelilor mişcare! şi, quând natura êţi va da a sale invêţâturi, tôte puterele sufletului teu se vor desvolta, şi vei cunoşte cum un spirit la alt spirit vorbeşte. Dar inḑadar golul simţu al têu ar voi se pâtrundâ aqueste semne sacre! O voi spirite que plutiţi in jurul meu! respundeţi de m'auḑiţi.

(deschide cartea, si gâseste semnul lui Macrocosmus.)

Ah! la aquestâ privire, que felicitate cuprinde deodatâ tôte simţirile mele! o noâ şi sacrâ plâçere a vieţei ferbe şi curge p'in a le mele vine! Era ôre un Deŭ aquel qu'a scris semnele aqueste? Semne quare alinŭ furtuna sufletului meu! umplu de bucurie pe sêrmana me inimâ, şi, p'in o misteriôsâ impulsie, desvâlescu in jurul meu puterele naturei. Sum eu insuşi ôre un Deŭ? Totul devine mie atît de clar! Privescu, in aqueste trâsâturi pure, natura creatôrâ desvâlindusê la ochii sufletului meŭ! Acum, pen-

tru prima ôra, recunoscu adevêrul proclamat de un înţelept: „A spiritelor lume nu e inchisâ, simţul têu „e orb, inima ta e môrtâ... Curaj, scolar nemer- „nic, şi rêcoreşte, fârâ'nçetare, muritorul têu pept „in quele întâi raţe al Aurorei.

(el contemplâ semnul.)

Cum totul se mişcâ in concursul universalei fâp- tuiri! cum tôte, una'n alta, trâescu şi conlucreaţâ! Cum puterele çereşti se'nalţâ şi se pogor, trecân- duşi cupele de aur din mânâ in mânâ! Ele, p'in sborul aripelor, aruncŭ un vênt de viaţâ-fâcâtor quare strâbate din Çer pe pâmânt, şi rêspândescŭ in univers o universalâ armonie. Que spetacol! dar vai e numai un spetacol! Cum sê te cuprind eu, naturâ nesfârşitâ, pe voi sinuri fecunde cum eu se vê cuprind? Isvôre a or şi que viaţâ, de voi atîr- na şi Çerul şi pâmântul! spre voi se'ntorque pep- tul vestejit a muritorilor! Voi curgeţi! voi adapaţi tôte cu'nbelşugare! Dar eu nenoroçitul ţadarnic mê consum.

(nemultâmit intorque fila, si vede semnul Spiritului terrestru.)

Cum altfel aquest semn influâ asupra me! Tu spirit a pâmêntului de mine eşti mai apropiet. Simt câ crescŭ puterele mele! o noâ agitaţie mê 'nsu- fleţeste. Imi simt curaj de a mê aventura in lu- me, d'a purta durerele pâmêntului şi feriçirele sale, de a mê lupta cu furtuna, şi de a nu tremura in sgomotul vasfrângerei.

Noori s'adună d'asupra me!
Luna'ş ascunde lumina!
Lampa se stinge!
Fumegă!

Raţe roşii scapără in jurul capului meu! Din bolta naltă se pogoră râçi fiori şi mê cuprind! Te simtu . . . tu pluteşti in jurul meu, spirit pre mult dorit! Aratâte! . . . Ah! cum inima se sfâşie in mine! Pentru noă sentimente se rescolu tôte a mele simţuri, vêţ că sufletul meu ţie cu totul este dedat! Aratâte! Aratâte! de mi'ar costa chiar viaţa!

[Ia carte in mână, si pronunta misterios semnul Spiritului. Se iveste o fiamă rosie, Spiritul apare in mizdlocul ei.)

SPIRITUL.

Quine mê chiamă?

FAUST.
(intorcând capul.)

Visiune terribilă!

SPIRITUL.

Tu m'ai atras puternic! De mult aspiri la sfera me! ş'acum? . . . . .

FAUST.

Vai! privirea ta mê nicmiçeşte!

SPIRITUL.

Tu dorei cu infocare ca se mê veţi, s'asculţi a me vôçe! a me faţă se contempleţi! Puternica

aspiraţie a sufletului teu m'au induplecat. Iatamê's! Que misera tiamâ te au cuprins pe tine, fiinţâ mai mult decât umanâ? Unde'i strigâtul sufletului? Unde e peptul quare ş'a creat o lume, quare o purta şi o hrané in sine? quare, tremurând de bucurie, credé a se asîmîlui cu noi spiritele? Unde eşti Faust, a quârue vôçe spre mine a strâbâtut? Quare te'ai aruncat in sfera me din tôte puterele tale? Tu eşti aquel? Tu .. quare, strêpuns d'a me suflare, tremuri in adînçimele vieţei ... Verme timid şi injosit!!

FAUST.

Trebui eu ôre se çedeţ ţie, apariţie de fiamâ! ..... Eu Sum! Sum Faust! egalul teu!

SPIRITUL.

In valurile vieţei, in furtuna acţiunei, cu mê sui şi mê pogor, plutind in intreaga naturâ! Naştere! mormênt! mare eternâ! vâl schimbâtor! viaţâ arçêndâ! tôte le lucreţ eŭ, la rôta vuindâ a timpului, şi ţîs din ele a Divinitâţei hainâ de viaţâ-strâluçindâ.

FAUST.

O tu! quare cuprinţi lumea nesfârşitâ! Spirit activ! Ah! cât de apropiet mê simt de tine!

SPIRITUL.

Tu te apropii de spiritul pe quare'l inţelegi, de mine nu! ...

[dispară.)

FAUST.
(picând descurajat]

De tine nu! de quine dar? eu, chipul asîmîluit a Dumneḑeirei, şi se nu mê apropiu macar de tine?
(s'aude bâtând la usâ)

Nenoroçire! êl cunoscŭ! e uçenicul meu! Feliçitatea que mai strâluçitâ s'a nicmiçit! Ah! cum aquestâ fiinţa fârâ de astîmpâr se stêrga o atît de sublimâ visiune?...

VAGNER.
(in halat, cu scufie de nopte, intrâ têind o lampâ)
[Faust se intorque mânios.)

VAGNER.

Mê rog se am ertare. Te auḑem declamând. Sigur câ dai lecturâ v' unei tragedie Eline. In astâ artâ aş vra çeva se profiteḑ; câçi declamaţia produce mult efect in ḑilele de astâḑi. Adese ori am auḑit repetênd câ un actor ar pute da lecţii chiar şi unui preut.

FAUST.

In adever!.. dacâ preutul nu'i decât un actor cum lesne se pôte intîmpla.

VAGNER.

Ah! quând quineva d'apururea şêde inchis in cabinetul seu de studie! quând nu vede lumea decât in ḑile de sêrbâtori, şi âncâ şi atunque de departe, ş ca p'in o ochianâ!.. cum póte spera se o conducâ numai prin puterea cuvêntului.

FAUST.

Asta nu'i puteo niqui odatâ, intru cât insuşi nu vei simţi que vei spune, intrŭ cât nu'ţi va isvori din suflet, şi intru cât, p'in o puternicâ inspiraţie internâ, nu vei strâbate inimile quelor que te ascultŭ.... Stâ gârbovit, adunâ de la quielalţi tôte rêmâşiţurile que vei pute culege, fâ o amestecaturâ, suflâ'n çenusâ, şi fiama miserâ que din ea vei pute scôte, va façe admiraţia copiilor si a maimuţelor, dacâ o asemine êţi pôte suride..... dar niçi odiniôrâ, intru cât parola nu'ţi va eşi din inima, nu vei pute pêtrunde sufletele omineştí.

VAGNER.

Cu tôte aqueste succesul oratorului stâ in modul de a declama.. Simt bine, insê, câ sum âncâ departe de ţelul dorit.

FAUST.

Catâ'ţi un scop onest, şi nu te asîmîlui cu nebunul que ḑadarnic ê'ş scuturâ clopoţeii!.. resonul şi bunul simţu esê la ivala fârâ atît de multâ artâ; şi, de ai queva serios a spune, que trebuinţâ s'alergi dupâ cuvinte? Tôte vorbele vôstre, que strâluçescŭ ca o nêlucâ, ş'in quare desvêliţi cu pompâ tôte bagatelele omineşti, sunt stêrile ca şi vêntul de tômna que vâjâe p'intre uscate frunḑe.

VAGNER.

Ah Dómne! Arta e lunga, şi scurta ni'e viaţâ! Mie, in miḑlocul critiçilor mele elucubraţei, êmi vinŭ dureri de cap, de inimâ, grozave! Cât de greu e se gâsim miḑlocele de a ajunge la originaluri! şi, înainte de a sevârşi jumâtate de cale, un bet sêrman pre lesne póte chiar se şi mórâ.

FAUST.

Pergamentul! Asta'i óre isvorul sacru quare ar pute stinge, pentru eternitate, sîtea spiritului teŭ? Nu! mângâere nu vei afla niçi odatâ dacâ ea nu va curge din insuşi sufletul teu.

VAGNER.

Eartâ'mê, e o mare plâçere de a ne transporta in spiritul seculilor trecute! de a vide cum un inţêlept a cugetat înainte de noi, şi cu cât am progressat mai departe, in timpurile de faţâ.

FAUST.

Departe'n adevêr, pênê la naltul stelelor. Amiçe! timpurile trecute sunt pentru noi cartea que cu şêpte peçeţi. Quee que numiţi voi spiritul seculilor nu e in adevêr decât propriul spirit al autorilor in quare seculile se reflectŭ. Adese ori nu'i decât o miserie! o câutâturâ e destul spre a te façe se fugi! O movilâ de gunoi! un colţ plin de ve-

BIBLIOTEÇA Centralâ Universitarâ Bucuresti

chituri, sau o farsâ de iarmaroc inpanatâ de maxime pragmatiçe, precum pâpuşele adese ori rostescŭ.

VAGNER.

Fiequare insê ar dori se cunóscâ queva despre lume, despre inima şi spiritul ominesc.

FAUST.

Dar! que numim noi a cunóşte! Quine póte da copilului adevêratul seu nume! Micul numêr de ómeni, quare a ştiut queva despre aqueste, şi quare au fost destul de nebuni spre a nu ţêne in ei ştiinţa que aveŭ, desvêlind poporului viderile precum şi sentimentele lor! aquie, d'apururе, a fost cruçificaţi şi arşi... Dar te rog, amice, nópte'i inaintilâ, e timp se inçetâm.

VAGNER.

Eu hojma aş fi vegiat cu plâçere, spre a vorbi atît de adinc cu tine! Mâne însâ fiind prima ḑi din serbâtorile paştelor, se'mi fie permis de aţi adresa mai multe questiuni. Cu ardore m'am acufundat in studie! Stiu mult in adevêr, dar tóte aş vra se ştiŭ.

[ese.]

FAUST.

(singur.)

Cum omul aquest sêc, quare etern nu se lipeşte decât de deşârtâçiuni, nu perde niçi odata ultima

rațiie a speranței! El scurma pâmêntul cu lâcomie, cautând tesauri, și rêmâne mulțêmit daca gâsește macar un vermișor.

Trebuitau ca o asêmîne vóce ticâlósâ se resune in aste locuri unde spiritul pe mine m'au incunjurat? Dar vai! pentru astâ datâ, êți mulțemescu ție quel mai miser d'intre toți muritorei, tu m'ai râpit de la desperația que mê cuprindé, și quare era se nicmiçeascâ tôte simțurile mele. Ah! apariția era atît de colossalâ, incât insuși, in ochei mei, ar fi trebuit se mê consider ca un pigmeŭ. Eu! chipul assîmîluit a Domneței! eŭ quare mê socotem atît de apropiet de oglinda nestrâmutatului adevêr! Eŭ quare nu mê mai credem in numerul fiilor omenirei, bucurindumê in mine de lumina și strâluçirea çelestâ! Eu, quare, mai presus de cherovimi, credem câ am a pluti p'in vinele naturei in libertatea puterilor mele! si câ, creând, am a gusta felicitatea unui Deu! Ah! cum am trebuit se resplâtesc o atît de colossalâ ingânfare! O parola tunêndâ m'au aruncat earâș in miseria d'ântâi. Nu trebué se indrâsnesc a mê egala ție, spirit plin de luminâ! Putere am avut se te atragŭ spre mine! ca se te țên puterea mi'a lipsit. In aquele momente de feriçire, mê simțem atît de mic, atît de mare! Tu m'ai respins cu cruțime in nedumerirea condiției ominești. Acum quine mê va povâțui? De que trebui a mê feri? Se ascult óre vóçe internâ a su-

fletului meu? Ah! acţiunele nóstre, precum şi suferinţele impedicŭ in noi cursul vieţei. Materia, din que in que mai órbâ, inâduşê in noi quele mai sublime aspiraţei a sufletului! Quând am ajúns la bunurile lumei aqueştie, tot que e mai presus de ele ni se pare nebunie, un vis inşâlâtor. Simţirele inalte, de la quare primim viaţa, se perdŭ in furtuna terrestrelor şensaţei.

Quând imaginaţia, in sborul seu falnic şi plin de speranţâ, se rêdicâ spre o felicitate eternâ; in curând ea se micşureaţâ; şi quând ilusie dupâ ilusie a picat in prâpastia timpurilor, ea se restringe in un spaçiu bornat. Ingrijirea se ţincuibâ in adînçimele inimei causînd secrete suferinţi; ea se mişcâ fârâ astîmpêr, şi amâreşte bucuria şi paçea nóstrâ. In tot minutul apare sub o mascâ noâ! Acum e casâ, acum femei, copil, foc, apa, pumnar, otravâ, . . . omul tremurâ d'inainte tot que nu are s'êl lovascâ! Plânge asupra tot que âncâ n'a perdut.

Deilor eu nu mê asîmîluescŭ, o simt din adinçimele sufletului! eu mê asîmîluescŭ cu vermele que se târâe in colbŭ, şi pe quare, prequand el catâ in pâmênt a sa miserâ chranâ, piçiorul câlâtorului êl sfarmâ ş'êl ingrópâ! Nu'i colb in adevêr tot que aquesti pareţi inalţi îmi aratâ sub o mie de forme? Aquestâ lume plinâ de vermi, nu mê incunjurâ şi mê inedușâ cu mii de obiecte netrebnice si putrede? Aiçe am eu óre a gâsi aquee que'mi lipseşte? Trebue eu óre se

cetescŭ aste sute de volume, spre a vide câ in tot locul omul s'a chinuit şi câ rar, din quand in quand s'au aratat unul feliçe? Que'mi riḑi cu ironie, tidvâ deşartâ si hidósâ?... Ca se'mi spui câ crierei têi au alergatu, precum şi a mei, dupâ lumina ḑilei, câ din miḑlocul unei nopţi intunecóse au sburat cu ardóre spre adevêr... şi miserabil s'a râtâçit? Si voi! instrumente!.. cu cilindrele, cu dinţei, cu rótele şi torţile vóstre, şi voi rideţi de mine! Dar! Dar! eu stam d'inaintea porţei adevêrului, şi voi trebueţi a'mi deschide! Nu'i pe lume chei mai complicatâ decât voi, dar vai, nu rêdicaţi niçi un zâvor! Natura, plinâ de misteruri, nu lase pe nime a inlâtura vêlul que o acopere la lumina ḑilei. Aquee que ea nu permite spiritului teu de a petrunde! aquee nu o vei câpêta prin niçi o putere de instrument sau de machinâ!

Şi voi! mobile'nvechite! de quare niçi odiniôrâ nu m'am servit! voi staţi aiçe pentru câ aţi fost trebuitóre pârentelui meu! si tu scripţŭ antic! eatâ-te inegrit de mult que lampa a fumegat de asupra aquestui pupitru!

Ah! cât mai bine ar fi fost se perd mult puţin que mi'a rêmas de la pârenţi, decât cu el aiçe sê mê necâḑesc. Trebui a merita aquele que ai luat de la strâmoşi pentru a pute fi stâpân pe ele! Câçi or que nu poţi intrebuinţa este o mare povórâ, şi momentul nu ştie a sê servi decât de aquee que

momentul a creat. Dar de que viderele mele se ţintescŭ neinçetat spre aquest loc? Fiola aquesta e óre un magnet pentru ochii mei? De que in mine pâtrunde o dulce luminâ, precum raḑele argentii a lunei cuprindu de odata pe câlâtor in miḑlocul unei pâduri intunecate?

Te salut, fiolâ preçiósâ, pe quare cu respect o eu acum in mânâ. In tine stimeḑ arta şi ominesca iscusinţâ! Tu conţêi puterile plâcute a seminţelor adormitóre! Extract din essenţiile que dau môrte, fii binevoitóre câtrâ stâpânul têu, şi'i acordâ astâḑi ajutor! Te vêḑ, şi durerea me se micşureadâ! Te pipâi, şi agitaţia sufletului meu se alinâ! Furtuna spiritului din que in que se linisteşte. Eu sum condus pe o vastâ şi nemârginitâ mare! Valuri, luçind ca o oglindâ, se aurescŭ sub piciorele mele! Spre noê ţermuri un sóre noŭ m'atrage! Un curucul de fiamâ, plutind pe uşóre aripi, de mine se apropie! Mê simt gata, prin noê câi de a strâbate eterul, şi de a purta paşei mei in sferile unde se desvêleşte o purâ activitate. Ah! o viaţâ atît de sublimâ! o felicitate atît de inaltâ! cum tu, dinioare ânca un verme, cum le ai meritat? Curaj! intorque numai ochei têi de la dulce luminâ a soarelui terrestru! Ai sumeţia de a afunda uşile morţêi, d'inainte quârora or quine se reculâ tremurând. Acum e timp, p'in facte de a arata câ demnitatea omului nu çedeaḑâ niçi dinaintea Dêestelor mâriri! Nu! eu nu

tremur in faţa aquestei prâpâstei tenebroase, in quare imaginaţia nóstra se condamna la torturele que insuşi ş'au iscodit.

Vrau se strâbat aquest pasag, in jurul quâruc luçescŭ al infernului fiame. Vrau se trec pasul aquesta cu o faţâ seninâ şi cu pericol chiar d'a mê perde in neant.

Şi tu cupâ de cristal purâ! Eşi acum din anticul teu toc! De mulţi ani, vai, la tine n'am gândit! Tu luçei in sêrbârile strâmoşilor unde, şi pe que mai abâtutâ frunte, o aurei d'o sacrâ bucurie! Fiecare conviviu, trecândute din mânâ in mânâ, se obliga, cu pompóse versuri, de a cânta frumuseţa sculpturelor que te incunjurâ; şi pe urmâ te deşarta pênê la fund. Ah! tu îmi aduçi aminte de nopţile tenereţelor mele! Acum nu te pot treçe la vr'un conviviu binevoitor! acum spiritul meu nu are a çelebra arta sculpturei tale! Iatâ o liquóre quare imbatâ cu grâbire! Négrâ si funebrâ, ea te umple pênê la virv. O am pregâtit insuşi, insuşi o aleg! Fii que din urmâ a me bâuturâ!

Cu sufletul plin de bucurie, te consacru la a çilei aurorâ, ca o ultimâ şi solemnâ libaţie!

[pune cupa la buze]

[Sunet de clopote si cântâri chorale.]

CHOR DE ANGELI.

Christos a inviet din morţi, cu mórte pe mórte cîlcând, şi quelor din mormînturi viaţâ dâruindule!

FAUST.

Que sunete profunde! şi que divine tonuri deparţeaţê cupa de l'ale mele buţe?

Anonţaţi voi, clopote rêsunatóre quele intâi momente a serbârei paştelor? Voi chorurí, cântaţi voi cântul de mângâere pre quare odiniórê, in jurul intunecosului mormînt, l'a rostit al Angelilor gurâ propoveduind o noâ mêntuire.

CHOR DE FEMEI.

Dupâ patimâ, mergând noi la mormînt, se ungem trupul têu Christóse Domneţeule, vêţutam Angelei in grópâ şi ne'am inspâimîntat.

CHOR DE ANGELI.

Pentru que miruri, prin milâ, le amestecaţi cu lacrîmi, o uçeniçelor! Drept que socotiţi pe quel viu cu quei morţi? Videţi voi mormîntul şi cunósteţi câ mîntuitorul din mormînt au inviet.

FAUST.

O voi, tonuri çereştil dulçi şi pline de putere! de que vê pogoriţi in colb pênê la mine? Resunaţi pentru quei pe quare êi pâtrundeţi. Eu auţ in adevêr bunavestire, dar vai! credinţa êmi lipseşte! şi miracolul e fiul iubit a credinţei!

Nu cuteḑ a aspira la sferile aquele unde resunâ cântul de mîntuire! Deprins insê, din copilârie, la aqueste tonuri, ele şi astâḑi mê chiamâ la viaţâ. De câte ori, in miḑlocul serviţiului divin, roâ Dumneḑeiascâ s'a pogorit din çer pe a le mele buḑe! A clopotelor sunet respândé in mine o simţire plinâ de visuri sfinte! Si in peptul meu, ruga era o arḑêndâ bucurie. O neinţeleasâ şi sacrâ aspiraţie me urmâre in miḑlocul codrilor şi a câmpiilor; şi, p'intre mii de lacrimi que ocih'mi rêspândéu o lume noâ se rêdicâ sub piçiorele mele! Aquest cânt era inainte mergâtor a jocurilor copilârieі! a dulçelor plâçerі que primavara permitte'n libertate. Ah! a vóstre suvenire mê ţênŭ şi mê oprescŭ de la pasul din urmâ que'acum era se fac! Rêsunaţi cânturi dulçi şi sacre! Resunaţi fârâ'nçetare! Lacrimi curgŭ din ochei mei! câtrâ pâmânt mê simt din nou legat.

CHOR DE UCENIÇI.

Quel que pentrŭ noi te ai nâscut din fiçiorâ, şi restignirea ai rabdat, bunule, quarele pe mórte cu mórte ai pradat, şi invierea ai aratat ca un Dumneḑeu! Nu treçe cu viderea pe quei que ai ḑidit cu mâna ta! Aratâ iubirea ta de ómeni, milostive, primeşte pe nâscâtóre de Dumneḑeu, quee que te'a nâscut pe tine, quare se rógâ pentru noi; şi mîntueşte, mîntuitorul nostru, pe norodul quel desnâdâjduit.

CHOR DE ANGELI.

Sê se veselească quele çereşti, şi sê se bucure quele pâmênteşti, câ a fâcut biruinţâ Domnul cu braţul seu! Calcatau cu mórte pe mórte! Inçepêtor invierei morţilor s'a fâcut.

Din pântiçile iadului au isbâvit pe voi, şi a dat lumei mare milâ!

AFARA DE PORTA ORAȘULUI.

Omeni diferiți esê la primblare.

CATIVA LUCRATORI.

De que pe acolo?

ALTII.

Mergem la casa vênâtorului.

QUEI D'INTAI.

Noi ne duçem la mórâ.

UN LUGRÄTOR.

Mai bine veniți la iaḑ.

UN AL DOILE.

Drumul p'acolo n'ui niçi de cum frumos.

AMINDOI.

Dar tu que façi?

UN AL TREILE.

Eu! mê duc dupâ quielalți.

AL PATRULE.

Veniţi la Burgdorf, acolo veţi gâsi de sigur quele mai frumóse fete, berea que mai bunâ, şi bâtâlii... de prima qualita.

UN AL QUINQUELE.

Que indrâçit om mai eşti. Se vede câ, pentru a tria órâ, ear te mânâncâ spetele! Dute singur, dacâ vrai, eu nu mergŭ... mê temŭ de aquel loc.

O SERVANTÄ.

Nu! nu! mê intorc in oraş.

ALTA.

Colo sub plopi, sigur êl vom gâsi.

QUE ANTAI.

S'apoi que mare bucurie fi-va aquesta pentru mine? El are sê se ei dupâ tine... cu tine numai se veseleşte, la joc. Que'mi pasê mie de plâcerile tale?

AL DOILEA.

Fârâ'ndoialâ câ el astâçi nu'i singur. Mi'a spus câ quel cu pârul creţ êl va acompania.

UN SCOLAR.

Priveşte cum calcâ de vrajmaş quele leliţe! Vin frate, trebui se le urmârim. Berea tare! titiunul

iute, ş'o fetiţă 'npodobită, eată gusturile mele favorite!

O FATA DE BURGESU.

Uitete la băeţei işti frumuşei . . . nu'i ruşine? Quând ar pute se aibă que mai bună soçietate, ei alergŭ după nişte slujniçe.

AL DOILE SCOLAR.
(cătră quel d'intăi.)

Sê nu ne grăbim, căçi dinapoe nóstră vin doă impodobite ca nişte ingeraşi. Una din ele este veçina me pentru quare am mare inclinaţie. Ele mergŭ pasul lor liniştit, cu tóte aqueste póte că in fine, ne vor *lua la braţŭ*.

QUEL ANTĂI.

Lasemê frate!.. eu nu voescu se fiu jenat. Ai! grăbeştete, te rog, se nu scăpăm vênatul. Mâna quare sâmbăta intorque mâtura, aque Duminica, şi mai bine te drăgosteşte.

UN BURGESU.

Nu! nu! Burgmeistru ist nou, mie niçi cum nu'mi plaçe. Acum, quă a ajuns la putere, el devine din çi in çi, mai obrasnic; şi, pentru oraş, aş vra se ştiu que façe? Trebile nu mergŭ óre din que in que mai rêu? Eşti silit se fii mai supus decât tot d'auna, şi se plăteşti mai mult decât vr'o diniórê s'a plătit.

QUERSITOR.
(cântă).

Voiniçei tineri, Dame frumóse,
Cu mândre haine, cu rîs voios
P'a mele chinuri mult dureróse
Aruncaţi astâḍi ochiŭ priinçios.

Domnul trimite harui quel mare
Or cui dâ milâ la querşitor!
Façeţi c'aquestâ ḍi de serbare
Se fie mie ḍi d'ajutor.

AL DOILE BURGES.

Nu cunosc nimic mai plâcut, in ḍile de sêrbâtori, decât de a vorbi de resbeluri şi bâtâlii. Pe quând colo, departe, in fundul Turçiei, popórele se mâçelârescu.., stai la fereastâ, êţi bei pâhâruţul, şi priveşti cum mii de vase pe fluviu se pogorŭ. Pe urmâ te intorqui sara a casâ, cu inima uşórâ, binecuvîntând paçea, şi timpurile paşnice in quare vieţuim.

AL TREILE BURGES.

Dar, dar, astfel gândesc şi eu, dragâ veçine. Spargâşi p'acolo capitele! restórnisc cum l'or plâçe! numai la noi a casâ nimic se nu se schimbe.

O BATRINĂ.
[câtrâ fetile de Burgesu.)

Bre! bre! bre!.. cât de impodobite! Que mândrâ tinereţâ! Quine v'ar vide şi n'ar nebuni? Numai

nu pré multâ fudulie! mai lasaţi mê rog . . quce que doriţi, eu lesne aş pute se v'inplinescŭ.

FATA DE BURGES.

Aidem, Agato! mê ferescu d'inainte ómenilor de a vorbi cu asemine vrâjitóre. Cu tóte câ ea in adevêr, mi'a aratat, nôptea spre sfântul Vassile pe fiitorul meu amant in persónâ.

AL DOILE FATA DE BURGES.

Mie mi'au aratat, in o steclâ, pe un soldat cu mai mulţi camaraḑi ai sei. Mê uit in tóte pârţile, êl caut peste tot locul, dar in zadar, soldat eu nu zerescŭ.

SOLDATI.

Cetâţi fioróse
Que luçiţi pe deal,
Fetiţe frumóse
Pline d'ideal.
Sprevoi fârâ fricâ
Noi ne aruncâm.
Munca nu e micâ.
Dar vê câpâtâm.

Quând trompeta sunâ
Noi pornim voios.
Cu inimâ bunâ
Cade bravul jos.
Treçem ca furtuna.

Viaţa'i un vis!
Una câte una
Porţele'am deschis.

Veḑi, çetatea mare
Stâ jos la pâmênt.
Veḑi, fetiţa n'are
De ḑis un cuvînt
Spre voi fârâ fricâ
Noi ne'am aruncat.
Munca n'a fost micâ,
Dar v'am câpâtat.

FAUST SI VAGHER.

FAUST.

Rîul şi fluviul se liberâ de ale giaţêi lanţuri, sub blândâ şi vivaçea câutâturâ a primâverei. Speranţa, plinâ de feliçitate, inverḑeşte in adînçimele vâilor. Bâtrîna iarnâ, cuprinsâ de slâbâçiune, se retrage pe selbatiçile vîrvuri a munţelor, şi fugând aruncâ pe une locuri âncâ, o suflare de giaţâ asupra inverḑitelor câmpii. Dar omêtul prétutindene disparâ sub a sórelui raḑe. Acţiunea şi viaţa se rêspândescŭ intru tot locul; tóte voescŭ cu vii colóre a se impodobi: şi unde florile lipsescŭ pe câmpie, acolo ea se coloarâ de al omului haine strâluçinde. Intorque capul, de pe aquestâ inâlţime, şi spre oraş aruncâ a ta privire. Veḑi cum mulţimea se grâmâdeşte spre a eşi sub porta'naltâ şi inegritâ! Fiequare, astâḑi, vra a se bucura de

de a sórelui rațe. Toți sêrbeațe al Domnului inviere, câçi ei insuși au invietŭ. Din intuneçimea odâilor și al apartamentelor, din atelii, din fabriçi, de sub boltele apâsêtóre, din strîmtórea înâduşitâ a stradelor, din intunericul misterios a templelor, cu toții astâdi au eșit la luminâ. Priveşte, cum mulțimea invioşatâ s'imprâștie p'in grâdini, p'in câmpii! Cum fluviul, in lung și in lat légânâ mii de vesele barçe. Uitâte la luntrea que de pe urmâ quare se depârteaçâ atît de incarcatâ, incât mai sub valuri s'acufundâ! pênê și pe quele mai depârtate cârâri a muntelui, se ivescu haine de colóre diverse! Iatâ s'aude și al satului sgomot. Aiçe'i adevêratul paradis a poporului. Aiçe mic și mare saltâ cu bucurie! Aiçe sum om, aiçe indrâsnescŭ a fi.

VAGNER.

Domnule Doctor, e onóre și profit de a se primbla cu Domniata. Singur insê nu m'aș fi aventurat in aste locuri, fiind cà mê simțu in suflet inimicul neimpacat a tot que este grosier. Urescŭ sgomotul que fac scripçele, strigâtile și jocurile lor! Ei țipâ ca quând ear fi luat dracul ș'asta la dînșei se chiamâ cântec, se chiamâ veselie.

TÊRANI.

(Sub stejari.]

(Dantiu si cânt.)

Ciobanașul vesel la danț se gâtește.
Rumior și tênêr eatâ'l cà sosește:

Sub stejarul mare toți s'impingŭ la joc...
„Hupai, supa tot așa
„Pên ochinca ne'a crapa...
Istui voinic mândru façeți, façeți loc.

Iatâ'l in danțu intrâ.. și pe o fetițâ
De mânâ o strînge, vra se'i de guriță
—Nu te pre intreçe, mâi çiobane'nçet...
„Hupai, supa tot așa
„Pên' ochinca ne'a crapa...
Diçe fetișóra que s'a mâniet.

Dar pe earba verde, plin de veselie
Hora se intórque, pe toți ei invie.
Fata stringe mâna iubitului seu
„Hupai, supa tot așa
„Pên' ochinca ne'a crapa.„
Dați voiniçi mai tare, dați voiniçi mereu.

—Nu te cred çiobane.. Amoru'ți quel mare
V'o lungâ credință știu bine că n'are.
—El insâ in luncâ o trage din joc.
„Hupai supa tot așa
„Pên' ochinca ne'a crapa..„
Sub stejar urmédâ danțul plin de foc.

UN TÊRAN BATRIN.

E frumos din parte'ți, Domnule Doctor, de a nu ne despreți astâdi; e frumos, din partea unui om atît de invățat de a se amesteca in imbulçirea poporului. De aquee te poftim se ei que mai impodobitâ cofițâ plinâ d'o recoritóre bêuturâ, și îți dorim, nu numai ca se'ți liniștéscâ sîtea, dar âncâ

ca tóte picâturele din ea se se adaoge în ţile nenumêrate la viaţa Domniei-tale.

FAUST.

Primescŭ cu bucurie aquesta bêuturâ salutarâ! şi vê dorescŭ la toţi sânêtate şi fericire.

(poporul se adunâ in cerc in jurul lui.)

BATRINUL TÊRAN.

Se cade, in adevêr, a te arata in ţilele de bucurie, tu quare odiniórê, in ţilele quele rele, ni'ai ajutat cu atîta fervóre! Câţi, aiçe de faţâ, stau sânêtoşi, pe quare pârintele têu i-a scapat din que din urmâ çiumâ, quând el a pus sfârşit grosniçei epidemii. Pe atunçe erai âncâ un june, intrai însê la toţi molipsiţii. Mii de cadavre se scotéu de p'in case, dar tu, d'apururc, eşêi sânêtos. P'in quâte valuri nu ai trecut! Dar Domnul de sus au ajutat pe aquel que pe pâmênt ne ajuta.

TOTI.

Se trâiascâ omul aquest vrednic! Se ne pótâ fi âncâ mult timp folositor!

FAUST.

Plecaţivê d'inaintea quelui de sus; câçi el singur ajutâ şi invaţâ a ajuta.

(se departézâ cu Vagner.)

VAGNER.

Que plâçere nespusâ trebui se simţeşti, tu, om demn de admirare, priimind atîta onóre de la a-

quéstâ mulţime. Feriçit quel que profitâ, in ast mod, de qualitâţile inteligiţei sale. Pârintele te aratâ fiului seu. Fiecare intrébâ, s'ingrâmâdeşte şi se impinge in jurul têu! Musica inçetéţâ, danţul se opreşte. Pe calea ta cu toţii se pun in şîr; toţi îş inchinâ capitile, şi numai câ nu se pun in genunchi ca d'inaintea quelor sfinte!

FAUST.

Sê ne suimu âncâ câţi-va paşi, pênê la aquéstâ pétrâ; acolo ne vom odihni de a nóstrâ câlâtorie. Aiçe, plin de gânduri profunde, adese ori stam singur, şi mê munçém in post şi rugâçiuni. Plin de speranţâ, tare in credinţa me, socotem de a dobândi de la tatul çeresc, finitul çiumei aquestia, p'in lacrimi, suspinuri şi geneflexii. Acum mulţimea mê sue'n naltul çerului, şi laudele sale resunŭ pentru mine ca o arţêndâ ironie. Ah! d'ai pute çeti in fundul inimei mele, ai vide cât de puţin pârintele şi fiul sunt demni de o asemine glorie. Pârintele meu, onest-om obscur, in mania sa nelêcuitâ, se silea, cu bunâ credinţâ dar dupâ capul seu, de a çeti in naturâ şi de a pâtrunde al ei secrete misteruri. In compânie cu adepţei sei el se inchide in Laboratorium intunecos, şi acolo, dupâ óreşquare reţete fârâ de sfârşit, compuné quele mai desgustóse mixturi. El uné, in o apâ caldâ, pe Leul çel roş *]

*] Leul quel ros, crinul fârâ patâ, si tênêra reginâ, sunt nume que purtau orescare compositei de alchimie.

indrâsneţul amant, cu Crinul quel fara pata Ei punea, pe amândoi. in un cuptor arţind, ş'apoi êi vârsa din o capsulâ in alta pênê que in ştecla se aratà Iuna Regina cu strâluçinde şi diverse colóre. Aquesta era lécul! Bolnavii muréu, şi nime nu intreba quine s'a vindecat. Astfel p'in aste vâi, p'in munţêi aqueştia, noi, mai terribili decât insuşi çiuma, am rêspândit mórtea cu poţiile nóstre quele infernale. Am presentat eu insuşi otrava la mii de ómeni. Ei a murit, şi eu am trebuit se rêmân spre a asculta laudele que se dau nerusinaţilor omoritori.

VAGNER.

Cum poţi a te intrista despre aquésta? Un om onest nu façe destul quând ecserséţâ cu stricteţâ şi conştiinţâ arta pe quare au invâţat? Tênêr, de vrai a onora pe pârintele têu, trebui se asculţi cu supunere lecţiile que îţi dâ. Ca om, de ai fâcut, arta se inaintéscâ, atunque fiul têu póte ţinti la mai inalte cunoştinţi...

FAUST.

O! feriçit aquel quare póte incâ spera de a pluti pe aquest ocean d'eróre.— Omul are trebuinţâ de aquee tocma que ignóra, ş'aquee que ştie nu póte intrebuinţa. Dar sê nu amêrâm feriçirea aquestor óre splendide p'in triste cugetâri. Priveşte cum quele locuinţi, incunjurate de verdéţâ, strâluçescu in marea de luminâ que, apuind, sórele revarsê asupra

lor! Dioa din que in que mai palidâ, ecspirâ, şi sórele pogorândusâ se duçe pe ţêrmuri depârtate provocând o noâ viaţâ! Ah! de que n'am aripi sê mê rêdicu de pe pâmênt şi eternŭ sê sbor dupâ el. Atunque, la piçórele mele aşi vide lumea leganatâ şi plutind in nefinitâ crepusculâ. Aşi vide munţii arţind in lumina sârii, aş privi vâile liniştite la piçórele lor! şi torentul ar schimba apele sale argintii in valuri aurite. Sêlbaticul munte, cu a sale fioróse prâpâstii, nu ar pute opri falnicul meu sbor. Iatâ câ, d'inaintea ochilor mei incântaţi, marea se desvâleşte cu sinurile ei pline de agitaţii. Dar in fine Deul pare de tot a se depârta–disparâ insâ o noâ impulsie de el iarâşi m'apropie.

Sbor fârâ'nçetare spre a mê adâpa eternŭ de dulçea sa luminâ! Etern vêţ d'inaintea me ţioa in urmâ intuneric! Sus çerul, iar jos al mârei valuri. Que vis incântâtor!

Dar sórele disparâ . . Inţâdar vai! trupul catâ a asosia a sale aripi la ale spiritului aripi nemârginite. Or quare insê simte'n inima sa un dor puternic de a sê inalţa din que in que mai sus, quând aude d'asupra capului sêu duiosul cânt al çocârliei perdutâ in spaçiul eterului de azur; quând vede vulturul, pe aripi nemişcate, plutind d'asupra vîrvurilor selbateçe a munţilor que se acopêr de verdéţa braţilor urieşi; quând urmâreşte, peste câm-

pii şi valuri, cucóra, călătorind spre al patriei ţêrmuri.

VAGNER.

Si eu adese ori am avut óre de melanholie; dar asemine aspiraţii niçi odiniórâ nu m'au necâjit, şi niçi jaluz n'am fost vr'odată d'al pâsârilor aripi. Lesne te saturi de codri şi de câmpii! Que deosebire cu plâçerile spiritului quare te pórtă din carte in carte, din filâ'n filâ. Nopţile de iarnă devin incântătóre şi plâcute, p'in trupul nostru çirculâ pretutindene o câldurâ binefâcătóre, şi de deschiḑi âncâ un venerabil pergament, atunque se pogor peste tine tóte plâçerile çereşti.

FAUST.

Inima ta e cuprinsâ numai d'o singurâ dorinţâ, Oh! Niçi odiniórâ alta se nu cunoşti. — Doue suflete, vai, munçescŭ sermanul meu pept, unul voind d'altul a se despârţi. Unul cu un amor nespus, e lipit d'aquéstâ lume, p'in organele trupeşti de lâcomie pline! Altul falnic se rêdicâ d'asupra intunericului pâmêntului, çerând a se inalţa spre çereştele câmpii. Ah! de sunt spirite puterniçe quare domnescŭ plutind intre çer şi pâmênt, pogóre-sê din spaçiurile aurite ca se mê conducâ spre activitate unei noâ vieţe. De aş ave o mantie magicâ quare se mê transpórte pe ţêrmuri necunoscute şi depârtate! Ia mi'ar fi mai scumpâ decât quele mai strâluçite haine şi n'aş schimba-o chiar p'o purpurâ regalâ.

VAGNER.

Nu chiema mulţimea bine cunoscută al Spiritelor que se'nvêrtescŭ ca o furtună in sferile aeriane! Ele, din tóte părţile, pregătescŭ omului, sub mii de chipuri, mii de periculóse curse. De la nord sosescŭ spiritele quare te muşcă cu dinţi pătrunzători şi te insegétă cu limbi otrăvitóre! De la rêsărit năvălescŭ aquele quare respândescŭ un aer que usucă, şi se hrănescŭ d'al omului plămâne. De la sud, din fundul pustiilor, sbor spiritile quele infiamate, quare te frig cu para lor. Spiritele de la apus, samănă d'odată plăcute şi binevoitóre, dar aquésta nu e decât illusie, căci incurând ele stărpescŭ omul ş'a sale avuţii.

Spiritele tóte se plécă lesne fiind deprinse a face rêul, ele ne ascultŭ cu bucurie, fiind că au bucurie a n'enşelă.

Apar sub forme çereşti. Ca ingerii şoptescŭ quând spun ne-adevêrul. Dar se ne intórquem. Pământul se acopere deintunerec, aerul s'a rêçit, çéţa cade de sus. Nóptea putem mai bine a preţui al casei binefaçeri. Dar que stai uimit şi te uiţi peste câmpii. Que póte, in mijlocul intunericului, atrage a ta atenţie?

FAUST.

Veţi tu quel câne negru alergând p'intre sămănături?...

VAGNER.

De mult eu l'am vîḑut, dar nimic, in el, straordinar nu am gâsit.

FAUST.

Priveşte cu atenţie! Drept que socoţi pe aquest animal?

VAGNER.

Drept un câne quare, dupâ obiçeiul sêu, catâ cu ingrijire al stâpânului urme.

FAUST.

Insemnésâ cum el descrie çercuri din que in que mai restrinse hojma apropiindusê de noi, şi de nu mê inşâl, el lasâ dupâ paşii sêi o urmâ infiamatâ.

VAGNER.

Nu vîḑ nimic decât un câne negru; lesne se póte ca ochii se te fi inşalat.

FAUST.

Mi se pare câ el intinde inçet lanţuri magiçe, spre a lega puternic pe ale nóstre pasuri.

VAGNER.

Al vîḑ sârind nemernic şi timid in jurul nostru! fiind câ in loc de stâpânul sêu, el a gâsit pe doi necunoscuţi.

FAUST.

Cercul se restringe... Iatâ'l s'a apropiet.

VAGNER.

Veḑi,.. Nu'i decât un câne, fârâ niçi o asâmânare cu vre un spirit necurat. El urlâ—se sfieşte de noi, se târâe pe piçóre, dâ din códâ dupâ obiçeiul tuturor cânelor.

FAUST.

Vin, impreunâ cu noi, vino!

VAGNER.

Que animal sburdalnic! De stai liniştit, façe sluj in doue piçóre. De'i vorbeşti, sare spre tine—el va gâsi ori şi que vei perde, şi s'ar arunca'n apâ ca sâ'ţi aducâ bâţul.

FAUST.

Ai reson—Nu gâsescŭ in el nimic quare se descopere vre un spirit; tóte la el provin din educaţie.

VAGNER.

Un câne bine invâţat e demn chiar de al inţêleptului simpatie,—el meritâ dar a ta bunâ voinţâ, câçi cânele e scolarul quel mai iscusit a studenţilor.

(pe pòrtâ se intòrque in orasiu.)

CABINET DE STUDIE.

FAUST.
(intrâ cu cânele quel negru.)

Am pârâsit vâile şi câmpiile cuprinse d'al nopţii intuneric. Partea quea mai purâ a sufletului meu, se treḑâşte in mijlocul unor fiori sacre şi pline de presentimente. Acum, d'impreunâ cu neastîmpârul activitâţii, s'a liniştit sâlbatiçele sbuçiumâri al inimei mele.

Acum iubirea de ómeni in mine vorbeşte cu putere!

Acum iubirea çeréscâ m'aprinde şi mê'ncântâ..

. . . . . .

Şêḑi, câne, şêḑi binişor,—Nu umbla astfel in tóte pârţile. Que miroşi la pragul uşii? Culcâte cole dupâ sobâ, îţi dau quel mai bun aşternut al meu. Dacâ, p'in cârârile muntelui, ne ai fâcut plâçere p'in alergâturile tale, acum, ca un óspeţŭ bine voitor se cuvine a fi tâcut şi liniştit.

Ah! quând in strimta nóstrâ locuinţâ, lampa din noŭ voios s'aprinde, atunque lumina se râspândeşte

şi in a nóstră inimă quare începe pe sine a se cunóşte.

Resonul iarăşi începe a vorbi; speranţa din noŭ înfloreşte. Aspirăm spre voi, unde ale vieţei, spre voi, ah, isvóre de viaţă dătătóare . . . . .

. . . . . .

Nu urla câne.—Vóçea unui animal nu se póte acorda cu tonurile çereşti quare umplu sufletul meu! Noi ómenii, avem obiçeiu de a despreţui tot que nu inţêlegem, de a lâtra in contra a or şi que'i frumos şi bun quare ne împortună! Voeşte óre cânele pe om a imita? . . . . . .

Dar vai! cu tótă a me buna-voinţă, simţêscŭ că din peptu'mi nu mai isvoreşte niçi un felŭ de mângâere. Şi de que óre torentul se usucă atât de timpuriu, şi ne lasă in o sîte arţêndă? De câte ori am făcut aquéstă tristă experienţă! aquest neajuns însĕ uşor se póte indrepta; vom apreţui mai bine aquele que se inalţă peste sfera lucrurilor terestre, p'in ajutorul revelaţiunei, quare nicăire nu se arată mai pură şi mai demnă decât in Noul Testament. Inima mĕ indémnă de a deschide textul antic şi de a traduçe, cu tótă curăţânia sufletului meu, originalul sacru in al patriei iubită limbă.

[deschide volumul si incepe.)

Scris este . . . „Intru inceput era Cuvintul“ Iată că chiar de aiçe m'am oprit, quine mĕ va povăţui mai departe? Atât de nalt nu pot stima Cuvintul.

Dacâ spiritul mê va lumina puternic, eu voi traduçe in alt mod.

Este scris... „Intru inceput era Inteligenta.“ Sê stâm; condeiul se nu sê grâbéscâ, sê cumpânim bine aqueste d'intâi cuvinte. Inteligenţa óre creaḑâ şi mânţine totul? Ar fi trebuit se fie scris: „Intru inceput era Puterea.“ Cu tóte câ chiar aquésta puind mê opreşte queva ca cum n'aş fi pe calea adevêrului. Dar spiritul mê luminésâ .. Am gâsit aquee que trebue şi fârâ a mê indoi scriu: „Intru inceput era actiunea“ . . . . . .

De vrai impreunâ sê locuim, câne, lasâte de urlat, inçetésâ de a hâmâi. Nu pot suferi lângâ mine un companion atît de neliniştit. Unul din noi trebue se pârâsascâ casa aquésta. Cu nemulţâmire mê vîḑ obligat de a viola legile ospitalitâţei. Iatâ uşa ţi'i deschisâ, eşti liber d'a eşi. Dar que vîḑ? lucru surnatural! E óre illusie sau realitate? Cum cânele se umflâ, se mâreşte! El sê rêdicâ cu putere. S'a schimbat acum figura sa de câne. Que monstru mi'am adus in casâ!—Iatâ'l îmi apare ca un ipopotam, cu ochii infocaţi, c'o gurâ'ngrositóre. Ha! Sigur de mine acum nu vei scâpa. Pentru ast soi de infernale producte, cheea lui Solomon e quel mai bun mijloc.

SPIRITE.
(de afarâ.)

Aique'i prins un spirit que şêde'n inchisóre
Dar noi se stâm afarâ, se nu'el urmârim

Precum şirata vulpe que picâ'n prinsâtóre
Stâ fiul lui Satanas pe quare noi iubim.
In çercuri de magie
Cu toţii se sburâm
P'un spirit din sclâvie
Avem se liberâm.

In lanţ, dacâ se póte
El nu trebui lâsat
Câçi el ca şi un frate
Pe noi n'a ajutat.

FAUST.

Ântâ'i, spre a aborda monstrul se pronunţâm conjuraţia quelor patru elemente.

„Salamandra se ardâ!
„Undina sê se scurgâ!
„Silful sê se pérdâ!
„Coboldul se lucreḍe!"

Aquel que n'ar cunóşte elementele, puterea şi proprietâţile lor, n'ar pute stâpân pe spirite se fie!

„Piei in fiamâ
„Salamandro!
„Vuind scurgete'n valuri
„Undino!
„Strâluçeşte'n luminósâ meteorâ
„Silf!
„Dâ'mi casnicŭ ajutor.
„Incubus! Incubus!
„Aratâte şi vin, de fâ sfârşit."

Niçi unul din quele patru nu stâ in aquest animal, el şêde liniştit şi se rânjâşte la mine. Nu

i'am priçinuit âncâ niçi un rêu, dar aştéptâ se auḑi mai puterniçe incantamente:“

„De eşti fiinţâ scâpatâ din infern, priveşte a-„quest semn, d'inaintea lui se inchin tóte hórdele „quele negre.“

Iatâ'l câ se umflâ, şi pâru'i se rêdicâ!

„Fiinţâ lepâdatâ, poţi tu priçepe pe quel que „pururea au fost, pe quel neexprimabil, pe quel „rêspândit in tóte çerurile, pe quel pe quare cri-„ma a strâpuns“?

El se umflâ din que in que, iatâ'l ca un ele-fant. Ascuns dupâ sobâ, el umple tot spaçiul cu trupul sêu.—Acum vra sê se pérdâ in nouri! se nu te sui pênê la boltâ! Vin culcâte la piçórele stâpânului tâu. Ai simţit câ amenin̦târile mele ḑâ-darniçe nu sunt! Supunete, sau te pârlescŭ cu fo-cul quel sacru! Nu aştepta lumina Intriita! Nu aştepta quel mai puternic al meu incantament.

(In timp câ noorul cade Mefistofeles sub haina unui scolar câlâtor se'nainteste de dupâ sobâ.)

MEFISTOFELES.

De que atâta vuet? Que ordonésâ Domnul?

FAUST.

Iatâ dar que cânele conţine in sine! Un sco-lar câlâtor! casul mê façe a ride:

MEFISTOFELES.

Te salutŭ, inţêleptule maestro! tu quare mai diniórea m'ai fâcut s'asud atât de grosav.

FAUST.

Cum te chiamâ?

MEFISTOFELES.

Intrebarea îmi pare micâ din partea unui om, quare atît de mult despreţueşte cuvintele, quare departe de a se ţêne de aparinţe, voeşte a pâtrunde essenţa fiecârue lucru in adînçimile sale.

FAUST.

Voi insâ, Domnilor, obiçnuit purtaţi nişte nume quare destul de bine indicâ natura vóstrâ. Ve numiţi Belsebut, Viclénul, sau Minçinosul, quare dar eşti tu?

MEFISTOFELES.

Sum o parte din aque putere quare dépururea voeşte rêul şi deapururea façe binele.

FAUST.

Que vra se ḑicâ enigma aquéstâ?

MEFISTOFELES.

Sum spiritul quare dépurure négâ, şi cu reson; câçi tot que existâ meritâ de a fi nicmiçit. D'aquee ar fi fost mult mai bine ca nimic se nu fi existat. Aşa dar, tot que numiţi voi Pacat, Destructie, intru'n cuvânt Reul, este elementul meu propiu.

FAUST.

Tu te'ai numit o parte şi cu tóte aqueste ţe vêḑ intreg d'inaintea ochilor mei.

MEFISTOFELES.

Nu'ţi vorbescŭ decât simplul adevêr. Dacâ omul, aque lume de neroḑii, se crede, in sine, un intreg, eu însâ nu sum decât o parte din aque parte quare la inçeput era totul. O parçelâ a intunericului din quare s'a nâscut lumina. Lumina mândrâ qu'acum vroeşte a respinge pe nóptea, antica sa mumâ, disputându'i şi spaçiul şi rangul. Dar inçercârile sale ḑâdarniçe rêmân; ea niçi odiniórâ nu va reuşi intru cât de corpuri va fi lipitâ. Câçi lumina isvorêşte din corpuri, de la corpuri trage a sa frumuseţâ şi splendóre, un corp póte se oprêscâ a sa marşâ,.. de aquee sper câ, mult timp nu va treçe şi din preunâ cu corpurile, lumina va peri.

FAUST.

Acum cunoscŭ a tale demne funcţii. Neputând nicmiçi p'aquele mari, te arunçi pe quele miçi.

MEFISTOFELES.

In adevêr, v'o mare ispravâ nu am fâcut. Cu tótâ ostinéla que mi'am dat tot n'am putut inlâtura pe aquel oâreşque, p'aquéstâ lume massivâ, quare eternŭ sê improtiveşte la neant. Valuri, furtuni, cutremur, inçendiu, nimic nu aŭ servit, câçi marea şi pâmêntul sê intorc iarâş la linişţea primordialâ.

Mai puţin âncâ este de câştigat asupra afurisitei şi netrebniçe seminţâ din quare se nascŭ animalele şi omul. Câţi n'am bagat in grópâ pênê acum! şi

tot âncâ çirculâ'n lume, un singe tênêr şi generos! Lucrurile merg in ast mod incât çineva ar pute de çiudâ, a turba. In aer in apâ, in pâmênt, in umed, în cald, in frig sê nasc mii de germuri nouâ, incât de nu m'iaşi fi reservat fiâma eu n'aş ave nimic al meu in propriu.

FAUST.

Aşa dar la puterea salutarâ quare etern sê mişcâ şi creasâ, tu, opui al demonului mânâ de giaţâ, quare cu maliçie sê restringe, ţâdarnic amenințând! Ah! Cautâţi un alt ţel o tu al haosului fiu neinţêles! . .

MEFISTOFELES.

In viitórea nóstrâ intâlnire, vom pute a ne explica mai pe larg asupra aquestui punct! Permitte insâ, acum d'odatâ sê'mi eu indrâsnélâ de a mê retrage.

FAUST.

Nu ştiu de que mê'ntrebi? Astâţi am fâcutŭ cunoştinţâ cu tine, vin dar de mê veţi quând vei voi; iatâ ferésta, iatâ uşa, poţi chiar pe horn eşi dacâ pofteşti.

MEFISTOFELES.

Trebui sê'ţi mârturisesc câ spre a eşi intimpin o micâ greutate. Aquest pas de vrâjâtoriţâ inscris pe pragul uşii....

FAUST.

Pentacrama te ingroḑeste? Spune'mi, te rog, o tu al infernului fiu! dacâ aquest semn te respingé, cum de ai intrat aiçe, şi cum un spirit ca tine a putut astfel a se inşala?

MEFISTOFELES.

Priveşte însê semnul, şi veḑi câ nu'i bine fâcut, ungiul que priveşte afarâ este o lécâ cam deschis.

FAUST.

Hasardul m'a servit de minune! Aşa dar iatâte prisonierul meu! Asta s'a potrivit destul de bine.

MEFISTOFELES.

Cânele serind in nâuntru n'a remarcat nimic! dar acum s'a schimbat tréba şi demonul nu póte'eşi din casâ.

FAUST.

Dar de que nu eşi pe feréstâ?

MEFISTOFELES.

E o lege pentru demoni şi stafii: Pe unde au intrat pe acolo trebui se şi iasâ. In intâiul caḑ suntem liberi, la al doile suntem sclavi.

FAUST.

Iadul iusuşi are legile sale! asta mê bucurâ. Aşa dar, in siguranţâ, cu voi quineva ar pute façe un pact?

MEFISTOFELES.

De vei dobândi v'o fâgâduinţâ, ea se va împlini in totul şi nimic nu ţi s'ar reţine. Dar asta nu e o trébâ micâ:.. şi vom trata despre dânsa in viitórea nóstrâ intâlnire, acum insâ te rog, te rog fórte, lasêmê a mê depârta.

FAUST.

Mai stâ âncâ o minutâ sê'mi spui queva de viitorul meu.

MEFISTOFELES.

Lasêmê acum d'odatâ; peste puţin timp, earâşi voi veni, atunque mê vei pute intreba in voe bunâ.

FAUST.

Eŭ nu ţ'am intins niçi o cursâ! tu insuşi ai picat in capcanâ. Quel que ţine pe dracul sê'l ţie bine, câçi timpuriu din nou el nu se va mai prinde.

MEFISTOFELES.

Dacâ'ţi plaçe sum gata şi acum de â sta cu tine şi aţi ţêne companie, cu condiţie insâ de a façe ca timpul sê ţi se parâ plâcut, p'in mijlóçele artei mele.

FAUST.

Cu bucurie ţi dau aquéstâ libertate, numai catâ ca arta sêţi fie agrébilâ.

MEFISTOFELES.

Simţurile tale, amiçe, au acum in un moment a câştiga mai mult decât in monotonia unui an intreg. Aquee que cântâ Spiritele gingaşe; imaginile que ele produc, nu sunt o vanâ fantasmagorie; mirosul têu are a sê delecta, precum şi gustul, şi tóte simţurile tale. Multâ pregâtire nu trebue, iatâne impreunâ, inçepiţi a cântá.

SPIRITE.

In sus se salte
Boltele 'nalte!
S'in locul lor
Sê strâluçéscâ
Rada Ceréscâ
Iubit odor.
Noorul sbórâ!
Vâlul disparâ
Descoperind
Stele senine,
Dulçe lunime
Mult strâluçind.
Duhuri frumóse
Horuri voióse
Noi vom forma!
Dorinţi ardênde
Plâçeri ridênde
Ne vor urma.
Haina verdurei
Crénga pâdurei
A'npodobit

Ca sub vii frunde
Fata s'ascunde
P'al seu iubit.
Totul trâeşte
Mlâdiţa creşte,
Moment divin!
Din struguri curge,
Vinul sê scurge
Ca un rubin.
In çer spre sóre
Plin de ardóre
Merge'or que sbor!
Spre mândre maluri
Que mirâ'n valuri
Verdéţa lor.
Danţuri voióse
Si amoróse
Acolo sunt
S'intorc or unde
Pe dél p'in unde
Ca pe pâmênt
Ori que fiinţâ
Are dorinţâ
De a trâi
Spre feriçire
Si mulţâmire
D'a sê grâbi.

MEFISTOFELES.

Au adormit. Destul, destul voi al eterului gingaşe Spirite. L'aţi adormit cum trebui. Pentru aquest conçert vê rêmân indatorit. Faust! nu estĭ

âncâ omul pe dracul d'a ţêne! Lasaţi sê sbóre in jurul lui visurile quele mai dulçi, acufundaţi'l intr'un oçean de visiuni! . . . . . .

Dar spre a pute desfaçe farmecul aquestui prag, am trebuinţâ de dintele unui gusgan. Multe incantamente nu voi intrebuinţa, câçi aud unul alergând pe aiçe şi indatâ are sê mê asculte „regele gusganilor, a sóreçilor, muştelor, bróştelor, plosniţilor şi a puriçilor, îţi ordónâ sê vii şi sê roḑi aquest prag, ca şi quând ar fi uns.“ Iatâ ai eşit din bortâ! dar degrabâ la lucru! Colţul que m'a râspins priveşte din afarâ. Ancâ odatâ muşcâ şi s'a sfârşit. D'acum visasâ Faust pênê n'om revede.

FAUST.
[desteptânduse.)

Iatâmê dar âncâ odatâ inşâlat. Pótese óre ca mulţimea Spiritelor astfel sê se fi pierdut in aer! Pótese ca un vis sê'mi fi arâtat pe dracul! şi cânele sê fi fugit?

CABINET DE STUDIE.

Faust—Mefistofeles.

FAUST.

Quine bate la uşâ?—Intrâ! Iarâş mê importunâ nu ştiu quine!

MEFISTOFELES.

Eu sum.

FAUST.

Intrâ!

MEFISTOFELES.

Trebui de trei ori se repeteḑi.

FAUST.

Ei! bine dar—Intrâ!

MEFISTOFELEL.

Aşa îmi plaçe. Sper câ vom pute a ne'npaca. Spre a te tâmâdui de melancolia ta am venit aiçe imbrâcat, cum mê veḑi, ca un nobil cavaler, cu haine roşii, cu cusuturi aurite. Cu o mantie tâetâ intr'o mâtasâ dublâ; cu pene de cucoş la pâlârie.—La

brâu spadâ lungâ şi ascuţitâ! Te sfâtuescŭ amiçe, sê façi şi tu ca mine; pentru ca liber şi fârâ de grijâ, se inţelegi que e viaţa.

FAUST.

Sub ori que haine m'aş gâsi, eu tot voi simţi amârâciunea condiţii omineşti quei mârginite! Pre bâtrîn spre a mê desfâta neinçetat, sum pre tênêr pentru a nu ave vre-o plâçere de dorit. Si que póte óre lumea ami acorda? Neputinţa! Neputinţa iatâ al omului sórtâ! Iatâ cuvîntul que neinçetat rêsunâ la urechile nóstre, şi pe quare de la inçeput, pênê la sfârşitul vieţei, un geniu rêu-fâcâtor ne'l repetâ in fiequare moment cu vóçe'i amorţitâ.

Diminéţa, quând mê trâgêscŭ, sum cuprins d'inspâimântare, şi ochii mei se umplu de lacrime amare privind dioa quare, in cursul ei, nu are a indeplini niçi una, niçi una vai! din dorinţele mele; dioa quare nicmiçeşte, in inima me, pênê şi pressentimentul quelor mai miçi plâçeri! quare inâduşâ in mine creaţiile fecunde, p'in ale vieţei mii de chinuri şi impedecâri. Quând nóptea acopere pâmêntul, şi atunque eu trebui a mê'ntinde cu fricâ pe patu'mi de dureri. Câçi şi atunque liniştea sê depârtésâ de sinul meu, şi visuri ingrositóre au a tulbura odihna me. Dêul que 'mi umple peptul, póte inalţa in mine ale sufletului furtuni,—El domneşte peste tóte puterile mele, dar nu póte exersa vre-o ac-

ţiune asupra obiectelor que mê'ncungurâ. D'aquee viaţa îmi este o povórâ, d'aquee dorescŭ mórtea şi traiul îl urâscŭ profund.

MEFISTOFELES.

Cu tóte aqueste mórtea nu'i niçi odiniórâ un óspeţi bine-venit.

FAUST.

Feriçitŭ aquel pe quare 'l gâsâşte finitulŭ, in miḑlocul splendórelor victoriei, şi'i coronésâ têmpla d'un laur singerat. Feriçit aquel pe quare mórtea êl surprinde, dupâ vîrtejul danţurilor imbâtâtóre, in braţele unei amante adorate.

Ah de que! quând mê gâsêm in extas, contemplând puterile unui spirit inalt, de que! atunque nu am perit?

MEFISTOFELES.

Cu tóte aqueste cunoscŭ pe quineva quare nu au bâut óreşquare liquóre négrâ!

FAUST.

Sê vede câ espionajul e ocupaţia ta favoritâ.

MEFISTOFELES.

De n'am omniştiinţa, dar insê multe ştiu.....

FAUST.

Fiind câ tonuri, dulçi şi bine cunoscute m'au scos din al morţii grosniçe valuri! inşâlândumê p'in suvenirile copilâriei mele, p'in cânturile unui timp

de feliçitate; aruncŭ dar blâstâm infricoşat asupra tot que sufletul incunjurâ de plâçeri şi de prestijiuri. Asupra tot que el, in aquéstâ lume de nâluçiri, acopere cu inţelepçiune şi cu splendóre! Blâstâmatâ fie mai ântâi opinia ingâmfatâ cu quare spiritul s'amâgeşte pe sine! Blâstamatâ fie strâluçirea vanelor aparinţe que indulçescŭ a nóstre simţuri. Blâstamat aquee que ne incântâ in visurile nóstre: illusie de glorie şi imortalitate. Blâstamate fie tóte aquele pe quare ne bucurâm d'a poseda, femei, copil, pâmênt saŭ servitor. Blâstâmat fie Mamon, quând p'in dulçéţa comórelor sale ne impinge la indrâsneţe intreprinderi, sau quând, pentru a lenevirei plâçeri, el ne incunjurâ de perini voluptóse.—Blâstâmat fie al vinului val generos! Blâstâmatâ fie que mai sublimâ exaltaţie al amorului, blâstâmatâ speranţa, blâstâmatâ credinţa! ş'inainte de tóte, blâstâmatâ fie paţienţa.

CHOR DE SPIRITE.
(nevâzute.)

Vai! Cruda'ţi mânâ lumea frumósâ
A dârâmat.
In intuneric, ste luminósâ
Ia a picat
A le vieţei dulçe plâçere
Acum s'a stins.
Si stâm cu toţii plini de durere
In dor şi plâns.
Fâ ca simţiréţi sê se deschidâ
Fâ, ca un ţêu:

Scóte o lume şi mai splendidâ
Din sinul têu.
Câçi a ta vóçe, de n'ar fi mutâ
Póte spera
Chiar din ruine lumea perdutâ
A rêdica.

MEFISTOFELES.

Aquestia sunt copilaşii mei. Ascultâi cum te indémnâ la acţiune şi la plâçeri. Te invitâ a eşi din singurâtatea aquéstâ in quare amorţâscŭ a tale simţuri! şi voescŭ a te conduçe departe in lumea nemârginitâ. Inçetésâ d'a te juca cu durerea ta quare, ca un vultur, îţi mânâncâ viaţa. Que mai rê soçietate, te façe quel puţin a simţi câ esti şi tu om intre quielalţi ómeni. Nu voi a çiçe câ am cu pleba a te amesteca, de şi nu's unul din aquei mari; dar de voesti, impreunâ cu mine a gusta al vieţei fericiri, sum gata a fi al têu, îţi sum companion, şi de doreşti sum chiar servitorul, sclavul têu.

FAUST.

Si pentru aquésta, la que trebui sê mê indatorescŭ?

MEFISTOFELES.

Ai âncâ timp mult pentrŭ a gândi.

FAUST.

Nu, nu, dracul e un egoist, şi de géba nimârui nu façe vre un bine. Spune lâmurit condiţiile tale, câçi un asemine servitor aduçe pericol in casâ.

MEFISTOFELES.

Eu voescŭ aiçe, p'aquéstâ lume sê mê tocmescŭ la tine, şi sê fiu neadormit la ordinile tale. Iar quând n'om intâlni DINCOLO, in queelantâ viaţâ, atunque de asemine se fii şi tu sclavul meu.

FAUST.

Puţinâ grijâ am de queelaltâ viaţâ. Sfarmâ tu întâi lumea aquésta, queelaltâ póte apoi sê vie! Din pâmêntul ista isvorêscŭ ale mele plâçeri! Sórele ista varsâ a sa luminâ pe chinurile mele. Si dacâ vr'odiniórâ mê voi despârţi de dânşii atunque intîmplese or que s'a intîmpla! Asupra aquestui punct nu voescŭ nimic s'aud. Nu voescŭ sê ştiu dacâ şi dincolo de aquéstâ viaţâ avem sê iubim şi sê urâm, dacâ şi in alte sfere mai existâ un sus ş'un jos!

MEFISTOFELES.

In sensul aquesta poţi indrâsni a façe cu mine o legâturâ. In curând tu ai sê priveşti cu plâçere arta me. Am sê'ţi dau ţie aquee que niçi un om âncâ nu a vêḑut.

FAUST.

Si que ai de dat tu, o ticâlóse Demon! Pututau vr'odiniórâ ai têi se inţelégâ geniul ominescŭ in inaltele sale aspiraţii! Nu ai decât alimente quare niçi fómea nu pot se liniştéscâ; un aur palid quare

neinçetat sê scurge din mânile nóstre, ca argintul quel viu; un joc la quare câştig nu'i niçi odiniórâ! O femee quare, chiar din ale mele braţe, p'in o dulçe câutare, sê légâ in lanţuri noâ cu veçinul meu. Onórea! divinitate inaltâ, que se perde ca un meteor! Aratâ'mi un fruct quare sê nu fie cuprins de putrejune inainte de a câde, şi arbori quare ḑilnic sê se imbraçe de o verdéţâ noâ!

MEFISTOFELES.

Aquéstâ insârçinare nu e de naturâ a mê inspâimânta! Pot lesne aţi servi asêmine tesauri. Dar, amiçe, timpul va sosi ca sê gustâm queva mai paşnic.

FAUST.

Dacâ v'odatâ mulţâmit mê voi intinde pe patul lenevirei, atunque totul pentru mine fie finit. De vei pute v'odiniórâ, p'in arta minçiunii şi a lingueşirei, sê mê aduçi pênê acolo ca sê'mi pot plâçe mie insumi; de vei pute sê mê ademinești p'in plâçerile simţurilor, atunque ultima órâ sê sune pentru mine.—Iatâ îţi propun pactul.

MEFISTOFELES.
(intinzând mâna]

Loveşte colea.—Top!

FAUST.

Si mânâ'n mânâ! Quând voi ḑiçe momentului: Ah stâ! Tu eşti atât de dulçe! Poţi tu atunque sê

mê arunçi in lanţuri! Atunque bucuros mê voi sfârşi. Râsune clopotul morţilor! Atunque estî liber de serviçiul têu! Atunque cadranul póte sê ste! Acul se cadâ! şi timpul pentru mine etern finit a fi!

MEFISTOFELES.

Gândeşte bine, câçi noi nu vom uita!

FAUST.

In aquest punct ai tot dreptul. Eu nu m'am legat cu temeritate. Or cum voi fi, tot trebui se fiu sclav! Al têu or al altue, que'mi pasâ in sfârşit?

MEFISTOFELES.

Aşa dar chiar astâçi eu voi umple funcţiile mele de servitor, la masa Domnului Doctor. Dar queva âncâ... Omul trâeşte şi póte sê şi mórâ. Se'mi dai te rog vro doâ linii scrise....

FAUST.

Pedant que esti, îţi mai trebue âncâ un inscris? Tu nu cunoşti dar omul? Nu ştii âncâ que preţueşte parola sa? Cuvântul meu nu'i indestulâtor spre a mê lega pênê la finitul çilelor mele?

Prequând lumea sê rêdicâ şi vueşte in eterne fluctuaţii, puteva óre pe mine un inscris mai mult a mê opri! Dar aquéstâ neroçie este intipâritâ in inimile nóstre! Quine póte de ea aşa uşor a sê elibera? Ferice aquel que pâstrésâ buna credinţâ,

purâ şi nepatatâ, in sinul sêu! Pe dînsu niçi un sacrificiu nu'l va infricoşa! Cu tóte aqueste un pergament, scris şi sigelat dupâ cuviinţâ, este un spectru de quare or quine sê inspâimântâ. Parola n'are valórâ decât quând e consfinţitâ p'in condei, Çérâ cu pergamentul domnescŭ asupra spiritilor. Spune, Demon viclén, que vroeşti de la mine?—vroeşti aramâ, marmurâ, hârtie, pergament? vroeşti sê scriu cu un stilet, cu'n fier sau cu'n condei? Eşti liber aţi alege dupâ dorinţa ta.

MEFISTOFELES.

Nu inţêleg pentru que te exalteţi cu atîta aprindere! Que mai micâ hârtiuţâ este bunâ. Ai numai a iscâli cu'o picâturâ de sânge.

FAUST.

Dacâ aquésta te mulţâmeşte, fie aşa.

MEFISTOFELES.

Sângele e o essenţie deosebitâ!..

FAUST.

Nu'ţi fie fricâ ca eu v'odiniórâ sê rump aquéstâ legâturâ. Tóte puterile fiinţei mele sê conçentrâ in indeplinirea quelor que'ţi fâgâduescŭ. M'am ingânfat pre tare! cu tine, dar numai mê pot asocia! Spiritul nalt m'a rêspins, natura s'a inchis d'inaintea me! Sirul gândirilor mele de mult de quând e rumpt! Sum desgustat de or şi que ştiinţâ;—fâ

dar ca arḑêndele nóstre pasiuni sê se indestuleḑâ in adînçimele sensualitâţii. Vêlurile magiçe quele nestrâbâtute, gata sê fie spre noâ miraçoli. Sê ne asvârlim in a timpurilor tempeste, in vîrtejul intâmplârei. Durerea şi veselia, isbânda şi necaḑul sê se succęde dupâ a lor plâçere. O neobositâ activitate este adevêratul element al omului.

MEFISTOFELES.

Nime nu'ţi impune niçi ţêl niçi mêsurâ. De voesti a gusta câte queva din tóte, de voesti a prinde'n sbor tot felul de plâçere, tu vei câpâta ori que vei pofti. Numai sê te ţii de mine şi sê alungi or que timiditate.

FAUST.

Inţêlegi bine c'aique nu'i questia de plâçeri! Eu mê consacru la vîrtejul pasiunelor, spre a gâsi bucuria in miḑlocul durerii, ura in miḑlocul amorului, consolaţia lângâ amârâçiune! Peptul meu, liberat de al ştiinţii greutate, are a fi deschis in viitor la ori şi que durere;—Si voescŭ insuşi, in adînçimele mele, sê partiçipeḑ la tóte simţirile quare au fost date intregii omeniri. Doorescŭ a ajunge, p'in puterea spiritului, la tóte quele mai inalte şi quele mai profunde! a aduna in mine tóte durerile şi tóte plâçerile lumei, şi, astfel, confundând sufletul meu cu sufletul intregii omeniri, sê impart a sa sórtâ şi ca dînsa sê mê preçipit in nênt.

MEFISTOFELES.

Credemê pe mine, quare d'atîte mii de ani amestic aquest aliment impetrit, câ, de la légân pênê la mormânt, nu'i om quare sê pótâ mistui acrimea lui. Crede pe unul ca mine: intregul univers nu e fâcut decât numai pentru un Dumneḑeu. El sê gâseşte in o splendóre eternâ! Pe noi ne'a condemnat la intuneric, şi numai pentru voi a fâcut egale ḑioa şi nòptea!

FAUST.

Cu tóte aqueste eu voescŭ!

MEFISTOFELES.

Aşa îmi plaçi, numai d'un lucru mi e fricâ. Timpul e scurt şi arta este lungâ. Ascultâmê, dar, asoçiaḑête cu un poet, lasê'l sê se pérdâ in vîrtejul imaginaţiei sale, sê adune pe capul têu qnalitâţile quele mai nobile, curajul leului, iuţala çerbulului, câldura sângelui italian, constenţa omului de nord, lasê'l sê gâsascâ secretul de a intruni mârimea de suflet cu viclenia! lasê'l sê te inveţe a te inamora dupâ un plan bine coordonat, şi tot odatâ cu tótâ pasiunea tinereţii. Eu insusi aş dori a cunóşte un asemine original şi l'aş numi Maestro Microcosmos.

FAUST.

Que sum eu dar? dacâ nu'mi este cu putinţâ de a dobândi corona umanitâţii dupâ quare sê alungŭ tóte a mele gândiri?

MEFISTOFELES.

Mai la urmâ, esti... aquee que esti. Puneţi o perucâ cu un milion de bucle! Inalţâte pe nişte câlcâe d'o palmâ! Tot insê vei rêmâne que eşti şi nimic mai mult.

FAUST.

Dar, dar, o simt pre bine! Inḑâdar am adunat in mine tóte tesaurile spiritului ominescŭ. Quând stau şi mê exsamineḑ, vîd câ niçi o putere noâ din mine nu isvoreşte. Nu m'am inalţat niçi de un fir de pêr. Nu sum in nimic mai apropiet de quele nesfârşite.

MEFISTOFELES.

Tu veḑi lucrurile, carul meu Domn, intocmai ca quielalţi muritori. D'aquee trebui sê ne luâm de samâ, inainte ca sê ne pârâsascâ or que plâcere a vieţii. In adevêr mânile, picórele, capul şi c.... sunt tóte ale tale. Dar aquele pe quare eu le intrebuinţeḑ sunt óre mai puţin ale mele? Quând pot plâti şêse cai, puterea lor nu devine a mê? Mê sui pe dînşii şi alergŭ ca quând aşî ave doâḑêci şi patru de picóre. Curaj dar, lasê vanele cugetâri, şi vin cu mine in vastul univers. In adevêr îţi ḑic! Omul que sê ocupâ cu speculaţiile spirituale, samînâ cu un animal necâjit de un demon necurat. El sê invîrteşte pe stêrpa sârâturâ pe quând, la doi paşi de dînsul, sê intind câmpii acoperite d'o earbâ verde şi mirositóre.

FAUST.

Cum dar trebui se incepem?

MEFISTOFELES.

Noi pornim acum d'indată. Que vra să dică temniţa aquésta? Que viaţă! de a sê abrutisa pe sine d'impreună cu o mie de scolari a sei?—Aquéstă tristă meserie e bună pentru vecinul têu. Inçetédă de a triera dădarnic nişte pae sêçi. Quei mai bun, din câte ştii, este oprit d'al spune la scolarii têi.—Iată chiar unul se aude viind spre noi.

FAUST.

Nu'mi e cu putinţă de al vide.

MEFISTOFELES.

Sermanul bâet aştéptă de mult, şi nu trebui sê se intórcă fără puţină mângâere. Vino, dă'mi haina şi cuşma ta. Sub asemine mască trebui se'mi ştédă de minune!

[Se imbracă.)

Incredito in ştiinţa me. Am trebuinţă d'un singur quart de óră.—Iară péné atunque, pregăteşte tóte pentru frumósa nóstră călătorie.

[Faust esă.]

MEFISTOFELES.

(Cu hainele quele lungi a lui Faust.]

Despreţueşte tu geniul şi ştiinţa! que mai inaltă putere a omului. Lasê ca spiritul minçiunei sê te

acufunde in vane aparinţe! in fantasmagorii şi magiçe nêscoçiri. Atunque! de sigur esti al meu!

Sórta i a dat un spirit quare cu putere sê inalţâ câtrâ sfere nemârginite, şi aquârue nemêsurate aspiraţiuni îl fac a uita plâçerile vieţei. Am sê'l tîrii acum p'in a lumei selbatiçe valuri, p'in neinsêmnêtóre mediocritâţi. El are sê se lupte, sê tremure, sê se acaţê de tóte; buţele nemârginitei sale lâcomii, au a se apropie de quele mai detestabile alimente, fârâ inse a se atinge macar de ele! fârâ a sâtura dorinţile lor; si chiar de nu s'ar fi dedat demonului, el negreşit tot trebué se pearâ.

UN SCOLAR.

(Intrâ.)

SCOLARUL.

Nu'i de mult de quând eu sum aiçe, şi, pêtruns de supunere, vin a façe cunoştinţâ, şi a vorbi cu un om aquârue nume de toţi e pronunţat cu respectul quel mai profund.

MEFISTOFELES.

Politeţa ta mê bucurâ pre mult. Tu veḑi in mine, un om ca şi quielalţi ómeni. Fâcuta'i pên'acum óreşquare studii?

SCOLARUL.

Te rog a te insârçina cu mine. Sosescŭ cu que mai mare bunâ voinţâ, cu quâteva parale, cu un sânge tênêr şi arḑêtor; muma me nu m'a lâsat a mê depârta decât dupâ numeróse lacrimi, de aquee aş dori sê profit şi sê invêţŭ queva trebuitor.

MEFISTOFELES.

Aiçe ai dat peste isvorul quel adevêrat.

SCOLARUL.

Drept spuind, mai câ aş dori sê mê intorcŭ a casâ. In aqueste ţiduri, sub aste bolte, nu gâsêsc niçi un fel de plâçere! Locul e pre inchis, fârâ arbori, lipsit de ori şi que verdurâ. In apartamentele aqueste, pe bançele scolei, eu perd auḑul, viderea şi gândirea.

MEFISTOFELES.

Asta atîrnâ mult de la deprindere. Chiar pruncul nu se nutreşte întâia datâ cu plâçere la sinul mumei sale, in curând inse el suge cu lâcomie; de asêmine ai şi tu sê te adâpi din ţi in ţi, cu'n gustŭ mai mare, la sinul sapienţii.

SCOLARUL.

Bucuros aş dori sê fac cum ţiçi, numai te rog sê mê invêţi cum aş pute ajunge la ţêlul dorit.

MEFISTOFELES.

Inainte de a merge mai departe, spunemi quarei facultatea que alegi?

SCOLARUL.

Aş voi se devin fórte invêţat. Doriscŭ sê pêtrund tot quei in Çer şi pe pâmênt, sê cunoscŭ ştiinţa şi natura!

MEFISTOFELES.

Astfel ai dat peste adevêrata cale. Inse nu trebui sê'ţi permiţi niçi que mai micâ distracţiune.

SCOLARUL.

In adevêr voescŭ a mê aplica din tóte puterile sufletului meu, dar tot odată aş dori se gust puţină libertate şi plâçere, macar vara, in ţile de serbâtori.

MEFISTOFELES.

Intrebuinţaţe timpul, el sbórâ âtît de iute! şi numai rînduiala ne invaţâ al opri. D'aque, amiçe, te sfâtuescŭ, mai întâi, de a urma un curs de Logicâ. Acolo spiritul têu are a fi dresat după cuviinţâ, rêstrins in lungi çiubote spanioleşti, pentru ca el sê pótâ urma cu prudenţâ dreptul drum al cugetârii, şi pentru ca nu cumva sê râtâçéscâ ca o nâlucâ in drépta şi in stînga.

Pe urmâ mult timpŭ ai se inveţi, cum, pentru operaţiile quele mai simple, la quare nu intrebuinţêţi decât o clipalâ de ochi, precum de a mânca şi de a be; cum laaquele ţic... UNA.. DOA.. TREI sunt de neapâratâ trebuinţâ. Quâçi in adevêr fabrica gândirilor sê asîmîlueşte iu totul cu stativa la quare sê ţisê pânda. Acolo o impulţie a piçorului e indestul spre a pune in mişquare o mie de fire, acolo suveiul merge şi revine ne inçetat, acolo firele nevîţute sê incléştâ, şi mii de legâturi sê formâ p'in o singurâ lovitură. Pe de altâ parte Filosoful sê sue pe catedrâ şi îţi demonstrâ câ, quel întâi fiind AŞA... quel al doile AŞA.:.. p'in urmare al treile şi al patrule trebue se fie AŞA, şi câ, fâr

quel ântâi şi al doilea... al treile şi al patrule sô fie n'ar pute.

Aquest resonament e fórte preţuit de studenţii din or que ţarâ, nimene inse din ei nu au ţîsutŭ vr'odatâ mâcar un cot de pânzâ. De voesti a descrie un que plin de viaţâ, inçeputul este de a depârta din el inteligința, atunque ai in mânâ tóte materialurile, dar vai! legâtura spirituală au lipsit! Chimia numeşte aquésta „Encheiresin naturae," şi astfel fârâ a şti, rîde de sine insuşi.

SCOLARUL.

Nu te pre inţêlegŭ bine.

MEFISTOFELES.

In scurt timp te vei deprinde, şi îţi va fi mult mai uşor quând vei invâţa a reduçe şi a clasifica tóte dupâ cum trebui.

SCOLARUL.

Sum atît de confus de quele que mi'ai spusŭ, incât îmi pare c'o rótâ de mórâ mi sê intórque in cap.

MEFISTOFELES.

S'apoi inainte de tóte trebui a te aplica la Metafisicâ. Inçércâte a pâtrunde cu adînçime tóte aquele quare niçi cu'n cip nu pot intra in al omului crieri. Deapururea sê ai pregâtit un cuvânt pompos pentru tóte aquele que poţi inţêlege, cât şi pentru aquele que nu poţi inţêlege. In aquéstâ d'ântâi jumâtate

de an, pâdâşte o regulâ nestrâmutatâ. Ai quinqui óre de lecţie pe ţi. Sê intre in auditor la prima rêsunare a clopotului. Dar sê nu mergi acolo fârâ sê te fi pregâtit bine d'inainte, şi fârâ sê fi studiat cu luare aminte tóte paragrafurile; p'in aquésta vei pute mai bine a te convinge câ, in clas, nu sê spune nimic quare sê nu fie pe carte. Cu tóte aqueste tu sê scrii cu ardóre, ca şi quând insuşi Spiritul Sfânt ţ'ar dicta.

SCOLARUL.

Nu vei ave trebuinţâ de ami repeta aquésta de doâ ori, ştiu pre bine cât de utilâ este o asemine metodâ, quâçi in fine, quând te intorçi a casâ cu NEGRU PE ALBU, te poţi fâli câ ai queva.

MEFISTOFELES.

Alegeţi insê o facultate.

SCOLARUL.

Nu'mi simt pre multâ inclinaţie pentru jurisprudenţe.

MEFISTOFELES.

Niçi eu, nu pot aţi bânui pre mult despre aquésta quând consider bine obiectul aquestei ştiinţi. Vîţ in ea, cum sê succed legile politiçe şi driturile çivile, ca o bólâ nesfârşitâ.. Ele trecŭ din generaţie in generaţie, şi tenebróse, sê târâe din loc in loc; p'in ele resonul devine dereson, şi binefaçerea

torturâ! Vai ţie c'ai venit atât de târdiu, după strâmoşii têi, câçi despre driturile quare cu omul s'a nâscut, despre aquele niçi odiniórâ nu e vorbâ.

SCOLARUL.

Parolele tale au adaos încâ la antipatia me. O! feriçit aquel pe quare êl conduçi! Mai câ mi'aşi simţi dorinţâ de a studia Teologia.

MEFISTOFELES.

Nu aş dori sê te râtâçescŭ. D'aquee îţi potŭ mârturisi, câ, in aquéstâ ştiinţâ e greu de a sê feri de calea que strimbâ. In ea s'ascunde atît de mult venin, incât nu e uşor de a deosêbi lécul de otravâ; ş'aiçe dar, quei mai bine de fâcut, este de a urma doctrina unui singur, şi a jura in totul, pe a profesorului parolâ. In sumâ, ţênete de cuvinte, p'in ast chip vei intra, pe pórta que sigurâ, in templul adevêrului.

SCOLARUL.

Cu tóte aqueste, ori que cuvînt trebue sê conţie o idee?

MEFISTOFELES.

Fârâ indoialâ... dar despre ea nu trebue mult a te ingriji. Câçî tocma unde ideea lipseşte, acolo CUVINTUL indatâ vine spre a o inlocui. Cu CUVINTE.. fórte bine poţi discuta! pe CUVINTE sê rêdic sistemuri, pe CUVINTE sê póte râdâma o credinţâ! Nu'i nimic

mai positiv decât CUVINTUL! Quine din el póte sô scótâ o iotâ?

SCOLARUL.

Iartâmê dacâ te supâr cu multe questiuni, dar t'aş ruga sê bine voeşti ami spune queva hotârîtor asupra mediçinei. Trei ani, sunt puţini, in adevêr! şi Dómne, intinsâ mai e ştiinţa! Dar quând ai o mânâ quare sê'ţi arâte drumul, e destul spre a inainti cu siguranţâ.

MEFISTOFELES.
(a parte)

M'am sâturat de tonul aquest sêc; şi voescŭ a reintra acum in rolul meu de Demon.

(câtrâ SCOLAR.)

Nimic mai uşor decât de a inţêlege spiritul mediçinei. Studieţi ântâi lumea que micâ, şi que mare şi infine ajungi ca sê le laşi pe amândoâ sê mérgâ dupâ mila lui Dumneţeu. Zadarnic e de a alerga dupâ ştiinţâ; câçi fiequare nu invaţâ decât aquee que póte invâţa incât quel que ştie a profita de ocasie, aquéla numai sê numeşte gibaçiu. Tu eşti destul de bine fâcut, cred câ indrâţnéla nu'ţi va lipsi, şi de indatâ que vei ave confienţâ in tine, vei inspirao şi la queelalţi. Invaţâ mai ales a conduçe femeile, şi a curarisi gemetele şi suspinurile lor atât scimbâtóre, dupâ o metodâ uniforma, şi de vei fi cu dînsile pe jumâtate respectuos, eşti sigur sê le ai pe tóte in busunar. Mai ales trebue sê'ţi capeţi un titlu, p'in

quare sê le convingi despre superioritatea artei tale, asupra tuturor quelorlalte arte. La que ântâi videre pipâeştele peste tot locul, chiar pe acolo pe unde alţii nu indrâsnescŭ a sê inainti niçi dup'un an de çile. E sama sê le stringi bine de pulsŭ, câutând la ele galiş şi infocat, apucâle de mijloc cu libertate;... spre a vide dacâ nu cumva corsetul le stringe pre tare.

SCOLARUL.

Astami plaçe şi mie! Stii quel puţin unde te gâsêşti şi que sê façi!!

MEFISTOFELES.

Gârbovitâ e, carul meu amiç, or şi que teorie, şi tênêr este al vieţii arbore aurit!

SCOLARUL.

Iţi jur quâ'mi pare câ viseç. Putevoi indrâsni sê vin şi se te importun âncâ odatâ, spre a mê adâpa de adânca ta sapienţâ?

MEFISTOFELES.

Crede c'oi façe pentru tine tot que mi va fi cu putinţâ.

SCOLARUL.

Nu mê voi pute depârta însê fârâ mai ântâi se'ţi presintŭ albumul meu, binevoeşte ami acorda aquéstâ favóre.

MEFISTOFELES.

Cu mare bucurie.

[Scrie si dâ albumul inapoi.]

SCOLARUL.

[cetind.)

ERITIS SICUT DEUS SCIENTES BONUM ET MALUM.

(Scolarul inchide albumul cu respect si se retrage.)

MEFISTOFELES.

Urmédâ sentința anticului șêrpe, iubitul meu și vâr, și incurând te vei indoi de asîmîluirea ta cu Dumneḑeu.

FAUST.

(intrâ.)

Ei dar, unde mergem?

MEFISTOFELES.

Unde poftești. Vom vide lumea micâ și lumea mare! câtâ plâçere, câtâ utilitate, ai a gâsi in aquéstâ noâ câlâtorie.

FAUST.

Bun... dar cu barba asta lungâ îmi lipseşte maniera plâcutâ al societâții. Inçercarea me nu'mi va pute dar reuși. N'am posedat niçi odiniórâ arta de a mê produçe in lume, mê simt atît de mic dinainte altora, și am sê fiu, de apururea, cuprins de sfialâ.

MEFISTOFELES.

Tóte aqueste, care amiçe! vor veni de la sine: indatâ que vei ave confiență, vei ști ș'in lume a trâi.

FAUST.

Dar cum eşim din casâ? Unde'ţi sunt caii, trâsura, servitorii?

MEFISTOFELES.

N'avem decât a intinde mantaoa aquésta, şi ea ne va conduçe p'in aer. Bagaj greu nu trebue a lua cu tine, pentru asta indrâsnéţâ câlâtorie. O lécâ de aer infiamabil que am pregâtit, ne va rêdica indatâ de pe pâmênt, şi, de vom fi uşori, vom voiaja cu repejune! Te feliçit dar, chiar de acum, pentru carierâ noa in quare te arunçi.

PIVNITA LUI AUERBACH
la Leipzig.

Companioni de bețe la masă.

FROSCH.

Nime nu ride, nime nu vra sê bee! Voi învâța eu sê façeți marafeturi;—Sunteți astâdi ca niște pae muete, voi, quare dépururea ardeți ca para focului.

BRANDER.

E vina ta, tu nu pui nimic inainte.—Nu spui niçi o prostie, nu façi vr'o porcârie.

FROSCH.

(Ii tórnâ un pahar de vin pe cap.)

Iatâle.. amândoâ d'odatâ.

BRANDER.

Porc de frunte!

FROSCH.

Tu insuși ai dorito.

SIEBEL.

Afarâ aquei que sê sfâdescŭ. Cu peptul deschis cântați impreunâ, strigați și beți. Ho. Hola! Ho.

ALTMAER.

Vai de mine şi de mine. Sum perdut! Daţi'mi bumbac degrabâ: tunul ista îmi sparge urechile.

SIEBEL.

Bolta quând râsună! atunque simţeşte fiequare al bassului adâncâ putere.

FROSCH.

S'înţêlege! Afarâ aquel quare sê mânie de or que!! Ha! tralalalalala!!

ALTMAER.

Ha! tra la la la la la.

FROSCH.

Tóte gâtlejurile sunt gata.

(cântâ.)

„Al Romei sacrâ impêrâţie
„Cât timpŭ d'acum a sê mai ţie?"

BRANDER.

Taçi, taçi cu cântul ist urât, mi'i gréţâ de el. Un cânt politic, fi!.. Puteţi multâmi in tótâ diminéţa lui Dumneḑeu câ nu aveţi a vê ingriji in nimic de imperiul roman. Eu unul, socot câ'i mare feriçire, câ nu's niçi Impêrat, niçi Secretar de Stat. Fiind însê câ, şi noâ, nu trebui sê ne lipsascâ un şef, de aquee se ne alegem un Papâ! Voi ştiţi bine que qualitâţi trebui sê aibâ un om, spre a isbuti intru aquésta.

FROSCH.

(cântâ).

„Sbórâ privighitóre! tu pasâre slâvitâ,
„De mii de ori, din parte'mi, salutâ'n me iubitâ.“

SIEBEL.

Iubitei niçi un fel de salutare, despre asta nimic nu voescŭ s'aud.

FROSCH.

Ba din contra! Salutare iubitei, ş'un dulçe sêrutat. De la asta tu nu mê poţi impedeca.

(cântâ.)

„Deschide zâvorul quâçi iatâ'noptéḑâ,
„Deschide zâvorul, amantul vegéḑâ,
„Inchide zâvorul quând ḑioa'nviaḑâ.“

SIEBEL.

Las, las, cântâ tu! laud'o, ş'o çelebréḑê cât îţi va plâçe, câçi tot a se'mi vie şi mie rândul sê rîd de tine;—Dacâ ea m'au inşâlat pe mine, tot aşa şi ţie are sê'ţi facâ. O asemine amantâ ar trebui sê'şi eie drept amoreḑ p'un satir, quare se pitrécâ cu dânsa la respintinele uliţilor, sau p'un ţap bâtrîn, quând sê pogórâ in galop de pe Blocsberg, quare sê'i sbiere nopţile quele bune! câçi un voinic verde, bun de soi şi de piçor, e pre mult pentru o fiinţâ de soiul ei.

Nu dorescŭ sê'i sê facâ vr'o altâ onóre, decât sê'i striçe quineva ferestrele cu petre.

BRANDER.
(bătând in masă.)

Luaţi sama, ascultaţimê bine! Mărturisiţi, Domnilor, că ştiu a trâi. Intre noi aiçe, sê aflâ tineri inamoraţi, şi dupâ usul antic sê cuvine a li se façe quâte o serenadâ in loc de buna sara! Ascultaţi bine un cântŭ dupâ modelul quel mai nou, şi cântaţi refrenul puternic d'inpreunâ cu mine.

[cântâ.)

„Intr'o bucâtârie, trâé cu burta plinâ,
„Un şórec, que in lume feriçe pitreçea;
„Hrânindusê acolo cu unt şi cu slâninâ
„El pânteçe ca Luter din ḑi in ḑi fâçea.
„Dar vai! bucâtârija îi puse şoriçésâ
„S'indatâ que din trânsa sermanul a mâncat
„I sê pâru câ'i viaţa atît de durerósâ
„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intraţ.“

CHOR.
(cu veselie.)

„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intrat.

BRANDER.

„Alérgâ ca nebunul, in jos şi'n sus sê pórtâ,
„S'adapâ or şi unde gâsâşte de bâut:
„Roḑind, mâncând pâmêntul, dar misera sa sórtâ
„De tot nesuferitâ acuma s'a fâcut.
„El saltâ, sê indoie, consumâ'a sa putere
„Pe jos sê târâleşte cu suflet desperat.
„El picâ, sê redicâ şi geme cu durere
„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intrat.“

CHOR.

„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intrat.“

BRANDER.

„Spre cuhnea que fatală in fine sê porneşte
„Ca orbul sê aruncâ in focul arḑêtor.
„Acolo betul şórecŭ se frige sê pârleşte
„Sfârşitul sêŭ acuma sosește'ngroḑitor.
„Privind bucâtârija al şórecului chinuri
„In hohot mare rîde cu sufletu'ncântat
„Dicând: priviţi la dânsul: que foc şi que suspinuri
„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intrat.“

CHOR.

„Ca cum amorul insuşi in trup iar fi intrat.“

SIEBEL.

Que haz fac gogomanii istia.—Mare trébâ de a otrâvi pe un biet şórec.

BRANDER.

Sê vede câ şóreçii sê bucurâ de favórea ta.

ALTMAER.

Pânticosul ist pleşuv s'a pêtruns de jale, ascultând nenoroçirea bietului animal, câçi el, vede in şórecul umflat, portretul sêu quel mai natural...

FAUST SI MEFISTOFELÈS.
(intrâ.)

MEFISTOFELÈS.

Trebui inainte de tóte sê te introduc intr'o soçietate de veseli companioni, ca sê veḑi cât de

uşórâ este viaţa. Fiequare ţi e o sêrbâtóre pentru oamenii aquestia. Cu puţinâ minte şi multâ voe bunâ ei sê invêrtescŭ intr'un çerc restrins, ca şi mâţişorul que alérgâ dupâ códa sa. Cât nu'i dóre capul, şi cât hangiul le dâ vin pe cridâ, ei sunt veseli şi fârâ niçi o grijâ.

BRANDER.

Istia! de abea au picat de pe drum. Ii cunoscŭ dupâ maniera lor, straordinarâ, nu'i niçi o órâ de quând aiçe au sosit.

FROSCH.

In adevêr, ai dreptate. Leipzig târguşorul nostru, este demn de laudâ, el e un mic Paris şi ştie pe oameni a forma.

SIEBEL.

Drept que socoţi, tu, p'aquesti strâini?

FROSCH.

Lasâmê pe mine, mê duc la ei, şi trâgând o duşcâ in sânâtatea lor, am sê le trag vorbele din gurâ, mai lesne decât un dinte de copil. Ei samânâ a fi nobili, sunt mândri şi par a fi nemulţâmiţi.

BRANDER.

Pui ramaşag câ nu's decât nişte şarlatani?

ALTMAER.

Póte!

FROSCH.

Luaţi sama cum am sê'mi bat joc de dânşii.

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Faust.)

Oameni aquestia nu mirose niçi odiniórâ pe dracul, niçi chiar quând îi apucâ de guler şi de chicâ.

FAUST.

Domnii mei! la toţi salutare.

SIEBEL.

Vê mulţâmim de politeţâ. (Inçet uitânduse la Mefistofelès cu códâ ochilui.) Dar qu'o pâţit lunganul quela de sciopâtéḑâ de un piçor?

MEFISTOFELÈS.

Erlat ne este a ne pune la o masâ cu Domniile-vóstre? in lipsâ de un pahar de vin ca ómenii, pe quare nu êl putem afla aiçe, n'om bucura quel puţin de o companie bine compusâ.

ALTMAER.

Imi pare câ ai gustul stricat de pré multâ delicateţâ.

FROSCH.

Sê vede câ va'ţi pornit târḑiu de la Ripach? Nu cumva aţi mas astâ nópte la Domnul Iancu?

MEFISTOFELÈS.

Astâḑi chiar am trecut pe la dînsul, fârâ însê a ne opri. Dar la que din urmâ datâ quând am

vorbit cu el, neau istorisit multe despre verii sei, şi ne au insârçinat cu complimente pentru fiequare din ei....

(sê inchinâ la Frosch.)

ALTMAER.
(incet.)

Ai pâţito nene, lungul ista'i priçeput.

SIEBEL.

A dracului şiret.

FROSCH.

Astéptâ, astéptâ! câ voi prinde eu.

MEFISTOFELÈS.

De nu mê'nşêl, am auḑit câteva glasuri bine exersate cântând in chor. Sigur sum câ cântul trebue se resune pre frumos sub boltele aqueste.

FROSCH.

Nu cumva esti vre'un virtuos?

MEFISTOFELÈS.

Nu, nu! talentul meu e mic, de şi mare dorinţa!

ALTMAER.

Ia'tragene un cântec!

MEFISTOFELÈS.

Şi ḑeçe de poftiţi....

SIEBEL.

Cântâne însê queva nou.

MEFISTOFELÈS.

Chiar acum noi ne intórçem din Spania, ţéra que frumósâ al vinului şi a cânturilor.

(cântâ).

„Un prinţ pe lângâ sine
„Un puriçe avea.“

FROSCH,

Ia'n ascultaţi! Un puriçe! aţi inţêles voi bine? Puriçile este un óspeţ fórte neplâcut....

MEFISTOFELÈS.

„Un prinţu pe lângâ sine
„Un puriçe avea,
„Que'n falâ şi in bine
„La curte petreçea.
„Câçi prinţul ca p'un frate
„Pe el l'a fost iubit,
„Si haine purpurate
„Sê'i facâ a poronçit.

BRANDER,

Nu uita însê de a recomenda croitorului sê'i ei mêsurâ cu quea mai mare atenţie; şi, dacâ'i e dragâ viaţa, sê nu cumva sê facâ pantalonii pre largi.

MEFISTOFELES.

„In aur şi matasâ
„El este imbrâcat

„Cu ordine pompóse
„El este decorat.
„Ministru chiar sê façe,
„Tot némul ş'au adus:
„Si mii de dobitóçe
„In posturi nalte'au pus.“

„Regina curtizanii
„Si damele d'onor,
„Muşcaţi d'aste dihanii
„Crâpau in pele lor.
„Dar nime nu sê mişcâ
„De fricâ niçi decât.
„Noi — Puricul quând pişcâ
„Pe loc l'am omorât.“

CHOR.
(In veselie.)

„Noi — Puricul quând pişcâ
„Pe loc l'am omorât.“

FROSCH.

Bravo, bravo, e pre frumos!

SIEBEL.

Astfel pei or quare puric!

BRANDER.

Intindiţi degetele, şi prindeţâ'l inçet.

ALTMAER.

Sê trâéscâ vinul şi libertatea!

MEFISTOFELÈS.

Şi eu, cu bucurie, aş be un pahar pentru Libertate dacâ vinurile vóstre n'ar fi atît de rêle.

SIEBEL.

Sê nu te mai auḑim ḑicând astfel de vorbe.

MEFISTOFELÈS.

De nu m'aş teme sê supâr pe hangiu, eu Domnilor, v'aş presenta vin, din pivniţâ de la noi.

SIEBEL.

Dê! adâ'l numai incóçe şi rêspunderea o eŭ asupra me.

FROSCH.

Dâne un pahar bun şi vom cânta laudele tale. Sê nu ne verşi inse cu ţârâita, câçi, spre a pute judeca despre qualitatea unui vin, trebue sê'mi umplu gura cum se cade.

ALTMAER.
(Inçet.)

Mi sê pare câ's de pe Rin.

MEFISTOEELÈS.

Aduçeţi'mi un sfredel.

BRANDER.

Si que sê façi cu el? Socot câ polobóçele nu'ţi stau dinaintea uşii.

ALTMAER.

Hangiul a pus colo un paner cu instrumente!

MEFISTOFELÈS.

(Luand un sfredel.)

(Catra Frosch.)

Spune'mi acum que pofteşti a gusta?

FROSCH.

Que mê intrebi? Ai, póte, mai multe soiuri de vin?

MEFISTOFELÈS.

Las pe fiequare sê alégâ que doreşte.

ALTMAER.

(Catra Frosch.)

Ha! ha! Ai şi inçeput aţi linge buḑele.

FROSCH.

Ei bine dar. Dacâ'i tréba pe ales, eu voescŭ sê beu vin de la Rin. Quele mai bune producte! tot patria le dâ.

MEFISTOFELÈS.

(Façe o borta cu sfredelul pe marginea mesei, dinainte lui Frosch.)

Aduçeţi puţinâ çérâ, ca se putem cu ea de indatâ a façe dopuri.

ALTMAER.

Dar que? Aquestes boscârii. ! ! !

MEFISTOFELÈS.

(Catra Brander.)

Dar Domnia ta que pofteşti?

ALTMAER.

Eu voi se beu şampanie, şi cautâ sê fiarbâ bine.

(Mefistofelès sfredeleşte; un altul pregâteste dopuri şi astupa bortele.) Nu'i cu putinţâ de a ne treçe de lucruri strâine; aquele bune adeseori sê gâsescŭ departe de noi. Germanul adevêrat nu póte suferi pe françeḑi, dar cu plâçere suge vinurile lor.

SIEBEL.

(In timp cat Mefistofelès se apropie de locul sêu.)

Iţi mârturisescŭ câ acrul nu'mi plaçe. Dâ'mi un pahar de vin dulçe.

MEFISTOFELÈS.

(sfredelind.)

Pentru Dta, indatâ va curge vin de Tocai.

ALTMAER.

Nu aşa Domnilor! Priviţi in ochii mei! acuma inţeleg câ voiţi a ne lua in ris.

MEFISTOFELÈS.

Oh! niçi de cum! Sê rîdem de óspeţi atît de nobili ar fi o pre mare indrâsnélâ! Spune'ţi mai de grabâ, şi fârâ multâ sfialâ que vin sê vê serveḑ.

ALTMAER,

Or quare, que mai atîta vorbâ!

(Toate bortele sunt facute şi astupate)

MEFISTOFELÈS.

(cu gesturi bizare).

„Butucul pórtâ bobiţi frumóse,
„Precum şi ţapul córne pompóse.
„Precum butuçii struguri devin
„Aşa ş'in masâ póte fi vin.
„Legele firei eu le prefac
„Credeţi: miracol eu voi sê fac.“
D'acum scóteţi dopurile şi vê bucuraţi!

TOTI.

(Scot dopurile si in paharul fie-quarue sê varsa vinul dorit.)

Ah! Que fôntânâ generósâ ne curge!

MEFISTOFELÈS.

Dar luaţi bine sama sê nu vêrsaţi nimic pe jos.

(Ei beu neinçetat).

TOTI.

(canta.)

„Bem vîrtos, bem la oçi
„Ca şi quinqui sute de porçi.“

MEFISTOFELÈS.

Acum poporul e liber! Priveşte cât e de feriçit.

FAUST.

Aş dori sê ne depârtâm.

MEFISTOFELÈS.

Sêdi âncâ câteva minute, spre a vide bestialitatea in tótâ al ei splendóre.

SIEBEL.

(Be fara atentie.—vinul curge pe pamênt si sê prifaçe'n fiama.)

Sâriţi la foc! Ajutor, câçi iadul sê aprinde.

MEFISTOFELÈS.

(catra fiama).

Linisteştete, element amic!

(catra convivi)

Pentru astâ datâ n'a fost decât o picâturâ din PURGATORIUM.

SIEBEL.

Que vra sê ḑicâ aquésta? Acum am sê'ţi rêsplâtescŭ dupâ cuviinţâ, pesemne âncâ câ nu ne cunoşti quine suntem.

FROSCH.

L'aş sfâtui sê ne'o mai facâ odatâ!

ALTMAER.

Eu unul socot câ trebue sê'i dâm paçe sê'şi caute de drum.

SIEBEL.

Cum ai indrâsnit Domnule, sê intrebuinţâḑi cu noi farmazonii?

MEFISTOFELÈS.

Taçi! poloboc impuţit....

SIEBEL.

Que! tu, prâjinâ strâmbâ! indrâḑneşti âncâ a fi grobian?

BRANDER.

Ia'n aştéptâ, acuşi or sê'ţi plóie beţile pe spete.

ALTMAER.

(Scoate un dop din masa si o fiama êi sare in obraz.)

Ard, ard.

SIEBEL.

Vrâjitorii!!! pe dînsul bâeţi! Uçideţil fârâ pacat câçi este condemnat...

(Trag cutitele, si sê arunca asupra lui MEFISTOFELÈS).

MEFISTOFELÈS.

(Cu gesturi grave.)

„Illuzii! Incantamente!
„Cufundaţi or şi que minte:
„Ca, cuprinşi de nâluçire
„Toţi sê umble'n râtâçire."

(Stau plini de mirare si sê uita unul la altul.)

ALTMAER.

Unde mê gâsêsc. Que loc frumos!

FROSCH.

Que vii bogate! óre nu mê inşâl?

SIEBEL.

Si que struguri, chiar lângâ mâna me!

BRANDER.

Si cole sub frunçe, priveşte que butuc, que strugur!

(Apuca pe SIEBEL de nas, si quielalti fac de asemine intre êi s' redic cutitele.)

MEFISTOFELES.
(cu gesturi grave, ca mai sus.)

„Tu erróre înçetédâ:
„Adevêrul sê se vadâ
Si nu uitaţi niçi odiniórâ que fel e şaga dracului!
(Dispara cu FAUST.—Convivei sê lasa de nas.)

SIEBEL.

Que'i?

ALTMAER.

Cum?

FROSCH.

Nasul têu era?

BRANDER.

P'al têu êl am in mânâ?

ALTMAER.

Que grozâvie! tot trupul îmi e paralizat. Un scaun degrabâ, câçi pic de slâbâçiune.

FROSCH.

Spuneţi'mi ḑêu, que s'au intîmplat?

SIEBEL.

Undei ticâlosul aquela? De lo'i prinde nu mai scapâ el din mânile mele.

ALTMAER.

L'am vîḑut eşind pe uşa pivniţei, calare pe un poloboc. Imi simţescŭ piçórele grele ca plumbul. (Intorcându-sâ spre masa.) Oare tot sê mai curgâ vinul?

SIEBEL.

Magie au fost tòte! iluzii! aparinţe!

FROSCH.

Mi s'a pârut insê câ'n adevêr bem vin.

BRANDER.

Dar que mai ţiçeţi despre struguri?

ALTMAER.

Mai spune'ţi, dupâ aquésta, câ nu trebui quineva sê crédâ in miracoli.

CUHNE DE VRAJITORIE.

(Intru'n cuptor injosit, ferbe pe foc un çéun mare;—in norii de vapóre que sê rèdic din el, apar fantasme diverse.—O momitiâ sêde längâ çeaun, inlâturéza spuma, si se ingrijaste se nu dee pe foc.—Momitoiul, cu tinçii sêi, stau lînga dînsa si sê incalzesc.—De plafon si de pareti, sê vêd spanzurate quele mai curiòse instrumente quare compun mobilierui vrajitòrei.)

FAUST ŞI MEFISTOFELÈS.

FAUST.

Aquéstâ fantasticâ'nbulçire! îmi aduçe desgust, cum poţi ami promite câ mê voi vindeca in mijlocul aquestui amestic de monstruozitâţi? Trebue eu óre se quer ajutorul vrâjitórei aquestei bâtrîne? Aştepta'voi ca o spurcatâ mixturâ, pregâtitâ in ast loc, sê rêdiçe treiçeçi de ani de pe capul meu? Vai mie! de nu ai mai puterniçe miçlóçe! deja am perdut tótâ speranţa. Natura, sau vre un spirit inalţat, nu au putut gâsi undeva un balsam binefâcâtor?

MEFISTOFELÈS.

Amiçe! Iatâ câ ai pornit iarâşi calare pe rezon. Spre a te face mai tênêr este, in adevêr, un miḑloc natural! Dar aquela sê gâsâşte in o altâ carte şi formâ un capitul pre curios!

FAUST.

Vroescŭ al cunóşte.

MEFISTOFELÈS.

Fórte bine! Iatâ un miḑloc que nu quere niçi aur, niçi mediçinâ, niçi vrâjâtorie! Eşi acum d'indatâ afarâ la câmp; e o sapâ şi rêscólâ pâmêntul, invaţâ a te mârgini, tu, şi simţurile tale, in un çerc restrins. Nu te hrâni decât cu alimente simple! Trâeşte ca un animal in miḑlocul animalelor; şi sê nu'ţi fie ruşine a ingrâşâ, tu insuşi, cu gunoi, câmpul in quare'ai se culegi. Iatâ in credinţâ miḑlocul quel mai nimerit de a intineri cu o sutâ de ani.

FAUST.

Nu sum deprins! Nu miê pot otârî sê ieu sapa in mânâ.—A me naturâ nu compórtâ o viaţâ restrinsâ.

MEFISTOFELES.

Vrâjitórea trebue aşa dar sê intervie.

FAUST.

Dar de que tocmai bâborniţa aquésta, nu poţi pregâti bâutura tu insuşi?

MEFISTOFELÈS.

Frumósâ ocupaţie in adevêr! Mai degrabâ aş pute sê rêdic o mie de punţi. Arta şi ştiinţa nu sunt indestulâtóre: pentru o asemine operaţie paçienţa e neçesarâ! Un spirit trebui, in linişte, sê şadâ ani intregi pe aquest lucru, câçi fermentaţia subtilâ, nu capâtâ a sa virtute decât cu timpul. Aquéstâ bâuturâ sê compune de elemente cu totul straordinare. Demonul invaţâ pe alţii, dar singur n'o póte pregâti.

(Vîdind animalele.)

Priveşte que gingaşâ familie! Iatâ servanta. Iatâ şi servitorul.

(catra animale.)

Precum sê vede bâtrîna nu'i aique?

ANIMALELE.

Pe horn din casâ
S'a dus la masâ.

MEFISTOFELÈS.

Si mult are obiçei d'a zêbovi?

ANIMALELE.

Nu mult, dupâ cum noi ştim,
Pên la labe ne'incâlḑim.

MEFISTOFELÈS.

(catra Faust.)

Cum gâsâşti aqueste gingaşe creaturi?

FAUST.

In viaţa me n'am vîḍut mai desgustóse fiinţe!

MEFISTOFELÈS.

Cu tóte aqueste conversaţia lor de mai dinióre, este din aquele que prefer.

(catra animale.)

Spuneţi'mi, dihanii slute, que mâmâligâ mestecaţi in aquest çeaun?

ANIMALELE.

Cum veḍi, cu toţii fierbim aiçi,
O zamâ lungâ pentru caliçi.

MEFISTOFELÈS.

Veţi ave aşa dar un public numeros.

MOMITOIUL.

(Sè apropie si desmérda pe MEFISTOFELÈS.)

De haḍard jocuri,
In aste locuri,
Hai sê çercâm!
Cu bani d'indatâ
Minte bogatâ
Noi câpâtâm.

MEFISTOFELÈS.

Cât de feriçe ar fi momiţoiul ista, d'ar pute pune la loterie.

(In ast timp, momitile quele miçi s'au jucat cu o sfera mare pe quare o imping inainte.)

MOMITOIUL.

Iatâ, priveşte,
Cum s'invêrteşte
Aquest pâmênt.
Sferâ pompósâ
Si luminósâ
Plinâ de vênt.

S'inalţâ! picâ!
Uşor se stricâ
Ca un cristal . . . .
Dar încâ'o lécâ!
Si vai t'inécâ
Al morţii val.

MEFISTOFELÈS.

La que serveşte sîta aquéstâ?

MOMITOIUL.

(coborindo.)

P'in ea dacâ privescŭ!
Fur de'ai fi, te simţescŭ!

(Alérga la momita, si'i da sîta ca sê se uite p'in ea.)

P'in sîtâ sê priveşti,
Pe fur se mi'l gâsêşti,
Poţi óre sê'l numeşti?

MEFISTOFELÈS.

(apropiinduse de foc.)

Dar vazul aquesta?

MOMITOIUL SI MOMITA.

Que prost şi que nebun!
Mai trebui ca sĕ'i spun
Că'i faimosul çeaun!

MEFISTOFELÈS.

Que animale fără de obraz!

MOMITOIUL.

Mătura'n mână poftim,
Si pe jălţ sĕ te privim.
(Sileste pe MEFISTOFELÈS a se pune pe jaltu.)

FAUST.

(Au stat deapururea dinaintea unei oglinzi, de quare, quand s'au apropiet, si quand sau departat.)

Que vĭz! que imaginĕ çelestă sĕ arată mie, in astă magică oglindă? Ah! tu amor divin! Dămi quele mai agere aripi a tale, ca sĕ mĕ conducă in sfera ei! Vai, quând mĕ depărteţ de aquest loc, quând indrăsnescŭ a mĕ apropie de dînsa! atunque nu pot s'o vĭd decât ca p'intr'un vĕl. Iată quel mai inalt ideal al femeii. Pótesă óre, ca femeea sĕ fie atît de frumósă? Formele aquestui corp, desvĕlit dinainte ochilor mei, nu conţin óre, in ele, tóte plăçerile çereşti? Pótesă ca, pe pământ, sĕ existe asemine fiinţă?

MEFISTOFELÈS.

Cum nu! Quând un Dumneţeu sĕ munçeşte şĕse ţile intregi, şi in fine singur îşi ţiçe bravo! trebue sĕ

casâ queva! Acum d'odatâ saturâ a ta privire de aquéstâ imaginâ incântâtóre;—voi şti póte mai pe urmâ se'ţi descoper un asemine tesaur! Feriçe atunque de mirele aquel, quare, va ave noroc, sê o conducâ in casâ sa.

(Faust sê uita neinçetat in oglinda—Mefistofelès lungindusе in jalt, si jucândusе cu mêtura, urméza a vorbi.)

Iatâmâ's acum ca un rege pe tronul sêu! Priveşte Sceptrul, Corona numai îmi lipseşte.

ANIMALELE.

(Quare pênê acum au facut quele mai bizare si mai diverse miscari, aduc lui Mefisstofelès o corona cu mare tipete.)

Inçércâ, de vroeşti,
Cu sânge, cu sudóre,
Cu lacrîme amare,
Corona s'o lipeşti.

(Umbla necumpatat cu corona, si o rump in doa bucati, cu quare inçep a sari jucand in prejur.)

Acum s'au sfârşit tóte!
Si mintea nóstrâ póte
Frumos a gândi,
Liber a vorbi,
Poeticâ a fi.

FAUST.
(dinaintea oglinzii.)

Vai mie! rezonul meu sê perde!

MEFISTOFELÉS.
(aratand animalele)

Si mie, mai câ mi sê tulburâ minţile.

FAUST.
(ca mai sus.)

O fiamâ s'aprinde in peptul meu! Haidem! Haidem sê ne depârtâm in grabâ!

MEFISTOFELÈS.
(in pozitia de mai sus.)

Quel puţin trebue sê recunóştem câ aqueste animale sunt adevâraţi poeţi.

(Céuuul, din quare momita au inçetat de a inlatura spuma, inçepe a da in foc; o fiama mare sê redica cu putere pe horn! Vrajitoarea se coboara in midlocul fiamei, cu tipete grozave.)

VRAJITOAREA.

O! Vai! Vai! Que pacat!
De foc va'ţi depârtat
Animale'indrâçite!
Sê fi'ţi afurisite!
Çéun'aţi pârâsit
Stâpâna va'ţi pârlit.

(vîdind pe Faust si pe Mefistofelès.)

Pe quine mai vîd eu!
Que vraţi la hornul meu?
Acuma chiar pe loc
In voi am s'arunc foc!

(Vîra polonicul in çéun s'arunca fiama asupra lui Faust si lui Mefistofelès. Animalele gem.)

MEFISTOFELÈS.
(Intorquand metura pe quare'o tine'n mana, loveste in sipuri si in oale.)

Pliosc! óle hârbuite!
Tronc! strâchini invechite!

De şi nu's mânios:
Dar bat cu gibâçie
La slutaţi melodie
Mêsura'n sus şi'n jos.

(Dupa que vrajitoarea sê recula cu çiuda si cu spaima.)

Mê cunoşti acum, tu squelet uriços? Arâtare! cunoşti acum pe stâpânul şi maistrul têu? Quine m'ar impedeca sê dau in voi, şi sê te sdrobescŭ pe tine şi momiţile tale? Perdutai respectul que se cuvine a pâdi dinaintea hainelor mele quele roşii. Nu mai recunoşti pana de cucoş de pe pâlâria me? T'am ascuns póte obraḑul ista? Trebue óre sê'mi spun şi numele eu insuşi.

VRAJITOAREA.

Iartâ, stâpâne, primirea brutalâ que ţ'am fâcut! Nu vîḑ inse niçi piçorul de cal, niçi quele doâ córne.

MEFISTOFELÊS.

Pentru astâ datâ ai scâpat uşor, quâçi in adevêr este cam mult timp de quând nu ne'am vîḑut. Çivilisaţia, quare róde lumea intrégâ, au ajuns chiar şi pênê la Dracul insusi: Unde mai veḑi acum pe Fantasma de nord? Uitete! niçi córne, niçi códâ, niçi ungii ascuţite! Cât despre piçorul de cal, de quare nu mê pot desfaçe niçi intr'un chip! el mê compromeţa in ochii lumei! De aquee am fâcut şi eu, ca mulţi din junei eleganţi, am adoptat, acum de câţi-va ani, moda pulpelor de carton.

VRAJITOAREA.
(jucand.)

De bucurie! perd capul şi simţirea! quând vîd iarâşi, in casâ la mine, pe Domnişorul Satanas.

MEFISTOFELÈS.

Sê nu te mai aud, bâborniţâ, numindumâ Satanas!

VRAJITOAREA.

Dar de que? que ţ'au fâcut numele aquesta?

MEFISTOFELÈS.

E de mult de quând el este inscris in al Fabulei carte. Insê ómenii nu se gâsescŭ mai bine p'in aquésta. Au scâpat de quel rêu! dar quei rêi au rêmas. Numeşteme dar Domnule Baron; aşa mai merge tréba! şi eu sum un cavaler ca şi alţi cavaleri. Tu n'ai niçi o indoialâ despre nobleţa singelui meu! Uitetete, iatâ blazonul quare port.
(façe un gest necuviinços.)

VRAJITOAREA.
(rîdind in hohot.)

Ha! ha! Asta îţi samânâ minunat de bine. Eşti şugubâţ, precum d'apururea ai fost.

MEFISTOEELÈS.
(catra Faust)

Amiçe! eatâ o bunâ invâţâturâ! Iatâ maniera de a se purta cu vrâjitórele.....

VRAJITOAREA.

Acum spuneţi'mi, Domnelor, cu que pot a vê servi?

MEFISTOFELÈS

Cu un bun pahar, din liquórea cunoscutâ. Dar voescŭ din que mai vechie, câçi timpul indoeşte puterea sa.

VRAJITOAREA.

Bucuros. Am aiçe o garafâ din quare insusi eu, din timpŭ in timp, gustŭ câte o lécâ, pentru a me plâçere, şi quare numai púte de fel, îţi voi da cu mulţêmire un pâhâruţ—(Inçet)—dar dacâ omul aquesta, fârâ a fi pregâtit, va be! ştii bine câ nu'i rêmâne niçi o órâ de viaţâ!

MEFISTOFELÈS.

El e un bun amic al meu, quârue liquórea trebue sê'i priascâ. Dâi dar quei mai bun in cuhnea ta. Insêmnêçâ çercul, pronunţâ parolele cabalistiçe, şi dâi o cupâ plinâ.

(Vrâjitoarea cu gesturi bizare, trage un çerc, si pune in el mi de obiecte straordinare. In aquest timp, paharile inçep a suna, çé-unul a vui, si fac o muzica fantastica. In fine vrajitoarea aduçe o carte mare, introduçe in çerc animale quare êi servéza de pupitru sê'i tin facliile. Ea façe semn lui Faust sê vie spre dînsa)

FAUST.
(catra Mefistofelès.)

Spune'mi! pentru que sfârşit tóte aqueste? tóte neroçiile, tóte aqueste gesturi extravagante, tótâ

aquéstâ comedie invechitâ? Eu le cunoscŭ pe tóte şi le urârscŭ din adînçimele sufletului.

MEFISTOFELÈS.

Poveşti! e numai drept rîs! Nu fii om atît de riguros! Trebue şi ea, ca or quare Doctor, sê facâ cuvenitul Hocuspocus, pentru ca bâutura sê'ţi fie priitóre

(sileste pe Faust sê intre in çerc.)

VRAJITOAREA.

(Ceteste in carte si declamâ pe un ton pompos.)

„Trebue sê înţêlegi
„Din unul sê façe dêçe,
„Si scâdând pe doi
„Precum şi pe trei,
„Aşa te façi bogat!
„Perde pe patru,
„Din çinçi şi şase
„Vraja îţi spune
„Fâ şâpte şi opt.
„Aş'ai sfârşit!
„Si, noâ e unul!
„Sî dêçe niçi unul!
„Ast'ai socotélâ vrâjâtorescâ!"

FAUST.

Mi sê pare câ bâtrîna bâigueşte'n ferbintélâ.

MEFISTOFELÈS.

Stâi, câ âncâ mai ai mult pênê la sfârşit. Eu ştiu pre bine! Astfel urmédâ tótâ cartea! Am per-

dut mult timp cu ea... câçi o contradicţie perfectâ este tot atît de misterióse, pentru quei nebuni, cât şi pentru quei cu minte! Arta, amiçe, este vechie şi noâ! In tóte timpurile au fost usul de a pune inainte TREI şi UNUL—UNUL şi TREI, spre a lâţi erórea sub nume de adevêr! Pe un asemine textŭ ómenii fac comentare, ş'îl rêspândescŭ, fârâ niçi o grijâ. Dar quine'şi pune mintea cunebuni? —Omul numai cuvinte sê audâ, şi crede obiçnuit câ çeva trebui sê fie de gândit asupra lor.

VRAJITOAREA.
(urméza.)

„Puterea inaltâ
„Al ştiinţei
„Ascunsâ *pentru toţi!*
„Aquelui que nu gândeşte
„Aqueluia'i vine'n dar
„Si fâr de ostinélâ"

FAUST.

Que parole fârâ de sens rosteşte ea? Simt ca capul mise duçe. Aş jura câ ascult vorbind un chor de o sutâ de mii de nebuni.

MEFISTOFELES.

Destul, destul. Sibilâ nepreţuitâ! Dâne bâutura şi umple degrabâ cupa pênê la vârf. Ea nu póte causa vre un rêu amicului meu, câçi el este un om

quare au trecut p'in multe! şʼau deşârtat numeróse cupe in viaţa sa.

(Vrajitoarea varsa bautura in cupa cu mult ceremonial. Quand Faust duçe la buze cupa, din ea se vede redicandusa o fiama.)

MEFISTOFELÈS.

Hai! curaj. Beo pênê la fund. Inima ta deindatâ are a sê veseli. Cum? eşti cu dracul ungie şi carne, şi âncâ fiama te inspâimântâ.

(Vrâjitoarea rumpe çercul)

(Faust esâ din el.)

MEFISTOFELÈS.

Hai sê eşim in grabâ! nu trebui se stai pe loc.

VRAJITOAREA.

Doresc ca bâutura sêʼţi fie de bine.

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Vrajitoare.)

De pot a te servi intru queva pe Valpurgis, nʼai decât ami spune un cuvânt.

VRAJITOAREA.

Poftim o canţonetâ. Cânteʼo câte odatâ, şi vei simţi efecte straordinare.

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Faust.)

Vin mai de grabâ, lasâte sê te conduc. Transpiraţia îţi este neçesarâ pentru ca puterea sê te pâtrundâ peste tot. Te voi invâţa mai pe urmâ a

stima un nobil far-niente, şi incurând vei simţi, cu mare desfâtare internâ, cum Cupido sare, şi sê pórtâ in tot locul.

FAUST.

Lasâmê âncâ sê mai arunc o câutare in oglinda que magicâ! Ah! Imagina aquestei femei era atît de belâ!

MEFISTOFELÈS.

Nu! nu! Incurând ai sê veţi dinaintea ochilor têi modelul tuturor femeilor.

(inçet.)

Cu aquéstâ bâuturâ in corp fiequare femei are sê'i parâ o Helena.

O STRADA.

FAUST—MARGARETA.

(trecând.)

FAUST.

Cutezavoi, frumósâ Damiçellâ, a vê presenta braţul şi a vê acompania?

MARGARETA.

Nu sum niçi Damiçellâ, niçi frumósâ; pot, fârâ a fi condusâ, a casâ sê mê'ntorcŭ.

(Inlâturézâ bratul lui Faust si esâ.)

FAUST.

O Dómne! que copilâ frumósâ! Niçi odiniórâ n'am vîḑut asemine fiinţâ! ave in ea atîta modestie atîta virtute, şi tot odatâ un aer indrâsneţ. Buze de corail! Obrajii rumeni! In viaţa me nu voi uita aquésta! Ochii sêi, plecaţi spre pâmênt, adânc au strêpuns inima me. Maniera expeditivâ cu quare m'a respins mê lasâ incântat.

(Mefistofelès s'apropie.)

FAUST.

Ascultâ, trebui sê'mi procureḑi fetiţa quee.

MEFISTOFELÈS.

Quare?

FAUST.

Chiar acuma a trecut.

MEFISTOFELES.

Aquee? Ea s'intórque de la Duhovnicul sêu, quare au ertato de tóte pêcatile. M'am fost furişat inadinsŭ, lângâ preut!.. ea este o fiinţâ prea nevinovatâ... n'au mârturisit decât nimicuri! bagatele! asupra ei nu am niçi o putere.

FAUST.

Cu tóte aqueste ea este peste paispreḑêçi ani.

MEFISTOFELES.

Stii, câ vorbeşti ca şi un crai de frunte, quare doreşte tóte floriçelele quele mai frumóse, şi'ş figuréḑâ câ or que onóre, or que favor sê cuvine lui; dar tréba nu merge tot d'auna aşa lesne.

FAUST.

Domnule Magister, te rog a înceta cu asemine sentenţe. Ascultâ! ţ'o ḑic odatâ şi bine: dacâ in astâ nópte, tênêra şi dulçea fatâ, nu sê va gâsi in braţele mele! la meḑul nopţii! sê ştii bine câ pactul este rumpt.

MEFISTOFELES.

Gândeşte la que se póte şi la que nu! Imi trebue quel puţin paispreţeçe ţile ca sê gâsêscŭ macar prilej.

FAUST.

De aş ave dinaintea me şêpte óre macar! n'aş mai ave nevoe de Dracul, spre a ademeni o asemine nemernicâ fiinţâ.

MEFISTOFELÈS.

Iatâ acum câ te exprimi ca un adevêrat franţez! Dar te rog, nu te supara atît de tare! Que folos de a grâbi plâçerile! Nu'i mulţâmirea mai mare, quând alergi in tóte pârţile, quând treçi p'in o mie de nimicuri, quând formeţi şi impodobeşti pâpuşa cu mânile tale, precum tóte romanţele ne invaţâ?

FAUST.

Am destulâ dorinţâ şi fârâ tóte aqueste.

MEFISTOFELÈS.

Acum, lâsând d'o parte şaga, îţi spun odatâ pentru tot d'auna, câ, cu aquéstâ frumósâ copiliţâ, nu póte merge aşa de iute tréba! Cu asaltŭ nu'i de fâcut nimic. Suntem reduşi d'a intrebuinţa viclenia.

FAUST.

Dar procuréţâmi machar vru'n lucru aquestui angel. Dumê in camera in quare odihneşte.

Adâmi un vêl quare sê fi acoperit sinul sêu! o cordelâ... in fine queva de quare amorul meu sê se pótâ hrâni.

MEFISTOFELÈS.

Spre a te convinge câ compâtimescŭ la chinul têu, şi câ voescŭ al alina, ş'a te servi;—noi—nu vom perde niçi un moment, şi te voi conduçe chiar astâḑi in camera ei.

FAUST.

S'am s'o vîḑ? S'o sârut?..

MEFISTOFELÈS.

Nu! ea sê va afla la o veçinâ, şi in ast timp, singur in miḑlocul atmosferei que ea respirâ, te vei pute hrâni de speranţa plâçerilor future.

FAUST.

Putem merge chiar acum?

MEFISTOFELÈS.

E âncâ timpuriŭ.

FAUST.

Ingrijâştete din parti'mi pentru un present que'i destineḑ.

(esâ.)

MEFISTOFELÈS.

Indatâ cu presenturi! va reuşi! Cunoscŭ multe locuri bune! multe tesauri din antic ingropate! Trebue puţin reviḑie sê fac.

SARA.

O cameră mică şi curată.

MARGARÊTA.
(Împletind şi legându-şi codile.)

Mult aş da, sê ştiu quine a fost Domnul quel de astâdi! Era in adevêr pre bine! şi fârâ indoială de familie nobilă: şê vidé de pe faţâ, câçi altmintrele n'ar fi fost atît de indrâsneţ.

(esă).

MEFISTOFELÈS—FAUST.

MEFISTOFELÉS.

Inçetişor! intrâ mai de grabâ.

FAUST.
(Dupâ quâteva momente de tâçere)

Te rog! lasêmê singur.

MEFISTOFELÉS.
(cătînd peste tot locul)

Tóte fetele nu ţên aşa de curat in casa lor.

(esa.)

FAUST.
(uitanduse in jurul seu.)

Te salut, luminâ plâcutâ şi murindâ, aquârue raţe aurescŭ âncâ locul aquest sfînt. O tu! al amorului dulçe durerere! vin! umple inima me; tu quare, suferind, trâeşti de al speranţii roâ. Cum totul aique respirâ de paçe, ordin şi mulţemire. Quâtâ abondenţâ in aquéstâ miserie! in temniţa aquésta quâtâ feliçitate!

(Sê arunca linga pat pe un jalt.)

Ah! priimeştemê şi pe mine, tu, quare, in a tale braţe, ai ţinut deja, in durere şi'n bucurie, generaţiile trecute. De quâte ori ah! numêrul crescând a copiilor, s'a suspendat in jurul aquestui tron strâmoşâscŭ! Aique póte, in ţilele de sârbâtori, iubita me, a lipit cu sfinţenie, buţele sale de rumânâ copilâ, pe mâna vestejitâ anticului strâbun. Simţêscŭ, o! tênêrâ feçórâ, spiritul têu de ordin plutind in jurul meu! el quare ţilnic te invaţâ, precum o mamâ ingrijitórè, sê intinţi aquest tapet pe masa ta! sê rêspândeşti pe jos nâsip in çercuri variate! O mânâ blândâ! atît de divâ! Aquéstâ cabanâ sê schimbâ, p'in tine, in paradis çelest;—ş'aique .....

(radica o perde que ascunde patul.)

Que fiori de feliçitate mê cuprind. Oare intregi aş pute sê petrec in ast loc! Aique, o naturâ! ai format pe aquest angel, intr'un légân de visuri aurite! Aique gustâ râpaos copila, cu sinu'i fraged plin d'o viaţâ arţindâ.—Acole p'in o sacrâ şi purâ

acţiune, s'a urdit aquéstâ a divinitâţii asîmîluitâ imaginâ! . . . . . .

Si tu? que ţêl te'au adus aique? Ah! quât de câit mê simt in mine! Que vrai? De que inima in tine se restringe? Miserabile Faust! eu nu te mai cunoscŭ! Que misteriósâ atmosferâ mê incunjurâ óre? atît de puternic mê simţâm impuls spre plâçere, şi iatâmê's perdut in visuri de amor! Cum ori que suflare de vênt scimbâ ş'intórçe inima omului! Dacâ Margareta ar intra in momentul aquesta, cum te ai câi d'atîta indrâdnélâ! Cât de mic ar deveni omul quel mare! şi cum indatâ l'al ei piçóre ar câde!

MEFISTOFELÈS.

Degrabâ, o vîd viind de jos.

FAUST.

Haidem! Aique etern nu mai revin!

MEFISTOFELÈS.

Iatâ o casetâ destul de incârcatâ, pe quare óre unde eu am descoperit. Puneo cole iu dulap; îţi jur câ'i va intórque minţile, quâçi am umpluto cu nişte lucruşóre, fâcute spre a prinde pe multe altele.— Copilu'i tot copil, şi jocul e tot joc.

FAUST.

Nu ştiu óre, bine aş façe?

MEFISTOFELÈS.

Mê mai intrebi? voeşti póte sê ţii tesaurul pentru tine? La asemine caḑ, sfâtuescŭ pe amorul têu a nu perde un timp preţios, şi a mê scuti, in viitor, de ostinele zâdarniçe. Sper câ nu eşti avar, mê façi sê mê scarchin in cap şi sê'mi frâmînt mânile!

(Pune caseta in dulap sê'l inchide.)

Hai sê ne depârtâm in grabâ! Doreşti, după cum ḑiçi, a indupleca inima tinerei fetiţâ, şi iatâ câ stai aique, ca cum te'ai afla pe catedrâ, ca cum Fisica şi Metafisica, s'ar arata in persónâ dinaintea ta.—aidem. (esa.)

MARGARETA.

(cu o lampa.)

Cât de greu, ş'inâduşit e aerul aique!

(descide feréstra.)

Cu tóte aqueste afarâ nu'i pre cald. Mê simt nu ştiu cum..... aş dori ca mama sê se intórcâ a casâ, tot corpul meu e cuprins de fiori. Que fiinţâ nebunâ, şi fricósâ mai sum eu!

(desbracanduse inçepe a canta.)

„Era odatâ un rege, in Tulé que faimósâ,
„El inimâ fidelâ avu pên la mormênt.
„Amanta sa, murindâ, o cupâ preçiósâ
„Ia dat ca suvenire, sub sacru jurâmênt.
„Nimic p'aquéstâ lume el n'a iubit mai tare,
„Mai scump decât pe cupâ, nimica nu stima!
„Nu bé decât cu dînsa la or şi que sêrbare!
„Si bînd din ochii lacrimi d'apururе vêrsa.

„Quând inse simți timpul că mórte va se vie,
„La frații sei de arme el tóte a dâruit,
„Puind la impârțală intréga'i avuție
„Afară d'aque cupă pe quare'o au iubit.

„La masa que regală, splendidă și pompósă,
„Se puse bunul Rege, d'ai sei incunjurat,
„Colo pe malul mârei, cu valuri spumegósê,
„In sala que strêmoșei odat'au inalțat.

„Acolo stă bâtrînul, se scólă in picióre:
„La toți, dicând adio, rêdică'al seu pahar!
„Si quând rosti aquéstă din urmă salutare,
„Svârli cupa iubită in valul quel amar.

„O vede cum ea pică, sé umple, s'acufundă:
„In marea tulburată acuma s'a perdut . . . . .
„Vêrsă Regele lacrimi, durere'i fu profundă!
„D'atunci a sale bude etern n'au mai bâut.

(Deschide dulapul spre asi stringe hainele, si zareste caseta cu diamante.)

Cum óre a venit aique aquéstă preciósă cassetă? sum pre sigură că dulapul a fostŭ inchis de mine insuși. In adevêr e de mirare. Dar que póte fi in lâuntru? sê vede că muma me au imprumutat cuiva parale pe dînsa, iată și cheița legată d'o cordică; socot că d'a deschide nu póte fi vr'un rêu.

Que vîd? Dumnedeule! Privește! In viața me n'am visat lucru mai frumos. O parură pe quare Damă que mai mare, ar pute-o pune in dile de sârbători. Cum miar sêde óre cu aquest lanț! A cui se fie un asemine tesaur?

(Pune parura si se duçe d'inaintea oglindii.)

D'ar fi a mei machar çerçeii istia! Ei îţi dau indatâ un alt aer. Que serveşte vrîsta şi frumuseţa? tóte sunt bune,—dar nime nu'ţi ea sama; şi, chiar de'ţi spune quineva vru'n compliment, parcâ o façe mai mult de milâ. Totul alérgâ dupâ aur! Aurul façe tóte. Vai noâ! sermanii de noi.

PROMENADA.

FAUST.

(vine si merge gânditor.)

MEFISTOFELÈS.

(s'inaintézâ spre el.)

P'in veninul amorului dedemnat! P'in tóte elementele infernului! aş vra sê gâsêscŭ queva mai mai amar spre a pute blâstâma!....

FAUST.

Que'ţi este? Que te tulburâ atît de tare? In viaţa me n'am vîḑut asemine figurâ....

MEFISTOFELÈS.

Cu bucurie ma'ş da Dracului, dacâ insuşi n'aş fi un drac.

FAUST.

Smintitus'au queva in crierii têi? D'ai şti cât îţi şêde de bine, quând vueşti ca un furios!

MEFISTOFELÉS.

Inchipueştiţi, frate, parura que eu gâtisêm pentru Margareta, a fost escamotatâ..... de un popâ! Cum au vîḑuto mama, indatâ au inçeput a tremura!... Bâtrîna are un miros pre subţire! ţine nasul tótâ ḑiulica intr'o carte de rugâçiuni, şi amirosâ or que lucru sê'l cunóscâ de'i sacru sau profan. De aquee a simţit indatâ, câ parura in questie, nu trâge dupâ sine vr'o mare benedicţiune; copilo, ḑisâ ea, avuţia rêu agonisitâ, oprimâ sufletul, consumâ sângele din noi! Sê consacrâm dar aquéstâ la maica Domnului; şi mana din çer sê va pogorâ asupra nóstrâ. Aquésta nu ia plâcut betei Margaretei, şi gândea in sine, câ calul de dar nu sê cautâ in gurâ; şi câ in adevêr aquel, quare cu atîta delicatetâ, au fost adus caseta, nu póte fi un desbrâcat de Dumneḑeire.

Muma chiemâ un popâ! şi'n datâ que pârintele cunoscu farsa, prea mult sê bucurâ! Bine ai cugetat, spuse el, aquel que dâ, aquela numai gâseşte câstig. Biserica are stomah pre bun, au ingiţit ţêri itregi, fârâ vr'odiniórâ indigestiune sê fi avut. Biserica singurâ, dragele mele, póte mistui lucrul agonisit cu rê credinţâ.

FAUST.

Aquest us insê e general: Evrei şi regei mistuescŭ tot atît de bine.

MEFISTOFELÈS.

Sfîntul pârinte, dupâ aquésta, îţi sterge lanţul, colietul, inelele, ca quând ar fi fost... bagatele! mulţemeşte, niçi mai mult, niçi mai puţin, ca pentr'un paner de nuçi,—le promite tóte bunurile çereşti, şi le lasâ..... fórte intârite in credinţa lor.

FAUST.

Dar Margareta?

MEFISTOFELÈS.

Ea este nelinistitâ, tulburatâ, nu ştie niçi que vra, niçi que trebue sê facâ. Visaḑâ, ḑi şi nópte, de diamante, şi mai ales de quel quare i l'au adus.

FAUST.

Chinul iubitei mele îmi stâ pe inimâ! Cautâ'i d'indatâ vr'o parurâ noa, câçi que d'ântâi nu era vr'un lucru.

MEFISTOFELES.

Que are a façe? Pentru Domnul tóte's nimicuri şi copilârii.

FAUST.

Dute.... fâ que'ţi spun eu..... Lipeştete pe lângâ veçina Margaretei. Nu fii un drac molatic şi cautâ o parurâ noâ.

MEFISTOFELES.

Indatâ stâpâne! din tótâ inima.

(Faust esâ.)

MEFISTOFELES.

(singur).

Un asemine nebun, inamorat fiind, pentru plâçerea iubitei sale, e capabil de ai façe un foc de artifiţie cu sórele, cu luna şi cu tóte stelele.

(ese.)

CASA VECINEI.

MARTA.
(singură.)

Dumneḑeu erte pe iubitulŭ meu barbat; câçi rêu s'a mai purtat cu mine! S'a dus, a luat lumea in cap, şi m'a lasat singură aique fârâ niçi un ajutor. Şi Domnul ştie de l'am necâjit vre odată; si de nu l'am iubit din tótâ inima (plânge). Vai! póte chiar c'au şi murit..... Que nenoroçire! De aş ave quel puţin dovadâ câ'n adevêr e mort.

MARGARETA.
(intrând).

Dómno Marta!

MARTA.

Que'i Margareto?

MASGARETA.

Mai câ nu mê mai ţin pe piçóre! Eu iarâşi am gâsit o casetâ'n dulapul meu. Ea este de feldiş şi conţine lucruri mult mai frumóse şi mai bogate decât quele d'ântâi.

MARTA.

Nu trebue sê le arâti mumei tale, quâci iarâs are sê le dee la bisericâ.

MARGARETA.

Ah! Uitete—..Priveşte.

MARTA.

(inpodobind'o).

Que feriçitâ fiinţâ mai eşti!

MARGARETA.

Que folos câ nu mê pot primbla cu ele pe stradâ, niçi sê merg la bisericâ.

MARTA.

Que'ţi pasâ! Vei veni adeseori la mine, vei pune podóba in ascuns, şi n'om primbla óre intregi d'inainte oglinḑei, bucurându'ne intre noi. S'apoi, la prilej, in o ḑi de sêrbâtóre, poţi sê arâţi lumei, inçet inçet, quând un lânţuşor, quând o pâreche de çerçei. Muma ta n'are sê mai e sama, şi de a vide, n'ai decât sê'i spui nişte poveşti....

MARCARETA.

Quine óre au adus aqueste doâ casete? Lucru nu mi sê pare curat.

(s'aude bâtând la usâ).

Dómne! de n'ar fi maica me.

MARTA.

(uitându-nsâ p'in o perde).

Un Domn strêin! Intrâ!

MEFISTOFELÈS.

(intrînd.)

E fórte indrâdneţ, din parti'mi, de a mê introduçe aşa.... fârâ de veste.. lângâ Domniele vóstre. Vê quer, iubitele mele Dómne, pardon d'o mie de ori.(Sê înainteste spre Margareta şi se închinâ cu respect.) Doresc a vorbi cu Dómna Marta Svertlain.

MARTA.

Domnule eu sum. Que poftêşti?

MEFISTOFELÈS.

(înçet câtrâ Marta.)

Te cunoscŭ, îmi e destul. Vîd câ ai acum in visitâ, o persónâ de distencţiune. Iartâ'mi dar libertatea que am luat... dupâ masâ voi reveni.

MARTA.

(tare.)

Inchipueştiţi, iubita me copilâ, Domnul te ea drept o Damiçelâ de qualita.

MAGARETA.

Nu's decât o fatâ sârmanâ. Domnul e pre bun... Parura şi diamantele nu sunt a le mele.

MEFISTOFELÈS

Ah!... n'am ţis numai în privirea parurei.. dar Dam'çela are nişte maniere... un ochiu pâtrunţâtor..... Mê simtŭ pre noroçit d'a pute rêmâne.

MARTA.

Dar que doreşte, Domnul? aş vra sê ştiu....

MEFISTOFELÈS.

Aş dori sê am aţi spune v'o novelâ mai plâcutâ, cu tóte aqueste, sper câ nu mê vei invinovâţi. Barbatul Domnici tale e mort, şi te salutâ.

MARTA.

E mort! aquéstâ inimâ atît de fidelâ! barbatul meu e mort! Vai mie, mê sfârşêscŭ!!

MARGARETA.

Ah, iubito!!.. Nu te despera.

MEFISTOFELÈS.

Ascultaţi dar jalnica intîmplare....

MARGARETA.

In viaţa me n'âş vra sê iubescŭ pe quineva câçi, perţindu'l, aş muri fârâ'ndoialâ.

MEFISTOFELÈL.

Tótâ bucuria cu durerile sale, tótâ durerea cu a sale bucurii.

MARTA.

Dar spune'mi sfârşitul vieţii sale.

MEFISTOFELÈS.

El este ingropat in Padova, la biserica sfântului Antonius; intr'un loc sacru, unde etern odihneşte in rêçele mormânt.

MARTA.

Nu te'au insârçinat cu nimicâ alta?

MEFISTOFELÈS.

Dar... Cu o rugâminte mare şi importentâ... sê dai, pentru el, trei sute de sârindare... in buţunar insê, nimica nu mi'au pus.

MARTA.

Nimic! Cum? niçi un suvenir macar? o parurâ? niçi quel mai mic obiectŭ, pe quare, lucrâtorul quel mai miser, êl ţine in fundul sacului sêu, spre al lâsa, ca suvenire, quelor pe quare au pârâsit, şi de quare nu sê disfaçe niçi quând este redus de a muri de fòme şi a quere pomanâ.

MEFISTOFELÈS.

Imi pare rêu, din inimâ, Dómna me, dar adeverul e, câ sermanul nu ave parale de asvârlit pe feréstrâ; ş'apoi el s'au câit amar de greşalele sale, şi au plâns, cu lacrîmi ferbinţi, asupra crudei sórte.

MARGARETA.

Vai! quât de nenoroçiţi sunt beţii ómeni. De sigur voi da, sê facâ in bisericâ, mai multe rugâçiuni pentru sufletul sêu.

MEFISTOFELÈS.

Eşti demnâ de a te câsâtori chiar d'indatâ, amabilo copilâ.

MARGARETA.

Asta nu se póte âncâ.

MEFISTOFELÈS.

De nu poţi acum lua un bârbat, quel puţin pên atunque, trebue un amant. Ar fi o adevêratâ plâçere çeréscâ, de a ţine in braţe, o fiinţâ atît de dulçe . . . . .

MARGARETA.

In ţarâ la noi, nu sê obiçnueşte aşa.

MEFISTOFELÈS.

Obiçei, sau nu, lucru tot sê póte façe.

MARTA.

Dar mai spune'mi queva.

MEFISTOFELÈS.

Stam lângâ patul sêu de mórte, nu era tocmai de gunoi, insê de pae pe jumâtate putrede. In fine ş'a dat sufletul ca un creştin; au mârturisit câ sórta ia fostŭ âncâ mai bunâ decât a meritat'o.

Dumneḑeule, îmi ḑisê el, cum trebue se mê urêsc pe mine insuşi, din fundul inimei mele, câçi mi'am pârâsit meşteşugul şi femeia. Ah! suvenirul aquesta mê omórâ! de m'ar erta quel puţin in aquéstâ viaţâ . . . .

MARTA.
(plângând.)

Sermanul om! de mult de quând l'am ertat.

MEFISTOFELÈS.

„Dar Domnul ştie cu cât ea este mai vinovatâ decât mine!“

MARTA.

Intru aquésta minçiuni spune! Pututau se mintascâ pênê şi'n gura morţii?

MEFISTOFELÈS.

Pre qucât am inţêles, el bâigué de sigur, in ultimele'i momente. Nu'mi lâsa, ḑisê el, o minutâ de paçe. Eram silit ântâi de ai façe copii, şi'n urmâ de ale câştiga pâne de tóte ḑilele, ş'asta in tótâ puterea cuvântului . . . . Ba âncâ niçi partea me, in linişte, nu o putem mânca.

MARTA.

Sê uite el atîta fidelitate, atîta amor, atîte chinuri ḑi şi nópte!!

MEFISTOFELÈS.

Nu nu, el îşi aduçe bine aminte. „Quând mê pornii de la Malta, continuâ el, mê rugâi cu fer-

bintélâ la Dumneḑeu pentru femee şi copii mei. D'aquee şi Çerul ne fu priitor, quâçi vasul nostru, captivâ un Bastiment Otoman que purta un tesaur al Marelui Sultan. Curajul câpâtâ a sa resplâtire; şi eu, avui o bunâ parte, quare mi sê şi cuvinea.

MARTA.

Que spui? Undes? póte'au ingropat banii.

MEFISTOFELÈS.

Domnul ştie que vênt i'a suflat. O frumósâ Damiçelâ sê interesâ la el, pre quând sê afla la Neapoli, in qualitate de strâin... Ea îi voe mult bine, ş'atîta i'a fâcut, incât, betul om s'a resimţit de aquésta, pênê la ultima şi miserabila sa órâ.

MARTA.

Blâstamatul! Furul copiilor sêi! Quâçi niçi nevoia, niçi miseria, nu l'a putut intórque de la o viaţâ plinâ de ticâloşii.

MEFISTOFELÈS.

Precum veḑi.... d'aquee au şi murit. Acum, d'aş fi in locul Domniei tale, un an intreg aş purta cu stricteţâ, doliul debuit memoriei sale, ş'in aquest interval mi'aşi arunca ochii asupra unui alt amoreḑ.

MARTA.

Ah! Dómne!... Nu cred se mai gâsescŭ pe lume vre unul precum fu quel d'ântêi. — quâçi in

fine, el era un bun suflet de om. Ave numai prè mare inclinaţie pentru câlâtorii, pentru femeiile altora, pentru vinaţuri strâine şi pentru nenoroçitele jocuri de hazard.

MEFISTOFELÈS.

Minunat! Astfel, puteţi se vê inţâlegiţi destul de bine, mai ales dacâ şi el, din partei, era pentru Domnia ta tot atît de indulgent. Cu asemine condiţii ma'ş primi sê scimbŭ inelul meu cu Domnia ta.

MARTA.

Ah! Domnul voeşte a glumi . . . .

MEFISTOFELÈS.
(a parte.)

E timpŭ de a mê retrage! Quâçi ea este in stare sê prindâ pe Dracul insuşi la cuvînt. (câtrâ Margareta.) Dar inimióra cum mai merge?

MARGARETA.

Que vra sê ţicâ Domnul?

MEFISTOFELÈS.
(a parte.)

Amabilâ şi inoçentâ copilâ (tare.) Adio Damele mele!

MARGARETA.

Adio . . . .

MARTA.

Un cuvînt âncâ . . . Aş dori sê am o mârturie, quând, cum şi unde au murit, ş'au fost ingropatŭ

bârbatul meu. Mie d'apururе mi'au fost drag ordinul, aş dori sê'i vîd mórtea publicatâ in Monitor.

MEFISTOFELÈS.

Pre bine, Dómna me. Mârturia a doâ persóne, in tot locul, e indestulâtóre spre a dovedi adevêrul. Am cu mine un nobil gentelman, companion al meu; el va compara d'inaintea judecâtorului in favórea Domniei tale. Am sê vi'l presint aique.

MARTA.

Te rog fâ aquésta pentru mine.

MEFISTOFELÈS.

Si Damiçela cred câ va fi aique. El e un june amabil, a voiajat pre mutt, şi cunóşte politeţa que sê cuvine tuturor Damiçelelor.

MARGARETA.

Inaintea aquestui Domn, am sê mê ruşineḑ.

MEFISTOFELÈS.

Nu trebue sê'ţi fie ruşine dinainte niçi unuia din regii pâmêntului.

MARTA.

Aique in grâdinâ, dupâ casâ, vom astepta desarâ pe Domniele vóstre.

O STRADA.

FAUST—MEFISTOFELÈS.

FAUST.

Cum stâm? merge? înainteşte tréba?

MEFISTOFELÈS.

Bravo! cû te gâsêsc aprins; în puţin timp Margareta'i a ta. Desarâ ai s'o veţi, la veçina sa Dómna Marta: o femee, parcâ'nadins fâcutâ, pentru miţloçiri şi treburi ţigâneşti.

FAUST.

Fórte bine, mê bucur.

MEFISTOFELÈS.

Dar şi dîn partea nóstrâ, ni sê quere queva.

FAUST.

Un serviçiu valéţâ un altul.

MEFISTOFELÉS.

Noi n'avem decât a depune o mârturie câ trupul ţapân, a fostului sêu barbat, stâ intins in mormênt, la Padua, in loc plin de sfinţenie.

FAUST.

Que mai trébâ! Suntem siliţi d'a façe'ntâi voiajul pênê acolo.

MEFISTOFELÈS.

O sfîntâ simpliçitate! De voiaj n'avem nevoe! mârturiseşte fârâ a querqueta mai mult.

FAUST.

De nu gâsêşti alt miḑloc: planul e nicmiçit.

MEFISTOFELES.

O om sfînt! Acuma ţ'ai gâsit aţi arâta sfinţenia? Întâia órâ, in viaţa ta, ai óre a depune o mârturie falşâ? N'ai dat definiçiuni pómpósâ despre Deitate, despre univers şi elementele que conlucréḑâ'in el? N'ai definat tu omul cu tot que sê mişcâ in inima şi capul seŭ? N'ai susţinut tu, tóte aqueste ḑiçeri, cu siguranţâ, cu puterea logiçei, c'o frunte mândrâ şi cu peptul desvâlit? De vrai sê aprofundeḑi mai bine questia, trebui sê mârturisêşti, câ despre tóte aqueste n'ai ştiut nimic mai mult decât ştii acum despre mórtea Domnului Svertlein.

FAUST.

Eşti, şi vei rêmâne un minçînos! un sofist.

MEFISTOFELES.

Dar, dar, de n'ar cunóşte quineva mai bine trebile. Quâçi n'ai óre sê te duçi mâne, cu onorul cuvenit, sê inşêli pe biata Margareta, jurêndu'i un amor etern?

FAUST.

In adevêr! şi din fundul inimei!

MEFISTOFELES.

Bine! S'apoi ai sê'i vorbeşti de constanţâ eternâ, d'amor fârâ sfârşit, d'o pasie unicâ, neresistibilâ; ş'aqueste tóte iarâş din fundul inimei?

FAUST.

Destul, destul! va fi precum ţiçi tu. — Quând simţâscŭ! quând, spre a exprima sentimentul şi ardórea me, caut cuvinte şi nu le pot gâsi! quând, nebun, mê aruncŭ, din tóte puterile mele, in vastul univers, quând aleg expresiile quele mai energiçe, quând pe fiama que mê arde, o numescŭ nesfârşitâ, eternâ, nu'i aquésta ţisâ óre, decât o diabolicâ minçiunâ?

MEFISTOFELES.

Insê tot eu am dreptate!.....

FAUST.

Ascultâ, şi adâţi bine aminte d'aquee que'ţi spun, spre ami scuti plâmânele in viitor: aquel que vra sê aibâ numai decât dreptate, şi n'are nimic decât o limbâ bunâ, aquela va ave de sigur reson. — Haidem, mi'i greu d'atîta vorbâ, ai dreptate, şi mai ales in privire câ nu pot façe altmintere.

O GRADINA.

(Margareta la bratul lui Faust, Marta preumblânduse cu Mefistofelès.)

MARGARETA.

Vîd bine, câ Domnul vra a mê menaja, şi sê pogórâ pênê la mine ca se mê rușineḑe. Voiajorii au obiçei de a lua tóte in bine, şi de a sê mulţâmi d'aquee que gâsescŭ. Dar sum pré sigurâ câ niște vorbe de nimicâ, ca ale mele, nu pót interesa pe un om cu atîta experienţâ.

FAUST.

O singurâ câutare! un singur cuvînt din gura ta, au mai mult interes decât tótâ sapienţa lumei.

(Ii sârutâ mâna.)

MARGARETA.

Que façi? Cum poţi sârutâ aquéstâ mânâ, atît de asprâ şi de urîtâ! Quâtâ trébâ n'am de fâcut a casâ? mama mè este atît d'ingrijitóre!...

(trecu.)

MARTA.

Aşa dar, Domnule, Domnia ta voiajeḑi d'apu-rurea?

MEFISTOFELÈS.

Datoria şi serviçiul nostru ne silescŭ la aquésta. Cu quâtâ durere pârâsêşte quineva óreşquare locuri plâcute?... dar vai, nu póte a rêmâne.

MARTA.

Quât ţine vrâsta tinereţii, mai merge âncâ, d'a te purta astfel p'in lume; dar vine timpul bâtrîneţii, şi atunque, nimârui nu'i bine de a sê târâi spre mormînt şi singur şi burlac.

MEFISTOFELES.

Mê inſioreḑ privind la aquest viitor depârtat.

MARTA.

D'aquee, scumpul meu Domn, trebui in timp se te gândeşti.

(trecu.)

MARGARETA.

Vîḑ bine câ, la Domnia ta, politeţa s'au fâcut naturâ. Sigur câ aveţi multe cunoştinţe mai deş-tepte decât mine.

FAUST.

Crede, iubita me, câ aquei que sê numesc deş-tepti, nu sunt, de multe ori, decât vanitatea şi prostia'n piçióre.

MARGARETA.

Cum?

FAUST.

Ah! de que inoçenţa, şi simpliçitatea inimei, nu sê cunoscŭ niçi odiniórâ pe sine? nu simt niçi odatâ sacra lor demnitate? De que, umilinţa, modestia, tesaurele quele mai rare al augustei şi nefinitei naturi . . . .

MARGARETA.

Gândeşte la mine un singur moment numai! Eu am timp destul de a gândi la Domnia ta.

FAUST.

Sê vede c'adeseori te gâseşti singurâ.

MARGARETA.

In adevêr.... menajul nostru nu e greu; insâ tot quere óreşquare ingrijire. Servantâ nu avem... trebui dar sê fac bucate, sê mâtur pe jos, sê impletescŭ şi s'alerg diminéţa şi sara. Muma me'i atît de exactâ la tóte!... Nu câ sê fie obligatâ la o strictâ economie, quâçi am pute trâi, şi noi, mai bine decât mulţi alţii.... Pârintele meu ia lâsat o avere destul de frumósâ, o câsuţâ cu grâdinâ afarâ de oraş!—Dar chiar acum am çile destul de liniştite. Fratele meu e soldat,—Sora me que mai micâ a murit; quât m'am chinuit cu béta copilâ! Dar atît mi'a fost de dragâ incât, cu bucurie, aş primi iarâş tóte ostenelele trecute.

FAUST.

Era un angel, dacâ îţi samana. . . .

MARCARETA.

O creştem singurâ eu, şi mê iube din suflet. Ea sê nâscu dupâ mórtea pârintelui nostru, şi muma a fost atunque, atît de bolnavâ, incât desperam de ţilele ei: rêul a fost atît de grav, incât nu sau insânîtoşat decât cu mare greu. Niçi nu putu gândi dar, sêrmana, d'a hrâni pe copilâ; ş'aquéstâ sarçinâ câţu asupra me. O hrânem cu lapte şi cu apâ, ca şi pe copilul meu. Tot in braţe la mine, pe genuncele mele, aşa crescu mare, iubindumê ca pe o mumâ.

FAUST.

Tu simţe'i, fârâ'ndoialâ, que mai purâ feliçitate!

MARGARETA.

Dar, precum şi multe óre de necaţ: légânul sta, nóptea, lingâ patul meu, şi cum sê mişca copila, eram cu ochii deschişi. Quând îi dam de bâut, quând o punem lângâ mine, quând mê sculam din pat, dacâ nu voé sê tacâ, şi jucam cu ea'n jurul odâii. Iar dacâ sê ingânâ ţioa cu nópte, eu trebuem a fi la spalat, pe urmâ mergem la medén, apoi mê ocupam de demâncat, şi asta'n tóte ţilele fârâ inçetare; cu ast mod de trai, quineva nu póte. Domnule, a

fi d'apururea vesêl, insâ mânîncâ cu mai mare apetit, şi dórme de somnul quel mai dulçe.

(trecu.)

MARTA.

Vine fórte greu, sermanilor femei, de a indupleca pe un burlac.

MEFISTOFELÈS.

Atârnâ mult, de la o fiinţâ ca Domnia ta, a mê povâţui que pot façe mai bine.

MARTA.

Spune'mi drept, Domnul meu, n'ai gâsit încâ nimic? Inima Domniei tale, nu s'a prins undeva?

MEFISTOFELÈS.

Proverbul ţiçe: „O casâ a ta, o femei onestâ sunt mai preţióse decât aurul şi perlele.

MARTA.

Te intrebam dacâ niçi odatâ n'ai voit a te câsâtori.

MEFISTOFELÈS.

Am fost primit peste tot locul cu multâ politeţâ.

MARTA.

Voem sê ţic..... dacâ n'ai simţit v'odatâ o inclinaţie seriósâ.

MEFISTOFELÈS.

Stii câ cu femeile niçi odiniórâ nu e de şuguit.

MARTA.

Ah! nu mê inţêlegi.

MEFISTOFELÈS.

Imi parę fórte rêu..... inţêleg numai câ ai pre multâ bunâtate.

(trecu.)

FAUST.

Mai cunoscut, aşa dar, ingerul meu, deindatâ que intrâi in grâdinâ?

MARGARETA.

Nu mai inţêles?... am pus indatâ ochii in pâmênt.

FAUST.

S'aşâi câ'mi erţi libertatea que am luat, precum şi cuvintele que avui indrâḑnélâ de aţi adresa, quând eşâi din biericâ.

MARGARETA.

In adevêr am fost cuprinsâ de mirare! Asemine lucru nu mi sê mai intâmplasê; câçi nimene aique nu'i in stare sê vorbéscâ vu'n rêu de mine. Mê intrebâi: vîḑutau óre in mine, in mersul meu, un que obraḑnic, queva neruşinat? de que m'au acostat ca pe o femee de uliţâ, quârue nu ave decât a spune un cuvânt? Cu tóte aqueste îţi mârturisêscŭ câ

nu ştiu que, in mine, vorbea in favórea D-tale, şi eram chiar fórte supâratâ asuprâmi, câ nu putem sê'ţi ţin destulâ mânie.

FAUST.

Dulçe amicâ!

MARGARETA.

Lasâmê, te rog.

(Culege o MARGARETA si smulge frundele una dupâ alta.)

FAUST.

Que vrai sê façi? un buchet!

MARGARETA.

Nu, e o simplâ jucârie.

FAUST.

Que fel?

MARGARETA.

Fugi, c'ai sê rîçi de mine.

(Smulge frunzele soptind.)

FAUST.

Que şopteşti?

MARGARETA.

(cu jumâtate glas.)

Mê iubeşte—nu mê iubeşte.

FAUST.

O! imaginâ çelestâ!

MARGARETA.

(continuâ.)

Mê iubeşte—nu; mê iubeşte, nu.

(smulgând ultima frundâ c'o bucurie nespusâ.)

Mê iubeşte!

FAUST.

Dar, dulçe me copilâ, fie pentru tine rêspunsul aquestei flori, ca insuşi vóçea ţeilor! te iubeşte! inţêlegi tu bine? te iubeşte.

(Ii e mânile.)

MARGARETA.

Simt câ tremur.

FAUST.

Nu'ţi fie fricâ! lasâ c'aquesti ochi, aquéştâ mânâ seţi spue que nu sê póte spune: plâçerea de a sê deda unul altue intr'un vis etern—etern! quâçi finitul sêu ar fi desperaţia insuşi; nu dar, nu! sfârşit nu trebue ca sê aibâ.

(MARGARETA îl stringe de mânâ, sê smulge din bratele lui si fuge. FAUST stâ o minutâ gânditor, si sê e dupâ dînsa).

MARTA.

Nóptea cade.

MEFISTOFELÊS.

Dar! e timp ca sê ne depârtâm.

MARTA.

V'aş pofti sê şêdeţi mai mult, dar oraşul nostru e din quele mai poçite. Nime parcâ n'are queva mai bun de fâcut, decât de a pândi tóte pasurile veçinului sêu. Si or cum s'ar purta quineva, tot ómenii gâsêscŭ de criticat. Dar hulubaşii noştri?

MEFISTOFELÈS.

A sburat p'aique, in alee, ca niște fluturi.

MARTA.

Parcâi plaçe fetița.

MEFISTOFELÈS.

Si el ii. Astfel merge lumea.

UN PAVILION.

MARGARETA.

(intrâ alergând inuntru, tine un deget pe usâ, si sê iutâ p'in o crâpâturâ).

Iatâ'l vine.

FAUST.

(intrâ.)

Ha! şîrato! Astfel te joçi de *mine*? te'am *prins*.

(o sârutâ.)

MARGARÊTA.

(Sârindu'i in gât si sârutând'ul.)

Ah! om nepreţuit—din suflet te iubescŭ.

(MEFISTOFELÈS, bate la usa.)

FAUST.

(batînd din piçor.)

Quine'i acolo?

MEFISTOFELÈS.

Un amic.

FAUST.

Un animal.

MEFISTOFELÈS.

E timp de a sê despârţi.

MARTA.
(intrînd.)

Dar, Domnule, e târdiu.

FAUST.

Imi va fi permis de a te acompania?

MARGARETA.

Nu, quâçi muma me m'ar..... Adio.

FAUST.

De nu sê póte altfel... adio.

MARTA.

Sara bunâ.

MARGARETA.

A revedere.

(Faust si Mefistofelès esa.)

MARCARETA.

Ah! Dómne! Que mai de idei are omul ista in mintea sa! Stau d'inaintea lui, ruşinatâ, şi plec capul la tot que ţiçe! Nu sum decât o sêrmanâ ignorentâ copilâ, şi nu pot inţelege que gâseşte el in mine de iubit.

CAVERNA SI CODRI.

FAUST.

(singur.)

Spirit sublim! mi'ai dat, mi'ai dat tot que ț'am querut. In ḑadar n'au vîḑut ochii mei, a ta faţâ in fiamâ strâluçindâ! Drept impêrâţie, mi'ai dat inaltâ naturâ, puterea d'a o simţi, şi d'a mê bucura de ea! Nu'mi permiţi cu dînsa, un simplu comerţŭ rêçe, şi admiratif; dar îmi dai de a privi in peptul ei profund, ca in sinul unui amic. Tu conduçi d'inaintea me çetile quelor de viaţâ purtâtori! şi mê inveţi a cunóşte pe fraţei mei, in tufa silençiosâ, in aer şi in apâ. Quând furtuna vueşte şi geme in codru, quând bradul gigantic, picând, atinge şi abate crengele şi trunciurile inveçinate, quând profund rêsunâ muntele la a lui câdere, atunque mê conduçi in sigura cavernâ, şi acolo mê discoperi câtrâ mine insumi: şi pentru mine se deschid miraculile secrete şi adinçi al inimei mele. Quând luna purâ se urcâ d'inaintea ochilor mei, pretutindene paçea revêrsînd, atunque, de pe

faţa stâncilor, din tufa humedâ, plutind spre mine se inalţê, imaginile argintii a timpurilor trecute, şi indulçescŭ aspra voluptate a contemplaţiunei.

Ah! simt acum, câ nimic perfect omului nu e dat! Pe lângâ aqueste deliçii, que de ḑêi mê apropie din que in que mai mult, mi'ai impus un companion de quare nu mê mai pot despârţi, de şi el, rêçe şi indrâsneţŭ, mê injoseşte d'inainte me insumi, şi cu o suflare, reduçe tóte darurile tale la neant. El aprinde, fârâ inçetare, in sinul meu, un foc neimpâcat, quare mê impinge câtrâ aque imaginâ frumósâ! Astfel trec, cu ivreţâ, de la dorinţâ la plâçere, şi in plâçere... mi'i sîte de dorinţâ.

MEFISTOFELÈS.

(apare.)

Nu te'ai mai sâturat âncâ d'o asemine viaţâ? cum póte ea se'ţi placâ un timpŭ atît d'indelungat? Inţêleg s'o querçi pentru odatâ ş'apoi... se treçi la queva nou.....

FAUST.

Aş dori se'ţi gâseşti altâ trébâ, decât se mê necâḑeşti in momentele mele quele bune.

MEFISTOFELÈS.

Mê primescŭ bucuros ca se te las in paçe: n'ai nevoe se mi'o ḑiçî serios. Vro mare plâçere nu e de a şêde cu un companion aşa de morocânos, varvar şi nebun ca tine. Dioa intrégâ am de lucru

şi cu tóte aqueste, nime nu'ţi póte nimeri niçi voe niçi nevoe.

FAUST.

Iatâ pretenţei d'a le sale! Te enuiaţâ şi vra âncâ s'ei mulţemeşti.

MEFISTOFELÈS.

Dar óre cum ai fi purtat viaţa, fârâ de mine, o tu sermane fiu a pâmêntului? Te'am tâmâduit, şi pentr'un lung timp, de râtâçirele imaginaţiei tale! şi fârâ mine de mult te'ai fi câlâtorit de pe lumea aquèsta. Que ţ'au plesnit in cap de a te caţara, ca o buhnâ, aique in caverne, in crâpâturile stânçelor? de a suge, ca o bróscâ, nutrimentul teŭ din putredele muşciuri, din lacrimile petrilor? Frumóse, dulçe treçere de timpŭ! Se vede câ doctorul nu ţ'au eşit âncâ de tot din corp.

FAUST.

Inţelegi tu que viaţâ noâ îmi dâ aquéstâ cursâ in salbaticul desert? sigur câ d'ai pute-o presimţi machar, ai fi destul de drac, spre a'mi strica aquéstâ feriçire!

MEFISTOFELÈS.

Çelestâ feriçire! a te culca in roâ şi in intunericul munţêlor! a inbrâţoşa, cu bucurie, çerul şi pâmêntul! a te umfla pênê la inalţimea unui Dêu! a scormoli mâducha pâmêntului cu impulsul pre-

simţirei! A simţi, in sinul têu, tóte magnificenţele creaţiei! A gusta, cu o ingânfatâ mulţemire, nu ştiu que fel de plâçere! peste tóte a reversa fiinţa ta, plinâ d'o amorósâ impulsie! A uita cu totul câ mai esti fiul pâmêntului, şapoi... a fini aquestâ inaltâ intuitiune..... (cu un gest) nu'mi e permis a spune cum.....

FAUST.

Ruşine! Ruşine ţie!

MEFISTOFELÉS.

Nu'ţi vine la indâmânâ! Conveninţele îţi dau dritul de ami striga: Ruşine! Urechile quele caste nu sufêr se auḑâ aquee, de quare, inimile caste au neapâratâ trebuinţâ. Iţi las, in fine, satisfaçerea de a'ţi minţi ţie insuşi quâte odatâ, câçi cred câ nu va ţine lung.

Iatâ-te din nou râtâçit, şi de se va mai prelungi, te vei scurge earâs in nebunie, in spaimâ şi teróre. Dar se lâsâm aqueste..... Drâguţa ta, stâ colo, şi totul i se pare tristeţâ şi povórâ; tu nu'i mai eşi din gând... te iubeşte peste tótâ putinţa. Amorul têu se asamâna d'ântâi cu torentul umflat de ḑapada topitâ: astfel l'ai versat in inima ei... acum înse eatâ câ pâreul s'a uscat..... In loc de a trona in miḑlocul codrilor, ţ'ar şêde mai bine, socot, se resplâteşti amorul betei fragede copile; câçi timpul îi pare grozav de lung: stâ la

ferestrâ şi se uita cum trec norii pe d'asupra antiçilor ţiduri a çetâţei. „Daca'ş fi o pâsâruicâ.“ astfel cântâ tótâ ţioa şi mai tóiâ nópte! Câte odatâ e voiósâ, mai tot d'auna tristâ. Câte'odatâ o veţi scursâ de lacrimi, pe urmâ se pare liniştitâ, inse etern inamoratâ.

FAUST.

Sêrpe! Sêrpe.

MEFISTOFELÈS.

(á parte.)

Ea sama se nu te muşc.

FAUST.

Miserabile! lipseşte de aique şi nu'mi vorbi de tênêra copilâ! Nu asvârli in simţurile mele, pe jumatate râtâçite, ardórea d'a poseda corpul ei quel incântâtor.

MEFISTOFELES.

Eh! şi que mai mult?.. Ea socote câ ai fugit, şi mai câ nu se pre inşalâ.

FAUST.

Sum lângâ dînsa! şi or quât de departe aş fi, tot n'aş pute s'o uit, s'o perd. Oh! sum jalus şi de trupul lui Dumneţeu, quând baţele ei s'apropie de dinsul.

MEFISTOFELÈS.

Bravo, amiçe, bravo! Şi eu, adese ori, am fost jalus d'aquele doâ merişóre que se retundesc intre rose şi crini . . . .

FAUST.

Fugi verigaşule!

MEFISTOFELÈS.

Frumos! Mê ocârêşti, şi debui âncâ se rîd. Dumneḑeu, quare a creat pe bâet şi pe fatâ, singur a recunoscut câ meşteşugul quel mai nobil e d'a procura..... ocasiuni. Aidem, que dracu! Dór mergi in casa iubitei tale şi nu la spânḑurâtóre.

FAUST.

Que este a çerului plâçere in braţele ei? In ḑadar mi'ar fi de a mê incâlḑi pe sinul seu, quâçi acolo, nu voi simţi óre al ei nenoroçire? Nu sum eu óre, fugarul fârâ câpâtâi, netotul fârâ scop, fârâ odihnâ? quare vué, ca torentul, din stîncâ in stîncâ asvârlinduse cu furie câtrâ prâpâstii; şi, de o parte ea! cu simţurile'i adormite de copilâ, in câsuţa de pe podişul muntelui! ea, quare ingrâdise tóte casneçele sale ocupaţiuni in aquesta mica sfera! şi eu? blâstâmatul de Dumneḑeu, nu'mi era destul de a apuca stînçele, d'a le sfarma in bucâţi? trebuitau âncâ s'o sêp pe dînsa; şi paçea ei? Inferne! ţ'au trebuit aquéstâ jertfâ!! Vin dar, draçe, spre a'mi scurta timpul de grózâ! sê se împlinéscâ de indatâ aquee que debue a se împlini! Cadâ peste mine a ei sórtâ, şi pérâ şi ea d'inpreunâ cu mine.

MEFISTOFELES.

Cum earâşi ferbi! şi cum te'ai infocat! Dute şi o mângâe, nebunele! Unde un cap ca al têu nu vede scapare, indatâ îs inchipueşte câ totul e finit. Curajul se traiascâ!..... Altfel eşti destul de indrâçit.... nu ştiu pe lume nimic mai desgustos decât un diavol quare se desesperâ.

CAMERA MARGARETEI.

MARGARETA.
(singurâ torquând.)

S'a dus paçea que linâ,
S'a dus inima me!
S'etern v'o ḍi sêninâ
Pe lume n'oi ave.

Quând el nu'i lângâ mine:
E lumea un mormênt;
Nu vrau din ea v'un bine
Câçi amârite sunt.

Capumi in râtâçire
De foc este cuprins,
Si or şi que simţire
In sufletu'mi s'a stins.

S'a dus paçea que linâ
S'a dus inima me,
S'etern vro ḍi sêninâ
Pe lume n'oi ave.

Quând capul scot afarâ,
El scot spre al ḑeri;
Quând es v'o diniórâ,
Eu es spre'al intâlni.

Ah! faţa sa formósâ!
Si portu'i quel mêreţ!
Zimbire'i que duiasâ!
Si ochiu'i indrâzneţ!

Parola'i linâ, tare,
Curgând ca un isvor!
Si dulçe'i sêrutare
M'or façe ca se mor.

S'a dus paçea quea linâ
S'a dus inima me,
S'etern v'o ḑi seninâ
Pe lume n'oi ave.

Se bate peptu'n mine
De dorui nêcâjit,
Aş vra ca s'êl strîng bine
Pe sinul meu lipit:

Si s'êl sêrut odatâ
Aşa cum eu doresc ŭ,
Si fâr'a fi 'ntristatâ
Chiar mórte se primesc ŭ.

GRADINA MARTEI.

MARGARETA, FAUST.

MARGARETA.

Promite'mi, Henric . . . .

FAUST.

Tot que'mi e p'in putinţâ.

MARGARETA.

Spunemi que gândeşti despre Religie? Esti om bun, şi cu inimâ, dar mi se pare câ nu pre ai multâ religie.

FAUST.

Se lâsêm aqueste. Tu ştii quâ'ţi sum prielnic şi câ, pentru que'i pe quare eu iubesc, mi'aş da viaţa şi sângele. In fine eu nu voescŭ a râpi nimârui niçi religia, niçi sentimentele que are.

MARGARETA.

N'ui destul atîta, trebui insuşi se crezi.

FAUST.

Trebui óre?

MARGARETA.

Ah! d'aş ave vre-o putere asupra ta! Tu nu respecteḑi niçi sanctele taine?....

FAUST.

Le respecteḑ.

MARGARETA.

Dar fârâ a le dori. N'ai fost de mult niçi la mârturisire, niçi la sancta liturgie. Creḑi in Dumneḑeu?

FAUST.

Iubita me! quine indrâsneşte se ḑicâ ca crede'n Dumneḑeu? Intrébâ pe preoţi, pe philosophi, şi respunsul lor ţi se va pâre o luare'n rîs.

MARGARETA.

Aşa dar nu creḑi.

FAUST.

Nu lua la rêu inţêles vorbele mele, frumosa me copilâ! Quine póte al numi, şi a ḑiçe: cred in el? Quine póte simţi şi cuteḑa a ḑiçe: nu cred in el? Aquel que cuprinde tóte, susţine tóte! nu cuprinde, nu susţine óre pe tine, pe mine şi pe sine insuşi? Çerul nu se intinde d'asupra nóstrâ? Pâmêntul nu se ţêne neclintit sub a nóstre piçóre? Stelele eterne, nu se rêdicâ, luçind pline d'amor? Ochii mei nu se reflectâ in a têi? Nu simţi cum

totul apasê şi rescolâ inima şi mintea ta? cum sê miscâ, in un mister etern, vîḑut şi nevîḑut, in jurul têu? Cuprindele aqueste in inima ta, or quât de mare'ar fi, şi quând, p'in sentiment, te vei simţi la que mai naltâ feriçire... dâi atunque numele que vei voi, ḑii noroçire, inimâ, amor, Dumneḑeu! Eu nu gâsescŭ nume pentru aquesta! Simţirea este totul! numele e sunet van! şi fum quare intunecâ a le çerului raḑe.

MARGARETA.

Tóte aqueste sunt bune şi frumóse! Si preotul ḑiçe mai tot aşa, numai cu alte cuvinte.

FAUST.

Tóte inimile ḑic aqueste sub ḑioa divinâ, fiequare, in limba sa! de que n'aş ḑiçe'o şi eu, in limba me?

MARGARETA.

Auḑêndul aşa, se pare resonabil! Inse tot cam sciopateḑi, câçi tu nu esti chreştin.

FAUST.

Draga me copilâ!

MARGARETA.

De mult sufêr de a te vide in asemine companie . . . .

FAUST.

Que companie?

MARGARETA.

Omul que ai pe lângâ tine! êl urescu din fundul sufletului. Nimic, in viaţa me, nu m'au impuns aşa in suflet, ca figura nesuferitâ aquestui om.

FAUST.

Nu'ţi fie fricâ, Draga me!

MARGARETA.

Presenţa lui, îmi rescolâ sângele! altfel nu urescŭ pe nime, dar pe quât am dorinţâ de a te vide pe tine, cu atîta mê infioreţ d'inaintea lui. Pe lângâ tóte, apoi êl şi ţên drept un rêu; Domnul mê erte de êl nêpâstuescŭ.

FAUST.

Trebue se existe şi asemine ómeni!

MARGARETA.

N'aş vra se trâescŭ cu d'al d'ai sei. Quând intrâ pe uşâ, el priveşte atît de ironic şi, mai pot ţiçe, de mânios! Se vede câ la nimic el nu compâtimeşte. Scris stâ, pe a sa frunte, câ el nu póte vr'odatâ se iubéscâ pe nime. In braţele tale mê gâsescŭ atît de voiasâ, atît de liberâ, atît de amoros supusâ . . . presenţa lui îmi strânge inima.

FAUST.

Presimţire d'un Angel!

MARGARETA.

Aquéstâ idee m'apasé atît de tare, incât, de quâte ori el se apropie de noi, mi se pare câ nu te mai

iubescŭ. — Pentru nimic in lume, n'aş pute se mê inchin la Dumneţeu d'inaintea lui. Si tu, Hènric, trebui se simţi tot aşa?

FAUST.

Ai o antipatie! . . . .

MARGARETA.

Dar eatâ timpul se mê duc.

FAUST.

Ah! cum nu pot machar o órâ liniştitâ s'o trec pe sinul teu, se confund peptul şi sufletul meu, cu peptul şi sufletul teu!

MARGARETA.

Dacâ m'aş culca quel puţin singurâ! ţ'aş lasa la nópte uşa deschisâ. Dar mama me dórme uşor şi de ne'ar prinde, aş fi mórtâ pe loc.

FAUST.

Nu te ingriji, angelul meu! Iatâ o fiolâ... trei picâturi d'aqueste, in apa que va be, sunt indestule spre a adormi profund pe or şi quine!

MARGARETA.

Que nu sum in stare pentru tine?... Sper câ nu'i va façe rêu?

FAUST.

Sigur! altfel; iubito, eu nu te'aş indemna!

MARGARETA.

Cum mê uit la tine, la quel mai bun din ómeni, nu ştiu que mê plecâ după voinţa ta. Am fâcut deja atît pentru tine, incât mai că nu'mi rêmâne nimicâ de fâcut.

(exit.)

MEFISTOFELÈS.
(intrâ.)

Oiţa s'a dus?

FAUST.

Iarâş ai şpionat?

MEFISTOFELÈS.

Am auţit totul cu d'amâruntul: pe Domnul Doctor l'au spâvêduit.... Sper că'ţi va fi de bine. Tóte fetele se intereséţê de a şti dacâ eşti evlavios şi simplu, după moda vechie; gândescu că de sê plécâ la aquésta, apoi va fi plecat şi noâ.

FAUST.

Monstru! Tu nu inţelegi cum aquest suflet, fidel şi iubitor, plin de a sa credinţâ singura'i speranţâ de scâpare, se nêcâţâşte gândind că iubitul seu eşte perdut.

MÈFISTOFELÈS.

O mire! material şi imaterial!! O simplâ fetiţâ te duçe de nas.

FAUST.

Vil animal! de foc şi de gunoi!

MEFISTOFELÈS.

Cât despre phisionomie, ea pre bine se inţêlege! nu'i indâmânâ in presenţa me. Obraţul meu êi prediçe un spirit ascuns, de sigur simte in mine v'un geniu; de nu chiar pe dracul insuşi! Dar la nópte?

FAUST.

Que'êţi pase?

MEFISTOFELÈS.

Imi pasê, quâçi şi eu, in tóte aqueste, am partea me de mulţêmire.

LA FONTANA.

MARGARETA ŞI LISA.
(cu ulçióre)

LISA.

Despre Varvara, n'ai auţit nimic?

MARGARETA.

Nu; eu merg aşa puţin in lume!

LISA.

De sigur, mi'o spus astâţi Sibila, câ in fine ş'a perdut capul. Iatâ unde duçe fudulia.

MARGARETA.

Que fel?

LISA.

O blâstâmâţie! ea chrâneşte pe doi, quând be şi mânîncâ.

MARGARETA.

Ah!

LISA.

A paţit'o bine la sfârşit. Cât s'a mai acaţat de quel flâcâu! que erau primblârile quele? şî dusul p'in sat şi la joc? Peste tot locul, tot pe dînsa o vedei ântâi, şi hojma indulçitâ cu saharicale şi cu vin! Se credé qué mai frumósâ! şi n'ave niçi obraţ s'ei fie ruşine d'a primi daruri de la dînsul. Inçeputul a fost cu vorbe dulçi, cu desmerdâri, in fine.... floriçica a sburat.

MAGARETA.

Sermana fatâ!

LISA.

Ti'i milâ âncâ de dînsa? Quând una d'al nóstre şêdé la tors, mama nu ne lasa machar se ne pogorim; şi ea, sta cu dulçele'i amant, quând pe prispa uşei, quând in tindâ'ntunecósâ, şi timpul nu le se pâre niçi cât lung. Acum n'ui rêmâne decât a se pocâi, in post şi rugâçiuni.

MARGARETA.

De sigur câ se cununâ cu ea?

LISA.

Ar fi nebun! Un holtei sprintin are vênt ş'in altâ parte.... el s'a şi pornit.

MARGARETA.

Asta n'ui frumos.

LISA.

De l'a prinde, are se fie mai reu pentru dînsa. Flâcâii or s'ei rupâ cununa, şi noi, vom presura pae tâete d'inaintea uşei.

(exit.)

MARGARETA.

(inturnânduse a casâ.)

Cum putem se strig atît de tare quând videm v'o beatâ fatâ câ picâ in pacat? Cum nu putem gâsi cuvinte, destul de tari, spre a ponegri greşalele altora! Cât de negru mi le'aş fi inchipuit, le mai inegrém âncâ! şi tot nu le gâsem destul de negre dupâ placul meu. Imi fâçem cruçe, plina de falâ..... şi acum? eatâmê insuşi câdutâ in pacat. Totul m'au inpins la aquésta, ah Dómne! cu atîta dulçéţâ cu atîta bunatate!

AFARA DE ZIDURILE CETATEI.

(In o bortâ de zid: Icóna Maiçei Domnului in doliu.—Flori d'inaintea Icònei.)

MARGARETA.
(scimbâ florile.)

Ah! plécâ, plécâ, tu mumâ durerósa,
Privirea ta, spre chinul que simt eu.
Colo pe cruçe, cu frunté singerósâ,
Tu vedi cum móre divinul fiul teu.

A tale plânsuri s'inalţê cu putere
Spre bunul tatâ, spre Domnul creator!
Suspini amar pe grosnica'i durere
Pe tine însuşi, p'un fiu nemuritor.

Tu buno numai, tu! buno eşti in stare
Durere me s'o poţi a mêsura:
Se vedi in mine cum inima tresare,
De chinul meu se poţi a te'ndura.

Or unde'n lume, intórc a mele pasuri,
Durerea numai, durerea intêlnescŭ.
Si vêrs tot plânsuri, plânsuri, plânsuri,
De quâte ori eu singurâ gândescŭ.

Aqueste flori, que ţ'am cules, slâvitâ,
Cu lacrimi, vai! cu lacrimi l'am udat.
Lumina ḑilei, d'abe era ivitâ,
Tréḑa'n durere pe mine m'au aflat.

Dâmi ajutor, câçi vai! sum ticâlósâ,
Se scep de mórte alerg in sinul teu....
Ah! plécâ, plécâ, o mumâ durerósâ,
Privirea ta spre chinul que simt eu.

NOAPTE.

(Stradă d'inaintea portei Margaretei.)

VALENTIN.
(soldat, fratele Margaretei.)

Quând mê aflam la v'o pitreçere, unde fiequare se laudâ! quând companionii mei, preţueu, cu pompâ d'inaintea me, pe al fetelor flóre; cuvintele lor debordaŭ ca paharele que bem! şi eu! stam reḑamat pu'un cot, in linişte sufletului meu; ascultam tóte braşóvele lor! şi, suriḑênd, îmi resuçem musţéţa! Luam paharul plin in mâne, ḑicând: „Fiequare cu gustul seu! Dar spuneţi de este v'o fatâ, in tótâ ţara, quare sê samine cu scumpa me Margaretâ? quare se'i pótâ deslega machar papuçei din piçóre!“ Top, top, kling, klang! cu toţii s'inchinaŭ. Unei ḑiçeŭ: „are dreptate! Ea este podóba sexului intregŭ“! Toţi fanfaronii muţeu pe loc..... ş'acum? Ah! îmi vine se'mi rup pêrul, se mê daŭ cu capul de pêreţi! acum fiequare om de nimic este volnic de a mê insulta cu vorbe próste, şi cu luâri in rîs,

şi eŭ, trebui se'l ascult, ca un osindit, se asud la or que vorbâ scapatâ p'in hasard... Chiar de i'aş sdrobi pe toţi, tot âncâ nu le aş pute ţiçe câ spun minçiuni.

Quine vine? Quine se târâe pe colo? De nu mê inşêl sunt amêndoi... De va fi el, êl apuc pe loc, şi nu mai scapâ viu din giarele mele!

FAUST, MEFISTOFELÈS.

FAUST.

Priveşte colo, la ferésta biseriçei, lumina lampei eterne, cum s'inalţâ tremurând! Cum, din que in que mai slabâ, se perde inprejur!... ear obscuritatea se grâmâdeşte din tóte pârţile spre a o inâduşi!.... *Astfel şi'n sinul meu se façe intuneric.*

MEFISTOFELES.

Eŭ! mê simt ca o pisicâ de voluptate slabâ, quare se urcâ inçetişor pe scarâ, şi se frécâ de pâreţi! astâţi sum chiar şi plin de virtute! Am numai queva plâçere de furat şi puţin gust la blâstâmâţii. Eatâ efectul que produçe, in tóte vinele mele, strâluçita nópte de Valpurgis. Poimâne ea ne soseşte carâş... şi atunque, quel puţin, ştie quineva pentru que vegiaţâ!

FAUST.

Dar n'a sê mai easâ la luminâ, Comóra que vîd luçind colo in fund?

MEFISTOFELÈS.

Poţi de indatâ seţi dai plâçerea d'a lua aquésta cassetâ. Nu de mult m'am uitat in ea: e plinâ de galbini noi.

FAUST.

N'ui vre-o parurâ? vre un inel spre a impodobi pe draga me?

MEFISTOFELÈS.

Am çerit aşa queva... mi se pare un coliet de perle . . . . .

FAUST.

Astfel se mai póte, câçi nu'mi stâ bine de a intra la dînsa fârâ vre'un present.

MEFISTOFELÈS.

Se nu'ţi pac rêu, de a gusta şi queva gratis: acum câ çerul e plin de stele, ai sê auçi o adevêratâ capadoperâ! Am s'ei cânt o canţonetâ moralâ spre a o indupleca mai sigur.

(cânta cu guitara.)

„Que cauţi de diminéţâ
„La uşa, amantului teu?
„Copiliţâ şugubaţâ
„Nu ştii câ pe urmâ'i rêu?

„Seţi ei sama, fetişórâ,
„Câçi e lesne de greşit:
„D'ai intrat cole feçiórâ,
„Feçiórâ n'ai mai eşit.

„Nimic, scumpa me fiinţâ,
„La iubit nu trebui dat;
„Pênê dupâ cuviinţâ,
„Cu el nu te'ai cununat.“

VALENTIN.
(s'inainteste.)

Pe quine ademeneşti aique? fiinţâ ticâlósâ? La dracul ântâi instrumentul, la draculŭ apoi şi cântâreţul.

MEFISTOFELÈS.

Gitara'i in bucâţi, nu mai e bunâ de nimic.

VALENTIN.

Acum e tréba pe crapat capul.

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Faust.)

Nu da'napoi, Domnule Doctor; Curaj! Vin lângâ mine se te conduc. Scóte afarâ frigarea quee, şi inpunge chioriş... eŭ voi para loviturile.

VALENTIN.

Paréḑâ una .....

MEFISTOFELES.

De que nu?

VALENTIN.

Dar alta? ...

MEFISTOFELÈS.

Mai ales!

VALENTIN.

Imi vine a crede câ dracul combate in persónâ! Que vra se ḑicâ? mâna mi'au şi slâbit?

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Faust.)

Inpinge!

VALENTIN.
(cade.)

Vai mie!

MEFISTOFELÈS.

Iatâ câ dihania s'au imblânḑit. Dar se ne depârtâm, se perim de aique! Câçi aud, deja, strigâte de mórte. Cu poliţia eŭ fórte bine mê inpac, dar nu mi'i drag se am a façe cu calâul.

MARTA.
(la feréstrâ.)

Ajutor, ajutor!

MARGARETA.
(la feréstrâ.)

Aduçeţi o lumînare.

MARTA.

Se sfâdescŭ, râcnescŭ; se bat!

POPORUL.

Unul chiar a şi rêmas mort.

MARTA.
(esind.)

Uçigaşii a fugit deja?

MARGARETA.
(esind.)

Quine a picat aique?

POPORUL.

Fratele têŭ.

MARGARETA.

Dumneḑeule! que nenoroçire!

VALENTIN.

Eŭ mor! lucrul e lesne de ḑis, şi mai lesne âncâ a se'mplini. Que staţi aique, muerilor? que plângeţi şi urlaţi. Aproprieţive spre a mê asculta.

(él incunjur cu totii.)

Eşti âncâ tênêrâ, Margareto, tu n'ai destulâ gibâçie, şi nu ştii aţi *fâçe trebile cum se cade.* T'o spun acum in confidenţâ: de vreme câ te'ai fâcut o curvâ, fii curvâ quel puţin in tótâ puterea cuvêntului.

MARGARETA.

Frâţióre! Pentru Dumneḑeu que vra se ḑicâ aquésta?

VALENTIN.

Nu amesteca pe Dumneḑeu in asemine treburi. Nenoroçirea a vrut sê se intimple que s'au intimplat, şi quee que are se fie, tot are se fie! Ai inçeput, in secretŭ, cu unul; in curîndŭ or se fie mai mulţi. Si quând te'or ave o duḑênâ, te va ave

tot tîrgul. Quând ruşinea se naşte pe lume, ea soseşte in ascuns; o acoperim cu vêlul nopţii şi pe cap şi pe piçóre. Cum am dori s'o inâdușim! Inse ea creşte şi se façe mare; atunque se aratâ gólâ la lumina ţilei, de şi nu s'a fâcut mai frumósâ!... Cu cât mai uriçios devine chipul seu, cu atîta cata mai mult al arata in lume. Nu'i departe timpul, quând toţi ómenii cum se cáde, vor fugi de tine, necurato, ca d'un hoit puturos; şi quând vei intâlni ochii or inima are sê se cutremure in tine. N'ai se mai poţi purta lanţul de aur! N'ai se mai poţi a te apropie de altar. Nime nu te va mai lua la joc, in haine de fatâ detrébâ. Ai se şeţi in un colţ intunecos, sinistru! se te ascunţi intre querşitori, intre orbi şi sciopi. Si chiar se te erte Dumneţeŭ tot vei fi blastamatâ pe pâmênt.

MARTA.

Inchinâ sufletul têu la graçia divinâ! Que? vocşti se mai adaogi âncâ la pacatele tale?

VALENTIN.

Pesevenche ticâlósâ! d'aş pute se sdrobescŭ sceletul têu quel bâtrîn! atunque aş spera se capât ertarea tuturor greşalelor mele.

MARGARETA.

Frate! que infernal turment!

VALENTIN.

T'am spus se laşi plânsulŭ d'o parte. Quând te ai departat de pe al onórei cale, atunque tu mi'ai dat que mai grozavâ lovitură.

P'in greul somn a morţei acum mê duc spre Dumneḑeu, ca un bun soldat, şi ca un brav.

(móre.)

CATEDRALA.

Leturgie, — Orgă, — Cânturi.

MARGARETA. (in midlocul poporului.) SPIRIT NECURAT. (in dosul Margaretei.)

SPIRITUL NECURAT.

Margareto, cum eşti acum?
şi cum erai odiniórâ?
pe quând, de inoçenţâ plinâ, te apropiei de sfintele altare!
quând te rugai p'aquéstâ chârtiçicâ:
cu inima'ndoitâ
intre jocurile copilâriei
ş'al Domnului amor!
Margareto!
Te rogi pentru sufletul mumei tale?
pe quare'ai puso in mormênt!...
pentru o lungâ, şi lungâ suferinţâ!
Que patâ de sânge, pe pragul uşei tale?
In sinul têu nu simţi nimic?
nu se mişcâ o creatura?

que te façe se tremuri!
şi te umple de presimţiri fatale
pentru tine!
pentru ca?

MARGARETA.

Vai! vai mie!
Cum voi pute scapa d'aqueste gânduri?
ele s'agita, se scol in contra me!

CHOR.

„Dies iræ, dies illa
„Solvet sæclum in favilla.“

(cântări de Orgâ.)

SPIRIT NECURAT.

Terórea te cuprinde!
Trompeta sunâ!
Se cutremurŭ mormintele!
Din a colbului paçe se trezeşte inima ta!
Câçi fiamele eterne!
pe dînsa o aştéptâ!

MARGARETA.

A! de n'aş mai fi aique!
Tomurile de Orgâ mê ineduşâ!
Cântârile, ah! desfac inima me in adînçimele sale!...

CHOR.

„Iudex ergo cum sedebit!
„Quidquid latet aparebit!
„Nil inultum remanebit!“

MARGARETA.

A respira, nu pot!
Colónele m'apase!
Bolta pe mine cade!
Spaçiu.
Aer!

SPIRIT NECURAT.

Ascundeţi faţa!
Ruşinea şi pêcatul a s'ascunde nu pot.
Caţi aer, caţi lumina?
Vai ţie!

CHOR.

Quid sum miser tunc dicturus?
„Quem patronum rogaturus?
„Quum vix justus sit securus!

SPIRIT NECURAT.

Quei fârâ de prihanâ!
intórcŭ de la tine ochii lor!
Dreptul . . . . . .
se ruşineaḑâ de aţi intinde mâna.
Vai!

CHOR.

„Quid sum miser tunc dicturus!"

MARGARETA.

Veçino! nu mê lasa!

(lesinâ.)

NOAPTEA DE WALPURGIS.

MUNŢEI HARZ,

Partea despre Schirke si Elend.

FAUST, MEFISTOFELES.

MEFISTOFELÉS.

Nu doreşti v'o códâ de mêturâ?... mie mi'ar trebui un ţap voinic, quâçi, pe drumul aquesta, ne gâsim âncâ departe de ţêl.

FAUST.

Cât mê voi simţi tare pe piçiórele mele, mê mulţemescŭ cu ist bâţ çioturos. Que trebuinţâ de a scurta drumul? Plâçerea aquestei curse este de a râtâçi in labirintul vâilor, de a se urca pe stînçele de unde, etern, isvorul s'aruncâ spumegând. Primavara operâ deja asupra mastacânului; şi bradul insuşi simte al ei influinţâ; de que dar puterea ei n'ar invioşa şi p'a le nóstre corpuri?

MEFISTOFELÈS.

Drept sê'ți spun, eŭ nu simt nimic despre aquésta. Iarna domnește în ale mele vine; aș dori se gâsescŭ omêt și géțâ pe drumul meŭ! Cât de trist se inalțâ discul necomplect a lunei roșietiçe, cu rațele'i tardive! luminéțâ atît de rêu, încât, la tot pasul, quând d'o stincâ, quând d'un arbor te lovești. Permite'mi se chiem o nâlucâ, eatâ colo una que arde cu veselie. Pe'aiqui amico! binevoive'i a veni spre noi? De que se luçești ţadarnic? Fii bunâ, și, cu a ta luminâ, condune p'aqueste înâlțimi.

NALUCA.

Sper câ respectul mê va façe se inving sburdalnica'mi naturâ; ordinaminte noi nu mergem decât în zigzag.

MEFISTOFELÈS.

He! He! ea voește pe om se imiteţê! Mergi drept; în numele Draculuí! or de nu, eu sting, cu o suflare, misera scântei a vieței tale.

NALUCA.

Am înțêlesŭ câ esti stâpân în aste locuri! și bucuros mê plec la dorința ta. Dar gândește câ muntele, în astâ nópte, este turbat d'incântâminte; și, quând o nelucâ'ți aratâ drumul, nu trebui s'o ţêi așa din scurt.

FAUST, MEFISTOFELÈS, NALUCA.
(cântând unul dupâ altul.)

Am intrat, cum mi se pare, in a farmeçilor sferâ
Que de visuri este plinâ, şi de fantasmagorii.
Dacâ vrai seţi façi onóre, tu, sburdalnicâ chimerâ!
Se ne duçi, acum in grabâ, peste gólele câmpii.

Veḑi cum arborii se mişcâ, in pâduri intunecóse;
Cum a malurilor petre se inclin, se resipesc!
Auḑi vîrvurile stînçei, ca şi nasuri monstruóse,
Cum rêsuflâ de puternic, cum de grosnic horâesc.

P'intre petre, p'intre erburi, curg a riurilor unde:,
Que s'aude?.. Cânturi, şópte dulçe plângere d'amor!
Vóçi a timpului feriçe! Suvenire mult fecunde
Que de écho se repetâ, c'antr'un vis inşâlâlâtor.

Bu! Hu! Hu! vóçea fatalâ ah! resunâ cu fióre.
Cucoveica, Huhurezul, niçi buhna n'au adormit....
Que dihanii, mişcâ'n tufe? burte gróse, lungi piçióre!
Râdâçinele, ca şêrpei, peste petre s'a lungit!

Alor ramuri te'nspâimîntâ: parcâ vor ca se te prindâ.
Intind braţe de polype câtrâ betul câlâtor.
Ale şóreçelor gintâ peste câmpuri se intinde;
Si gândacul sbórâ'n aer, ca rubinul arḑêtor.

Stam pe loc? saŭ mai departe noi ne duçem in câmpie?
Tot in jur, cu repejune, mi se pare'a se'nvêrti.
Arbori, petre, tot se strimba, şi surid cu ironie!
Ear nâluci râtâçitóre hojma par a se'nmulţi.

MEFISTOFELÈS.

Tênete vîrtos de póla mântêlei mele! Iatâne pe un vîrv intermediar de unde, cu mirare, poţi privi pe MAMON cum arde'in munte!

FAUST.

Cât de misterios luçeşte, pênê in adinçimi, o luminâ crepuscularâ tristâ şi vagâ! ea se alunecâ chiar pênê şi in intunericul prâpâstiilor quelor mai profunde! Iatâ'aique se inalţâ un abur! colo o grupâ de nori sbórâ! mai departe, in miţlocul unui vêl de negurâ, luçeşte o fiamâ, quare, quând se supţie ca o aţâ, quând, ca un isvor, puternic isbuteşte! Ea se lâţêşte colo in vale, in un spaçiu intins, aruncând mii de vine arţênde, şi colo, in colţul quel rêstrins, ea d'odatâ se conçentrâ la un loc! In apropiere cade o plóie de scântei, acoperind pâmêntul cu un nesip de âur! Dar priveşte!! cum stînçele se aprind, in tótâ inâlţimea lor!

MEFISTOFELÊS.

Se inţêlege! Inaltul Mamon a trebuit se ilumineţe cu splendóre palatul seŭ, pentr'o asemine serbare. Fii bucuros c'ai avut norocul aqueste tóte d'a vide; dar eatâ presimt óspeţii turbulenţi câ se apropie deja!

FAUST.

Cum furtuna vâjâe p'in aer!
Cu que putere ea loveşte pe ale mele spete!

MEFISTOFELES.

Trebui se te acaţi de antiçele cóste a stînçelor, câçi altfel, vei fi asvêrlit in a prâpâstiilor mor-

minte. O ceţă inegreşte încă a nopţei intuneric! ascultă cum poceneşte in pădure! Buhnele sbor inspăimîntate! Audi! cum srapă colónele palatului inverdit! Cum crengele se rump şi se dărîmă! ascultă vuetul puternic a trunchiurilor, şi rădăcinele cum gem şi cum se frâng! Arborii cad unul peste altul, cu un vuetŭ plin de fiori; şi, pe prapastiile pline d'a codrilor ruine, vâjie cu grozăvie al vênturilor suflare! Audi! glasuri pe inălţime! in departare.... in apropiere! peste intregul munte, ca un torent, vuind se rêspândeşte un cânt magic şi furios!

VRAJITOARELE.
(in chor.)

Ceţa que de vrăjitóre
Peste Brocken, cu ardóre,
Se se urce, ad s'a pus.
Pe tron, URIAN stă sus!

El aştéptă se s'adune
Vrăjitórile nebune
Quare'acum ĕş fac de cap;
Pupă galiş câte'un ţap.

O VOCE.

BAUBÓ singură soseşte!
Ea p'o scrófă călăreşte.

CHOR.

Pe bătrîna s'onorăm!
Inainte s'o lăsăm;

Ca pe scrófa sa calare
Se ne ducâ la serbare:
Am gâsit bun conductor,
Pentru corpul vrâjitor!

O VOCE.

Pe que drum ai se apuçi?

O VOCE.

Pe la Ilsenstein p'aiçi.
Cuib de buhne am aflat!
Vai que ochi mari'a holbat!

O VOCE.

Mergi mai iute decât pana!

O VOCE.

M'a muşcat . . . . priveşte rana!

VRAJITOARE.
(in chor.)

De şi drumuï'i mare, lat,
Voi gramadâ va'ţi bagat,
Incât grebla te juleşte,
Earâ mêtura chioreşte.
Pe copil mai câ'l turteşte:
Mama chiar catâ plesneşte.

SEMI-CHOR DE VRAJITORI.

Noi mergem ca un culbec.
Vrâjitórele ne'ntrec.
Pe femei, la rêu, de laşi:
Te intrecŭ cu mii de paşi.

ALT SEMI-CHOR DE VRAJITORI.

Voi orbiţi adevĕrat!
Asta'i in a lor naturâ.
Dar or cât s'a departat,
Le ajunge un barbat
P'in o simplâ sĕriturâ.

O VOÇE.
(de sus.)

Veniţi sus spre Urian
Din petrosul Oçean.

O VOÇE.
(de jos.)

Cum n'am vra a vĕ ajunge!
Dar ḑadarnic ne silim.
Dorul hojma ne impinge
Si nimic nu isprâvim.

AMBELE CHORURI.

Steoa palidâ dispare.
Si a vêntului suflare
Iatâ'acum s'a alinat.
Se ascunde luna'n nori!
Chorul quel de vrâjitori
Ca o fantasmâ, a sburat....
Si in nópte'ntunecósâ,
Cursa lui misteriósâ,
Mii scântei au arunca.

VOÇE.
(de jos.)

Staţi vĕ rog!.....

VOCE.

(de sus.)

Quine râcneşte?
Din al stinçei scâpâturâ un glas parcâ ne soseşte

VOCE.

(de jos.)

Aş dori cu voi se merg.
De trei secule alerg!
Se mê sui n'a fost putinţâ!
Mânâ daţi'mi d'ajutor
Unui frate iubitor
Inpliniţi astâ dorinţâ.

AMBE CHORURI.

Vrâjitor de eşti cu cap
Sui p'o mêturâ'nvechitâ,
Pe coçiorva que pârlitâ,
Pe o scrófâ, pe un ţap.

Quel que astâdi nu se urcâ
Niçi pe códa que de furcâ,
Niçi pe óla que de lut,
In etern va fi perdut!

SEMI VRAJITOARE.

Cum merg ele, aşa, in grabâ?
Or cât eu mê ostinesc!
Di şi nópte mê silesc,
Dar nimic nu isbutesc!

CHOR DE VRAJITORE.

Sunt unsori d'atîtâ trébâ
Que'ntârescŭ puterea ta.
O covatâ de'i lua
Ca'n corabie vei sta,
In aer te'i inalța.
Quine astâdi nu plutește
In etern nu isbutește.

AMBE CHORURI.

Sus in vêrv quând n'om urca
Spre pâmênt ne vom lasa!
Si in jur sê se lâțascâ
Çéța que vrâjitoréscâ.
(se lase jos.)

MEFISTOFELÈS.

Cum se inping, se grâmâdescŭ, șuerâ și tropâpâescŭ, cum vâjâe și ferb, sbor și vuescŭ, scânteiadâ, luçescŭ, put și ard! adevârat element de vrâjitori! Tênete vîrtos de mine, câçi altfel vom fi despârțiți. Unde ești?

FAUST.
(in depârtare.)

Aiçe!

MEFISTOFELES.

Que! deja ai ajuns acolo! Vîd câ trebuința quere se intrebuințed driturile mele de stâpân. Loc! loc! Iatâ sosește cavalierul cu piçorul de cal. Façețimi loc, canalie iubitâ! Vin in cóçe, Doctore, și

apucâte de mine, p'in o sâriturâ, se scapam din aquésta gramadélâ, pre tulburóse, chiar şi pentru quei de sama me. Vîd colo luçind queva, cu o luminâ straordinarâ, quare mê atrage in tufarele quele, vin acolo se ne adâpostim!

FAUST.

O spirit de contracdicţiuni! Ai dar, şi mê condu! dar socot câ nu'i pre cu cale de a ne ascunde de bunâ voé nóstrâ, tocma quând ne suim pe Brocken, in nóptea de Walpurgis.

MEFISTOFELÈS.

Priveşte que fiame diferite! aique se adunâ o soçietate ilustrâ! cum poţi ţiçe câ eşti singur in grupul aquest mic?

FAUST.

Cu toate aqueste, aş dori se fiŭ sus, unde deja ţêrescŭ fiamâ, şi vêrtejuri de fum. Acolo, mulţimea se preçipitâ spre spiritul necurat! Quâte enigme acolo trebui sê se deslege?

MEFISTOFELÈS.

Dar multe se şi inşgébâ! Lasâ se vuéscâ lumea que mare! noi se rêmânem aique, in paçe! E lucru, de mult obiçnuit, de a forma lumi miçi in lumea que mare! Iatâ tinere vrâjitóre cu pelea gólâ, şi bâtrine quare s'acoper cu prudenţâ. Fâte amabil,

pentru hatârul meŭ, ostinéla va fi micâ, şi hazul mare! Auḑ un vuet de instrumente! que afurisitâ scârţâiturâ, trebui cu ea se ne deprindem câçi altfel nu se póte! Vino, vino! eu intru, şi te introducŭ spre a forma noâ legâturi. Que mai ḑiçi amiçe? spaçiul nu'i atît de mic! priveşte, d'abia êi ḑereşti sfârşitul! Sute de focuri ard in şir! unii jócâ, alţii vorbesc, mânîncâ, beu şi fac amor! Spunemi, unde'i gâsi queva mai bun?

FAUST.

Spre a ne introduçe aique, voeşti a te arata ca Demon, sau ca vrâjitor?

MEFISTOFELÈS.

De şi sum obiçnuit a voiaja incognito, cu tóte aqueste, in ḑile de sêrbâtori, îş pune quineva tóte cavaleriile! Nu câ mê fâlescŭ cu v'un Nişam strâluçit, dar piçorul de cal aique e fórte onorat! Veḑi culbecul quela... el soseşte târinduse, şi, cu córnele sale pline de simţire, aş jura câ aŭ mirosit queva in mine. Aşa dar, chiar de aş vra, tot n'aş pute se mê ascund in aste locuri. Vino dar, d'in un foc treçem in altul! Eu voi fi starostele şi tu mirile!

(Câtrâ quâtiva, quare stau in jurul unor cârbuni ardendi.)

Que façeţi, moşilor, in colţul aquest departat? De v'aş fi gâsit in miḑlocul petreçerei, incunjuraţi de vuetul şi strigâtul tinereţei, v'aş fi ḑis şi eu bravo! N'ui destul óre quât şêdem singuri a casâ?

UN GENERAL.

Nebun, quel que se increde in recunoştinţa naţiunelor, or quât de mult le'ar fi servit! poporul este ca şi femeia; el numai tinereţei acordâ preferinţa.

UN MINISTRU.

Timpurile acum s'a departat de calea que bunâ; unde sunt ţilele quele vechi, pe quând, noi, conduçem tóte trebile? Atunque era adevêratul secul de aur!

UN PARVENIT.

Niçi noi nu eram aşa proşti; adese chiar ne amestecam unde nu ne ferbé óla! Dar eatâ câ tóte s'a resturnat tocma quând pusesem mâna pe tóte.

UN AUTOR.

Quine póte astâţi a lecta o carte cum se cade? Quât despre junimea de acum! niçi odatâ n'a fost alta, quare se pórte nasul mai pe sus!

MEFISTOFELÈS.

(quare de odatâ apare fórte bâtrîn.)

Acum, câ mê sui, pentru ultima órâ, pe muntele quel incântat, gâsescŭ câ poporul este destul de copt pentru judecata que de apoi. Fiind câ corpul meu e gârbovit, conclud de signr, câ s'a apropiet şi a timpurilor finit.

VRAJITOARE PRECUPATA.

Que treçeţi aşa, Domnilor? nu scapaţi, vê rog, ocasiunea. Priviţi cu atenţie la marfa me! In astâ dugénâ, fârâ pâreche pe pâmênt, nimic quare se nu fi servit, cu glorie, la rêul ómenilor şi al lumei! Aique! niçi un pumnar, quare se nu fi fost stropit de sânge! Niçi o cupâ din quare otrava arḑêtóre se nu fi curs in un corp san; niçi o parurâ, quare se nu fi induplecat v'o femee onestâ! Niçi o spadâ, quare se nu fi rumpt alienţa jurâtâ, sau quare se nu fi lovit inimicul pe dinapoi.

MEFISTOFELÈS.

Iubito verişórâ! Inţelegi rêu spiritul timpului! Quee que s'a fâcut este fâcut, şi trecut! Dâne lucruri noue! Ele singure au darul d'a ne atrage.

FAUST.

De nu miar fi fricâ c'am nebunit! aş ḑiçe câ suntem in adevêr, la un iarmaroc.

MEFISTOFELÈS.

Mulţimea sê grâmâdeşte in sus, creḑi câ impingi pe alţei, şi singur eşti impins.

FAUST.

Quine'i aqueia?

MEFISTOFELÈS.

Uitete bine la dînsa: Ea este Lilithi.

FAUST.

Quine?

MEFISTOFELÈS.

Lilith, prima femee lui Adam! Pâdeştete de pârul seu quel frumos, unica ei parurâ; quând impletiçeşte cu el pe vre un tênêr, el lesne nu póte a scapa!

FAUST.

Iatâ, cole doâ, una bâtrinâ şi una tênêrâ. Se vede câ a jucat destul.

MEFISTOFELÈS.

Astâdi ele nu au repaos. Jocul iarâş inçepe! Aidem se le inhâţêm.

FAUST.
(jucând cu tênêra.)

Que vis frumos am mai avut!
Un mêr inalt eu am vîdut.
Cu doâ mere frumuşele:
Pusei, pe loc, mâna pe ele!

TÊNÊRA.

De mere gust te cred câ ai,
E gustul Evei quel din rai!
D'aquele mere'mi pare bine,
Ca ş'in grâdinâ sunt la miné.

MEFISTOFELÈS.
(jucând cu que bâtrinâ.)

Que vis urit am mai visat:
Un arbor putred, rêu de stofâ!

C'o bortâ largâ! cât o cofâ!
Cu tóte aqueste m'am urcat.

BATRINA.

Eu sum plecata servitóre
A quelui cu piçor de cal.
Poftim, de nu'i cu suparare . . . .
Dar nu ştiu Deu, d'ei da de mal.

PROKTOPHANTASMIST.

Popor nebun! que indrâdneşti a face? Nu ţi s'a demonstrat, de atîte ori, câ un spirit nu trebue se mérgâ pe piçóre ordinare?.. şi eatâ câ jucaţi acum ca şi noi ómenii!

TÉNÉRA.
(jucând.)

Oare que s'amesticâ aquesta'n balul nostru?

FAUST.
(jucând.)

He! el s'amesticâ peste tot locul. Nu se póte se nu apreçieţe el jocul tuturor. Si dacâ nu au dârdâit asupra fie-quârue pas, pasul se chiamâ ca quând niçi n'ar fi fost fâcut. Quee quel supêrâ mai mult, este de a te vide inaintind. Dacâ te'ai intórque tot imprejur, ca o rótâ de mórâ, precum obiçnueşte el, atunque ai câpâta a sa admiraţiune, mai ales de'l vei şi mulţêmi cu quâteva reverenţe.

PROKTOPHANTASMIST.

Tot aique sunteţi? lucru e nepovestit! periţi in fine! e timp socot. Noi, pretutindine am rêvêrsat lumina, dar soiul ist drâçescŭ nu cunóşte niçi o regulâ! Cu tótâ sapienţa nóstrâ, in TEGHEL, tot se ivesc stafii. Quâte superstiţii am mêturat? şi âncâ tóte nu s'a curâţit.... Lucrul e neauḑit.

TÊNÊRA.

Taçi acum! que vii se ne enuyeeḑi aique?

PERKTOPHANTASMIST.

Demonilor, v'o spun in faţâ! eŭ despotismul spiritelor nu'l pot suferi, fiind câ spiritul meu nu'l póte exersa.

(jocul continuâ.)

Vîd câ astâḑi nu'mi merge bine! cu tóte aqueste voescŭ a urmâri voyajul meu cu ei; sper câ, la ultimile pasuri, voi nicmiçi şi spiritele, şi pe poeţi.

MEFISTOFELÊS.

Acuş are sê se baghe in o mlaştinâ! asta'i metoda sa, pentru a se linişti. Quând mai multe lipitori se vor umple din şêḑutul seu, atunque va fi tâmâduit de spirite, şi chiar de insuşi spiritul sêŭ.

(câtrâ Faust quare au incetat de a juca.)

De que ai pârâsit pe tênêra fetiţâ, quare, jucând atît de dulçe îţi cânta?

FAUST.

Ah! in mijlocul cântului, un şóreçe roş au sêrit afarâ din gurâ ei.

MEFISTOFELÈS.

Que mare trébâ! Nu trebui se te uiţi aşa d'aprópe! bine âncâ câ şóreçile n'au fost sur.. In momentul de faţâ, quine mai e sama la asemine bagatele!

FAUST.

S'apoi am mai vîjut....

MEFISTOFELÈS.

Que?

FAUST.

Mefisto! priveşte o frumósâ şi palidâ copilâ, que stâ singurâ, colo in departare! Ea se inainteşte inçet, fârâ d'a pâşi cu piçórele. In adevêr îţi spun câ mi se pare câ ea samânâ cu buna me Margareta.

MEFISTOFELÈS.

Laso'n o parte! D'inainte ei d'a sta, pentru mine nu'i bine. Aquésta'i o fantasmâ inanimatâ, un idol: E rêu d'a o intâlni, quâçi ochiul seu fix, râçeşte sângele omului, şi mai câ êl prifaçe'n pétrâ. Cred c'ai auçit istoria Meduse1?

FAUST.

In adevêr, ochii ei, sunt ca şi aquei de mort pe quare, o mânâ amicâ n'au venit se'i inchidâ. Eatâ sinul que mi au dat mie Margareta; eatâ corpul dulçe pe quare l'am gustat.

MEFISTOFELÈS.

Nebun, lesne de inşalat! tocma'n aquésta stâ Magia: quâçi fiequare vede in ea pe amanta sa.

FAUST.

Que voluptate! que torturâ! De la privirea ei nu pot a mê întórque. Quât de bine şi de straniŭ trebui se şadâ, pe aquest gât alb, o cordicâ roşie, latâ numai cât dosul unui cuţit.

MEFISTOFELES.

Ai dreptate; şi eu o zârescŭ. Ea lesne ar pute seşi pórte capul subsuóre, de quând Perseus i'l'au tâet. Dar tot nu te'ai lâsat de mania ta de himere şi de ilusii? vino cu mine colo pe deal! Aique'i veselie intocma ca la Prater; şi de nu mê inşêl eatâ ţeŭ chiar şi un Teatru.

SERVIBILIS.

Acum in datâ earâş se începe! O piesâ noâ, qué din urmâ din şêpte, quâçi aique, niçi odatâ mai

puţin de sêpte nu se joc. Ea este scrisâ de un diletant. Diletanţi o şi executâ. Dar ertaţi, Domnilor, dacâ mê duc: Diletantismul meu este de a ridica perdeoa.

MEFISTOFELES.

Imi pare bine quând vê gâsesc pe Blocksberg! quel puţin sunteţi la locul vostru.

VISUL NOPTEI DE WALPURGIS

SAU

Nunta de Aur a lui Oberon cu Titania.

(Intermezzo).

DIRECTOR DE TEATRU.

Iatâne liberi, actori de frunte,
A nóstrâ artâ sê arâtâm.
Humida vale, anticul munte,
Aquéstai sçena que preferâm.

UN SOL.

Câssâtoria e auritâ
Quând ani quinquiḍeçi s'au implinit.
Târḍiu viaţa e feriçitâ!
Sorocul inse este sortit.

OBERON.

Spirite tóte veniţi cu mine,
Astâḍi e timpul d'a v'arâta!
Regele vostru quând din nou vine
Ear cu Regina a se lega.

PUK.

Iatâ Puk insuşi se'naintęşte,
Glumeţŭ el sare, sciop d'un piçor.
Ear dupâ dînsul eatâ soseste
Trupa de duhuri jucând in chor.

ARIEL.

Ariel vine! cu armonie,
Cu celeşti tonuri, duios cântând.
El, de dihanii atrage'o mie;
S'o frumuşică, din când in când.

OBERON.

Ve'ndemn cu toţii ca mine'a façe
In armonie spre a trâi:
Vrai cu femeia se fii in paçe?
Trebui departe de dîns'a fi.

TITANIA.

Când sunt consorţei in zizanie,
Lucrul e lesne de liniştit:
La apus pune pe om se fie,
Earâ femeia la rêsârit.

ORCHESTRU TUTTI.
(fortissimo.)

Albine, muşte bâsâitóre!
Buhai de baltâ cu mêndru cânt.
Bróşte, cu voçea asurdetóre;
Eatâ orchestru intr'un cuvânt.

SOLO.

Çimpoiul singur acum porneşte:
Inprejur toţii tâçere fac,
Din el s'asculte cum isbucneşte
Un gros puternic şnic şnicâ şnac.

SPIRIT.
(que de abe se formézâ.)

Labe de grier, pânteçe mare!
Aripi daţi astâdi istui sêrman!

D'a fi insectâ obrad nu are,
D'aquee este Poem German.

UN MIC CUPLU.

Tu façi miçi pasuri, salturi uşóre,
P'in earba verde jos la pâmênt.
Aripaţi insê nu vra se sbóre
In sfere nalte sus pênê'n vênt.

CALATOR.
(plin de curiositate.)

Ochii de sigur vrau se mê'nşale!
Pótese óre se intêlnescŭ
P'Oberon insuşi pe a me cale?
Oberon, spirit Dumneḑeescŭ?

ORTODOX.

Unde e cornul? Unde e códa?
Cu tóte aqueste el nu'i curat.
Precum şi Zeii que'i din Ellada,
El e drac mare, şi viderat.

ARTIST DIN NORD.

N'am putut âncâ, cu gibâçie,
V'un lucru mare se sêvârşêsc!
Dar staţi o lécâ! Timp a se vie
Ca eu la Roma se mê pornesc!

PURIST.

Quine p'aique m'au adus óre?
Que destin aprig, afurisit!
Din mii şi sute de vrâjitóre
V'o doâ numai s'au pudruit.

TÊNÊRA VRAJITOARE.

Pudruitura! haina pompósâ!
Pentru bâtrîne pre bune sunt:
Dar eu, chiar gólâ, tot sum frumósâ!
Si las se sbóre pâru'mi la vênt.

MATRONA.

Nu ne permite delicateța
Cu voi acuma a ne sfâdi!
Dar luați sama, ca frumusețа,
Timpul o póte a vesteđi.

MÆSTRO DE CAPELA.

Albine, muște bâzâitóre!
Buhai de baltâ, cu toți cântați!
Cântați voi, bróște asurđetóre!
Tactul mai bine însе urmați.

JIRUETA.

(intórsâ in o parte.)

Que adunare, mândrâ, frumósâ!
Dame plâcute cu rîs voios!
Juneță blândâ și generósâ!
Voiniçi de frunte cu chip frumos!

JIRUETA.

(intórsâ in altâ parte.)

Que adunare hâdâ, çiudatâ!
Pâmêntul sigur o va mânca!
De nu! acuma, chiar de indatâ,
In cad, de çiudâ, m'oi arunca!

XENIES.

Acum diverse inbrâcâminte
De la insecte imprumutâm!
Si pe Satanas, duios pârinte,
Venim cu toţii se salutâm.

HENNINGS.

La ei priveşte cum rîd de tare;
Cum glumescŭ dulçe, neinçetat!
Mai câ se póte a dice or quare
Câ au un suflet nevinovat!

MUSAGET.

In astâ çétâ de vrâjitóre
Si mie'mi plaçe a mê afla!
De condus ele sunt mai uşóre
Decât pe Muse d'a ordona.

FOSTUL GENIU AL TIMPULUI.

Vino cu mine pe aquest munte,
Que parcâ este Parnas German:
P'a sa inaltâ şi latâ frunte,
Loc îş gâseşte or que serman.

CALATOR.

(plin de curiositate.)

Quine'i aquela dacâ êl ştiţi?
El cu mârire indréptâ pasul!
In tótâ borta îş bagâ nasul!
Mirose parcâ pe Iesuiţi.

GUCORA.

Apâ glodósâ! apâ curatâ!
Dupâ nevoe cu pâscuescŭ!
Astfel, pe Papa, acum d'odatâ,
La quei cu córne êl intâlnescŭ.

OM DE LUME.

Quel que combate pentru credinţâ
Gâseşte tréba in or que loc.
Si la cad chiarâ, de'i p'in putinţâ,
El dâ la sfaturi... intr'un noroc.

JUCATOR.

Que este óre? Un chor nou vine!
Aud tamburul colo bâtînd!
Dar nu, tâçere! s'ascult mai bine
In stuch bâtlanul duios cântînd.

FROFESOR DE JOC.

Cum fiequare se schimoseşte!
Schiopul tot sare, in sus şin jos.
C'âi şêde bine, nu se'ndoeşte
Vîdind cum jócâ quel pânticos.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

DOGMATIC.

Eu mê ţên grapâ de teorie!
Cu tóte aqueste vin a gândi:
Ca queva dracul trebui se fie,
Câçi altfel, dracul cum ar mai fi?

IDEALIST.

In a me minte, inchipuirea
Iș ea d'odată pré mare vênt.
Dacâ'a fi totul îmi este firea
Sigur dar astâdi nebun câ sûnt.

REALIST.

Fiinja numai mê preocupâ!
D'aquee astâdi îmi merge rêu:
Nâluçe numai deresceŭ in trupâ,
Si pe piçóre mê ține cu greŭ.

SUPERNATURALIST.

Imi pare bine ca ochiu'mi vede
Sute de Demoni in un moment!
Câçi de sunt Demoni... Angeli a crede
Câ sunt!... e sigur resonament.

SCEPTIC.

N'alerg spre visuri, spre nâluçire!
De tóte trebui se ne'ndoim.
D'a fi cu draçii este a me fire,
Câçi eu și dracul ne potrivim.

MAESTRO DE CAPELA.

Albine, muște, que virtuóse!
Buhai de baltâ! halal de voi!
Bróște, cu vóçe armonióse,
Râcniți cu toții ca niște boi.

OMUL TIMPULUI.

Que ne costéde pe lume óre?
Fara de grijâ putem se fim:

De nu'i de modâ mersu'n piçóre,
Pe cap d'a merge ne pregâtim.

OMUL VECHIU.

Si noi odatâ am prêndit bine!
Dar unde'i timpul quel norocos?
Pe la petreçeri umblând, in fine,
Eatâ çiubota câ ni s'au ros.

FOC-NALUCA.

D'in glod, de colo, sosim in grabâ,
De unde nobili ne'am rêdicat!
Dar vîd c'aiçe's ómeni de trébâ
Câçi némul nostru e onorat.

STE CAZUTA.

Sosesc din çeruri, unde feriçe
Atîte seculi eu am luçit!!
Picând acuma, sê mê rêdiçe
Vai, nime âncâ, nu s'au gâsit.

BURDUHOSII.

Sub noi se rupe tot que'i mai tare,
Vê rugâm darâ ne façeți loc;
Câçi și'ntre duhuri, sunt duhuri quare
Au trupuri gróse de poloboc.

PUK.

Nu mergeți, frate, cu pasul vostru
Ca elephanței așa de greu.
Lasați câ astâdi, in çercul nostru,
Quel mai din urmâ se fiu tot eu.

ARIEL.

Dacâ aripe v'au dat natura,
Veniţi cu mine ca se sburâm,
Colo pe déluri unde verdura
Ascunde Rosa que preferâm.

ORCHESTRU.
(pianissimo.)

Vêntul p'in trâstei geme cu jale!
O brumâ'n aer sus s'a perdut.
Apa murmurâ colo pe vale.
Ca visul tótę, tóte a trecut!!!...

ZI NEBULOASA.

CAMPIE.

FAUST, MEFISTOFELÈS.

FAUST.

Margareta in miserie! in desperare! Atît temp, lamentabil râtâçitâ pe pâmênt, ş'acum inchisâ! Aruncatâ in temniţâ ca o criminalistâ! pentru nespuse suferinţi! Dulçea! nenoroçita creaturâ! Iatâ pênê unde ai impins rêul! spirit vil şi trâdâtor! cum ai putut a mi ascunde aqueste?..... Stâ! stâ lângâ mine! şi intórque, cu furie, in capul têu, ochei tei de Demon! Stâ! şi mê infruntâ, cu nesuferita ta presenţâ!... In temniţâ! in o irreparabilâ miserie! Lasatâ sub terórea spiritelor necurate! sub justiçia omenirei que'i fârâ de suflet! şi in ast timpŭ? pe mine, voiei a mê inşala cu plâçeri desgustóse? Imi ascundei nenoroçirea ei crescândâ? O lasai se pearâ fârâ de ajutor?

MEFISTOFELÈS.

N'a fi ea que'ântâi . . . . .

FAUST.

Câne! Monstru ticâlos! Oh! tu spirit infinit! te rog, schimbâl! schimbâ! vermele ista, in forma sa de câne, sub quare, adese ori, obiçnue de a se arunca in piçórele câlâtorului fârâ de grijâ, şi de a sêri in spinarea quelui câḑut la pâmênt. Schimbâl! dâi forma lui de predilecţiune, ca sêse târâe d'inaintea me in colb, şi se pot sfârma infamul, sub piçórele mele.

Nu'i ea que ântâi?... Miserie! Miserie neinţêlésâ de niçi un suflet ominescŭ!! se fi putut pica, mai mult de una, in fundul aquestei prâpâstei de dureri! Cruda mórte al quelei dântâi se nu fi rêscumparat, in ochii misericordiei eterne, pâcatele tuturor quelorlalte!

Miseria aquestei singure fiinţe, rescólâ in mine mâduha din ósse, şi isvórele vieţei! Si tu? riḑi cu indiferinţâ asupra unor milióne de nenoroçiri!..

MEFISTOFELÈS.

Eatâ câ am ajuns earâş, la marginele inţelepçiunei vóstre, unde, voi ómenii, perdeţi tótâ simţirea tot cumpâtul! De que ai fâcut legâturâ cu noi, daquâ nu o poţi duçe pênê la finit? Voeşti se sbori, şi tot te temi se n'ameţeşti! Noi ne am bagat in sufletul têu, sau tu in al nostru?

FAUST.

Nu rîngi la mine, dinţei tăi neseţioşi de Demon, căçi îmi aduçi desgust. Spirit mare şi sublim! tu quare m'ai gâsit demn de a te arâta mie! tu, quare cunoşti inima şi sufletul meu! de que m'ai asoçiat cu aquest ticâlos, quare se hrăneşte de sânge şi se adapâ cu lacrimile nenoroçiţilor?

MEFISTOFELÈS.

N'ai mai sfârşit âncâ?

FAUST.

Scapâ pe Margareta! sau vai de tine! Blâstâmul quel mai grosnic asupra ta, in seculele seculelor!

MEFISTOFELÈS.

Nu pot sfarma lanţurile iustiçiei! niçi deschide zâvórele inchisorii. Scapâ pe Margareta! dar quine au impinso in prapastie? eu?.. sau tu?

(Faust se uitâ cu furie in jurul seu.)

Voeşti póle, se ei tunetul in mânâ? Noroc câ nu'i dat voâ d'al intrebuinţa, sermanilor muritori.... A sdrobi inoçentul que resistâ, eatâ, in momentele de cumpânâ, obiçeiul tiranilor vostri!

FAUST.

Dumê unde se aflâ ea! trebui s'o liberâm!

MEFISTOFELÈS.

Dar pericolul la quare te expui? Gândeşte bine, că colo, in oraş, stâ un om mort de mâna ta! că, pe mormêntul seu, plutescŭ âncâ spirite insîtate de rêsbunare, şi aştéptâ quând s'a intórque uçigaşul.

FAUST.

Şi tocma tu îmi vorbeşti d'aqueste? Mórtea şi ruina unei lumi intregi asupra ta, Monstrule! Dumê lângâ dînsa, îţi ḑic, şi liberéḑo.

MEFISTOFELES.

T'oi duçe! ascultâ que pot se fac; au dór nu sum a tot puternic in çer şi pe pâmênt! Voi adormi pâḑitorul! Tu, vei lua cheile! Pe urmâ... tu trebui se o scoţi cu mânele tale omineşti..... Eu voi vegia — caii magiçi vor fi gata, şi vê voi lua pe amândoi. Eatâ tot que'mi este p'in putinţâ.

FAUST.

Dagrabâ! se pornim!...

NOAPTEA.

CAMP DESCHIS.

FAUST ŞI MEFISTOFELÈS.
(Vuind trecu pe cai negri.)

FAUST.

Que se petreçe colo, pe al spânzurâtórei stîncâ?

MEFISTOFELES.

Nu ştiu que ferbŭ şi que amesticŭ!

FAUST.

S'inalţŭ, se pogor, se plecŭ se'ndoi!

MEFISTOFELÈS.

E o çétâ de vrâjitori . . . .

FAUST.

Incânt, descânt! . . . . . .

MEFISTOFELÈS.

Aidem! Aidem! . . . . . .

TEMNITA.

FAUST.

(D'inaintea unei usi de fer, cu o lampâ si o legâturâ de chei.)

Sum cuprins de o teróre, que, de mult, sufletul meu n'a mai simţit! Tótâ miseria omenirei din noŭ earâş mê apasê! Aşa dar! Margareta stâ dupâ pâreţii aqueşti umeḑi?... quând tótâ crima ei n'aŭ fost decât o ilusie plinâ d'amor şi de dulçéţâ! Dar que? tremuri de a te apropie de dînsa? Ţi'i fricâ de a o mai revide? Curaj! fiequare moment de intârḑiere grâbeşte sfârşitul seŭ.

(pune mâna pe lacatâ. Se aude cântând inlâuntru.)

„Curva de mamâ, mórte mi'au dat!
„Tata, tâlharul, câ m'au mâncat.
„Sora que micâ
„Si tinericâ
„A mele ósse aŭ lepadat;
„In un colţŭ reçe ea le'au bagat.
„Din nevâstuicâ
„In pâsâruicâ
„Atunqui d'odatâ eu m'am schimbat
„Ah! sbórâ dragâ! neinçetat . . . .

FAUST.
(deschidînd.)

Ea nu ştie câ amantul este aicue! câ aude cum vuescŭ lanţurile sale, cum foşnescŭ paele sub dînsa!
(intrâ.)

MARGARÊTA.
(ascundênduse in pae.)

Vai mie! Iatâ'i câ sosescŭ. Amarâ mai e mórtea!

FAUST.
(inçet.)

Taçi, taçi, eŭ vin spre a te libera.

MARGARETA.
(vârcolinduse la piçoarele lui.)

De eşti om cu *suflet*, *fieţi milâ* de durerea me!

FAUST.

Ai se tredeşti pâdítorul!
(ea lanturile spre a lo desclesta.)

MARGARETA.
(ingenunchind.)

Calâule! quine ţi'au dat asupra me astâ putere?
Mê rêdiçi, deja, la medul noctei!....
Fieţi milâ! lasemê se mai trâescŭ.
Mâne, in dori de dioa, nu'i destul de timpuriŭ?
(se scoalâ.)

Sum atît de tênêrâ! sum o copilâ! şi deja trebui se mor!
Eram şi frumósâ!
Ah! aquésta m'au perdut!

Amicul era atunqui aprópe! acum vai, s'au departat.
Cununa stâ jos rumptâ!
Florile s'au inprâștiet . . .
Nu m'apuca cu așa putere:
Fieți milâ de mine.
Que ț'am fâcut? nu lasa plânsurile mele se fie zadarniçe! In viața me nu te'am vîdut pênê acum!

FAUST.

Ah! putevoi resista óre la atîta miserie?

MARGARETA.

Sum cu totul in puterea ta... Lasêmê se daŭ lapte copilului... tótâ nóptea l'am desmerdat. Ei mi l'au luat ca se mê necâțéscâ, ș'acum țic câ l'am omorit. Vai! Bucurie niçi odiniórâ n'oi mai avé!... Fac cânteçe asupra me... que ómeni rêi! Știu o poveste quare se sfârșâște așa precum țic ei... dar que are a façe cu mine?

FAUST.
(se pune in genunchi.)

Privește amantul la piçiórele tale, el au venit spre a sdrobi lanțurile sclâviei!

MARGARETA.
(ingenunchind lângâ Faust.)

O! lasâ, in genunchi, se invocâm pe sfinții din çer! Privește colo sub scarâ, sub prag, cum ferbe Iadul. Spiritul rêu vuește c'o furie cumplitâ.

FAUST.
(tare.)

Margareto, Margareto!

MARGARETA.
(ascultă cu atentie.)

Asta'i vóçea amicului (sare in piçióre; lanturile cad) Undei? l'am auçit că mê striga! Sum liberâ! Nime nu mê póte opri de a imbrâţosa gâtul lui, de a odihni pe sinul seu! El au strigat: Margareto! de colo, de pe prag...

In miçlocul strigâtilor şi urletele infernale! in miçlocul hohotelor ironiçe al Demonului, am recunoscut vóçea lui, dulçe şi plină d'amor.

FAUST.

Iatâmê's.

MARGARETA.

Tu eşti? oh mai spunemi'o odată! (inbratosindul.) Iatâl! iatâl! Unde au sburat durerea me? Que s'au fâcut al temniţei groçâvie? Tu eşti? Vii sê mê libereçi? Sum liberâ... Eatâ strada unde te am vîçut pentru prima órâ! Eatâ grâdina veselâ, unde eu şi Marta, te aşteptam.

FAUST.
(trâgând'o.)

Vino! Vino cumine!

MARGARETA.

Mai aştéptâ o lécâ! îmi plaçe atît de tare d'a sta unde eşti tu! (pianissimo.)

FAUST.

Grâbeştete, quâçi de nu te vei grâbi, vom plâti scump ficquare moment de'ntârdiere.

MARGARETA.

Cum? Tu nu mai ştii a sêruta? aşa puţin timp despârţit de mine, şi ai şi uitat a sêruta? Dar de que, in braţele tale, sum acum atît de neliniştitâ, quând, odiniórâ, un cuvênt, o câutâturâ de la tine, deschideu çerul d'asupra me? Mê inbrâţoşai aşa de tare! parcâ vroei a mê înâduşi! sêrutâmê! sau de nu, te sêrut eŭ! (el sêruta) Dar vai! buḑele tale sunt rêçi şi mute! Unde ai lasat amorul têu? quine mi l'au râpit.

(se intórque de la el.)

FAUST.

Vino dupâ mine! curaj, iubita me! Te iubescŭ cu o ardóre inmiitâ! numai, te rog! vino, vino mai degrâbâ.

MARGARETA.

Tu eşti óre? Tu eşti in adevêr?

FAUST.

Eu sum! vino.

MARGARETA.

Tu sdrobeşti lanţurile mele! tu mê pui pe braţele tale! Cum nu te sfieşti de mine? ştii tu bine, amiçe, pe quine libereḑi?

FAUST.

Vino! vino! deja s'au trecut puterea nopţei.

MARGARETA.

Am omorit pe mama me, mi'am inecat copilul! Copilul, nu era al meŭ şi al têu?... era şi al têu. Tu eşti? mai nu'mi vine a crede! dâmi mâna ta! Nu, nu'i un vis! eatâ mâna ta iubitâ. Dar ea este umedâ! stergeo: quâçi, de nu mê inchel, ea este plinâ de sânge. Pentru Dumneḑeu, que ai fâcut? te rog, puneţi sabia in técâ.

FAUST.

Lasâ trecutul trecut se fie! câçi mê omori!

MARGARETA.

Nu, nu, tu nu trebui se mori. Stâi, se'ţi spun mormintele de quare ai se ingrijeşti chiar de mâne: Quel mai bun loc êl ḑâ mamei... Fratele meu se fie lângâ ea. Eu, queva mai in colo, dar, te rog, nu departe tare! ear copilul meu in drépta, chiar pe sinul meu; quâçi afarâ de el, nime altul nu are se fie lângâ mine. Que dulçe şi divina feriçire era de a şêde eu, pe sinul têu! dar lucru nu se mai póte! Imi pare câ trebui se'mi fac silâ spre a mê apropie acum de tine! imi pare câ mê respingi..... Cu tóte aqueste, tu eşti! te uiţi atît de dulçe!

FAUST.

De mê cunoşti câ sum eu, aidem!

MARGARETA.

Unde? afarâ. . . .

FAUST.

La libertate!

MARGARETA.

Mormêntu'i afarâ? Aştéptâ mórtea? Aidem dar. D'aiçe, in paçea eternâ al mormêntului, dar mai departe niçi un pas. Te duçi deja, Henric? ah d'aş pute merge cu tine!

FAUST.

Poţi, numai dacâ'i voi! uşa este deschisâ.

MARGARETA.

De a eşi n'am voe! Speranţâ pentru mine nu mai este! Que folos de a fugi?.. ci mê pândescŭ... que miserie de a quere pomanâ, şi âncâ cu'un cuget cuprins de remuşcâri! Que miserie de a râtâçi p'in ţêri strâine! şi tot or se mê prindâ!

FAUST.

Eu voi fi lângâ tine!

MARGARETA.

Degrabâ! degrabâ! scapâ pe copilul têu! Tot inainte.... pe drum.... lângâ pâreu.... sus, pe carare... in pâdure... in stînga lângâ stavilâ... in eaţ, apucâl degrabâ... eatâ se rêdicâ... mişcâ âncâ!.. scapâl! scapâl....

FAUST.

Vinoţi in fire! un pas numai şi eşti liberâ!

MARGARETA.

Machar de am fi trecut de délul ista!... Eatâ mama stâ jos, colo pe o pétrâ. Am ingeţat! tot pêrul mi se rêdicâ'n sus! Eatâ mama stâ jos pe o pétrâ. Cum clatinâ din cap! dar nu, ea numai mişcâ, nu mai clipeşte.... Câpul i s'a ingreuet... au dormit atîta timp!... Ea nu se mai treţeşte... au dormit ea, ca sê ne desfâtâm noi.... ah que timp pe feliçitate!

FAUST.

Dacâ cuvintele şi rugâmintele mele sunt ţadarniçe, apoi te rêdic, te eu pe sus!

MARGARETA.

Lasêmê! silâ nu pot a suferi! nu m'apuca cu atîta putere, eu quare m'am purtat d'apururе aşa de blând cu tine!

FAUST.

Dragâ! draga me! catâ luminéţâ de ţioâ.

MARGARETA.

Ţioa? dar! in adevêr se façe ţioâ! ultima ţi soseşte! aquea que era se fie ţioa me de nuntâ!... se nu spui nimârui câ ai fost deja la Margareta... Vai de béta me cununâ. Aşa au fost se fie! Ne

vom revide... dar nu la joc, nu la nuntâ. Multitudinea se grâmâdeşte! Pretutindene se face tâcere. Piaţa, stradele nu o pot cuprinde! Clopotul rêsunâ! semnul este dat. Mê légâ, mê rêdicâ! Iatâmes deja lângâ trunchiul sîngeros! Gâtul tuturor privitorilor samînâ a se pleca sub ascuţitul que ameninţâ capul meu! Lumea stâ în prejur!! mutâ ca un mormênt . . . .

FAUST.

Ah! mai bine se nu mê fi nâscut!

MEFISTOFELÈS.
(apare din afara.)

Aidem! sau sunteţi perduţi! Que poveşti, que vorbe şi prelungiri fatale! Cavalele mele sê înfiorédê simţind deja lumina dilei.

MARGARETA.

Quine se rêdicâ dinaintea me? El! El!! Departédel de aique! Que cautâ el, in locul aquest sanct? mê vra pe mine?

FAUST.

Trebui se trâeşti!

MARGARETA.

Iustiţio divinâ! eu mê arunc in ale tale braţê.

MEFISTOFELÈS.
(câtrâ Faust.)

Vin! or te pârêsescŭ cu dînsa.

MARGÁRETA.

Pârinte! Sum a ta! Scapâ'mê! Ingerilor! Çetelor çereşti! incunjuraţi'mê spre a mê apara!..... Henric! mi'e gróḑâ de tine!

MEFISTOFELÈS.

Ea este judecatâ! osinditâ!!

O VOÇE.
(de sus.)

E mântuitâ pentru eternitate!

MEFISTOFELÈS.
(lui Faust.)

Vin la mine!

(dispară cu Faust.)

O VOÇE.
(slăbind în depărtare.)

Henric! Henric!

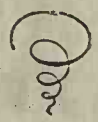

NOTE.

NOTE.

Pagina.

1. *Quci trei Archangeli s'inaintescu.* „Sunt Angeli in-„sârçinaţi cu direcţia lucrurilor omineşti: quel antâi „este Rafael, quel al doile Gabriel şi quel al treile „Mihail.“ (Istoria Doctorului Faust Part. I. Cap. 17.)

2. *Meſistofelès.* „Doctorul Faust intrébâ pe Dracul cum él chiamâ, Dracul êi rêspunsê câ numele sêu este Meſistofelès.“ (Hist. Doct. Faust. Part. I. Cap. 7.)

11. *Gâseste sêmnul lui Macrocosmus.* Macrocosmus, significâ Lumea que mare, marele univers.

24. *Chor de Angeli.* Traducţia aquestor cântâri çereşti nu este literalâ, am ales, din cântârile usitate la noi Românii, quele mai apropriete la sens, de pasagiurile autorului German.

45. *Cheia lui Solomon.* Este o carte de magie in quare se aflâ tóte formulele spre a invoca şi a conjura pe Demoni.

46 „*Salamandra se ardâ.*
„*Undina se sê scurgâ.*

Pagina.

„*Silful se sê pérdâ*
„*Coboldul se lucreze.*“

Salamandrele sunt spirite elementare, compuse din foc in quare şi locuescŭ; Undinele, spiritele elementare din apâ; Silfii, spiritele elementare din aer; Coboldii sunt spirete familiare quare locuescŭ in casa ómenilor, şi quare se confunda cu demonii incubi precum mai jos se vede quând Faust diçe: Dâmi casnic ajutor Incubus, Incubus!!

Cuvîntul Incubus este intrebuinţat aique spre a designa un simplu spirit elementar şi familiar; ear in adevêratul seu inţeles Incubus vra se dicâ un Demon quare ea formâ de barbat spre a inşala pe femei şi a pâcêtui cu ele; in oposiţie cu Demonii sucubi, de quare se vorbeşte in nota de la pag. 196, la cuvîntul *Lilith.*

51. *Pentagrama.* Pentagrama era o figurâ cabalisticâ: quare, precum se vede, se fâçé pe pragul uşei, spre a opri intrarea spiritelor necurate.

55. *Regele gusganilor, a sóreçilor, mustelor &c.* Creaţia insectelor şi a animalelor impure este atribuatâ Demonului quârue ele sunt in totul devotate. (Vedi Hist. Doct. Faust part. I. cap. 7.)

59. *Mamon.* Mamon este demonul avuţiilor.

66. *Maestro Microcosmos.* Microcosmos vra se dicâ lume mica, sau lumea in miniaturâ.

78. *Eritis sicut Deus scientes Bonum et malum.* Veţi fi, ca Dumnedeu, ştiind binele şi reul.

82. *Blocsb erg.* este quel mai nalt pisc din munţei Harţ.

Pagina.

86. *Ripach si Domnul Iancu.* Sunt nume imaginare de quare se serveşte Frosch spre a lua in rîs pe Mefistofelès.

112. *Fiequare femei are s'ei parâ o Helena.* Helena, prototipul frumuseţei antiçe, pe quare Faust, in partea întâi, n'o vede decât in oglinda que magicâ, jócâ un rol insemnat in partea al doile.

182. „*Dies iræ, dies illa*
„*Solvet sæclum in favilla.*
Dioa mâniei, ḍioa aquee.
Va desfaçe seculul in çenuşâ
(canturile mortilor.)

Ibid. „*Iudex ergo cum sedebit,*
„*Quidquid latet aparebit*
„*Nîl inultum remanebit.*“
Quând dar va sta judecâtorul:
Or que este ascuns va eşi la luminâ!
Nimic, fârâ rêsbunare, nu va rêmâne.
(Ibid.)

183. „*Quid sum miser tunc dicturus?*
„*Quem patronum rogaturus?*
„*Quum vix justus sit securus.*“
Que voi se ḍic atunque, vai de mine?
La que protector se mê rog?
Quând d'abe dreptul se aflâ'n siguranţâ.
(Ibid.)

Ibid. „*Quid sum miser tunc dicturus?*“
Que voi se ḍic atunque, vai de mine?
(Ibid.)

Pagina.

184. *Nópte de Walpurgis.* Sau nópte de Sabbat in quare se adunau demonii şi vrâjitórele spre a petreçe impreunâ.

185. *Nâluca.* Am designat sub nume de nâlucâ, fiamele râtâçitóre quare se ivescŭ nópté din putregaiu.

188. *„Céta que de vrâjitóre*
„Peste Brocken cu ardóre...ş.
Brocken este o inâlţime quare desparte Harţul de sus, de Harţul de jos, şi quare se urcâ la 3000 piçóre d'asupra surfaçei maritime.

188. *Urian.* Urian jócâ aique rolul de şeful çetelor infernale; el preşidâ la serbare sabbatului, in nópte de Walpurgis.

192. *Sunt unsori d'atîta trébâ ş.* Mai mulţi Demonologi ne spun câ vrâjitórele, pentru a merge la Sabbat, se ungeu pe trup cu grâsime de copil, repetând cuvintele: *Emen-hétan, Emen hétan,* quare vrau se ḑicâ aique ş'acolo, aique ş'acolo! Dupâ aquésta ele eşeu pe horn, unele calare pe o códâ de mêturâ, altele pe un ţap sau pe o scrófâ precum se vede Baubo, Spaima copiilor, la pag. 188.

196. *Lilith.* Ioan Wierus, çelebrul Demonographe, ne spune câ Lilith este prinçessa Demonilor succubi. Succubii sunt demoni quare eu formâ de femei, spre a inşala pe ómemi şi ai aduçe in pacat. Rabinul Elias pretinde câ, dupâ nişte scrieri vechi, se vede câ Adam au fost visitat in timp de 130 de ani, de mai mulţi demoni succubi, quare a nâscut in urmâ o mulţime de demoni, lamii, lemure şi alte spirite necurate. Evreii cred câ demonii succubi cată a omori copii nâscuţi din impreunârile omineşti, de aquee quând naşte vre'o

Pagina.

femei, ei scriu in patru colțuri a odâii ei, urmâtoarele cuvinte: Adam, Eva, *afarâ Lilith*, p'in aqueste cuvinte se inlâturâ acțiune demonilor succubi.

200. *Cred c'ai audit istoria Medusei.* Mithologia Ellinâ ne'au transmis mai multe fabule contradictorie asupra Medusei, regina Gorgonelor; que mai cunoscută și mai populară este ca Zeul Marin, Phorcus, avu cu soția sa Céto mai multe fete, intre quare și quele trei Gorgone anume: Medusa, Euriale și Sténo. Medusa se pretindé mai frumósâ decât Minerva și p'in aquésta îș atrasâ mânia aquestei Zeițe. Minerva, spre aș rêsbuna, scimbâ in șêrpi pêrul Medușei, și dadu ochilor ei puterea fatalâ de a impetri pe toți quei que se se uitau la ei. Spre a isbâvi lumea de un asemine monstru, Zeii trimeserâ pe Perseus spre a omori pe Medusa. Perseus *nu putu ai tâe capul* decât *imprumutând* oglinda Minervei și casca lui Pluton cu ajutorul quârora elŭ puté a vide tóte, fârâ inse a fi vêdut.

Dupâ que Perseus omori Medusa, capul ei pâstrâ puterea de a impetri ómenii, Perseus se sluji de el spre a invinge inimiței sei; pe urmâ êl consacrâ Minervei pe aquârue pavâdâ se vede sculptat capul cu perul de sêrpi. Din picâturile de sânge qui se scursere din capul Medusei, se nâscure Pégase și Chrysaor, precum și o mulțime nenumâratâ de șêrpi quare câdurâ in Libia, pe quând Perseus, cu capul in mânâ, sbura d'asupra aquestui pâmênt.

202. *Bloksberg.* Este numele quelui mai nalt pisc a Brochenului, de aquec, quâte odatâ, el se numește și marele Brocken.

Pagina.

203. *Nunta de aur a lui Oberon cu Titania.* Nunta de aur este o ceremonie quare se celebréde de consorți dupâ que a trecut impreunâ 50 de ani de la câsâtoria lor. Nunta de argint se façe dupâ 25 ani. Oberon este regele spiritelor aeriane, el locuește in India d'impreunâ cu soția sa Titania; atît Oberon cât și Titania fug de lumina ḑilei, de aquee ei numai nópte trec peste mâri și vin in climatele nóstre spre a dânțui sub rașele lunei. Dacâ, din intâmplare, diminéța ei surprinde, ei se ascund in al arborilor muguri.

In o comedie de Shakspeare, intitulatâ *Visul unei nopți de varâ*, se vede sfada urmatâ intre Oberon și Titania, sfadâ de quare amintește și Goethe in doâ strofe de la pag. 206.

205. *Puc* sau mai bine *Puck*, este un spirit fantastic quare, in *Visul unei nopți de varâ*, de quare s'a vorbit mai sus, intovêrêșește pe Oberon, implinește dorințele lui și'l façe se riḑâ p'in diverse bufonerii.

206. *Ariel* este un geniu aerian supus ordinilor magiçianului Prospero. (veḑi *Tempesta*, comedie de Shakpeare.)

207. *Un mic cuplu.* Aquéstâ strofâ pare a fi o epigramâ in contra lui Wieland quare a compus o poemâ intitulatâ: *Oberon.*

207. *Ortodox.* Parolele rostite de Ortodox se rapórtâ la o odâ de Schiller, intitulatâ *Zeii din Greçia*, de quare s'a mâniet fórte toți Teologii din Germania. Goethe voește a lua in rîs scrupulositate sfințișorilor que se târâe pe pâmênt, criticând și ardind tot que nu intrâ in cadrul ideilor lor.

Pagina.

208. *Jirueta.* Jirueta se chiama o figurâ de fer alb, quare se intorque dupâ cum bate vêntul; la noi, jiruetele afecta, mai tóte, forma de cucoşi, de aquee le saŭ şi dat numele aquestei pasire, insê nu neam putut servi de un asemine nume, fiind el inexact şi cu doâ inţelesuri. — Jirueta indica aique o persónâ quare lesne schimba de avis.

209. *Xenies.* Gœthe, d'impreunâ cu Schiller a publicat sub titlu de Xenien o adunare de epigrame, in quare rideu de toţi autorii Germani. Scena din Xenien se pitreçe in inferne, de aquee Gœthe le aminteşte in visul nopţei de Walpurgis.

Ibid. *Hennings.* este una din victimelele imolate in Xenies.

Ibid. *Musaget.* Musagetul se parê a fi redactorul unui jurnal din aquel timp, quare ave de titlu: Musele şi Graçiile.

Ibid. *Fostul geniu al timpului.* Geniu timpului era un jurnal sub redacţia lui Hennings.

212. *Foc-Nâlucâ.* Focul Nâlucâ, quare este o fiamâ que se redicâ nóptea din putregaiuri şi din bâlţile puturóse, indica aique o persónâ quare s'a urcat la onóre din quele mai injosite clase a soçietâţei.

Ibid. *Steoa Căzutâ,* in oposiţie cu foc-naluca, represinta nobilul quare a scapatat din antica sa splendóre.

BIBLIOTECA Centrală Universitară Bucureşti

VERIFICAT
1987

VERIFICAT
2017

Biblioteca
Central
Universitària
Barcelona